זאת הברית

ביטאון האגודה הארץ-ישראלית של היהודים המשיחיים

גיליון מספר 22 | ISSN: 1565 - 8813 | מאי 2008 - אביב תשס"ח

הקדמה: גרשון נראל

בגיליון זה מובאים דברים שנאמרו בשני סמינרים שאירגנה האגודה במושב יד השמונה. הראשון: אנטישמיות בכנסיות (2005); והשני: היהודים המשיחיים לנוכח הפוליטיקה הישראלית (2007).

אין זה סוד שהנושא הראשון נוגע במרקם היחסים העדינים, אך החשובים, בין יהודים מאמינים בישוע המשיח למאמינים מאומות העולם. אולם אי אפשר להתכחש לא להיסטוריה ולא למציאות. במשפחות הכי טובות מתמודדים לעיתים עם בעיות קשות. כידוע, הנושא השני שנוי במחלוקת בחברה הישראלית, והדעות חלוקות לגביו גם בקרב היהודים המשיחיים. מטרתנו מלכתחילה לא הייתה להציג עמדה אחידה או מוסכמת, אלא לתת בימה להבעת מגוון של תפיסות. ראוי לציין לחיוב שהדיונים התנהלו בצורה מכובדת, גם כשנשמעו דעות מנוגדות לחלוטין.

הסמינר הבא של האגודה מתוכנן, בעזרת האדון, בסוף ינואר 2009. מאחר שעתה מתקיימים בארץ אירועים וכינוסים שונים בנושא 60 שנות מדינה, חשבנו להתמקד בסמינר הבא בכמה היבטים הקשורים ליהודים המשיחיים והישראליות שלהם בראייה כוללת מאז קום המדינה. Ω

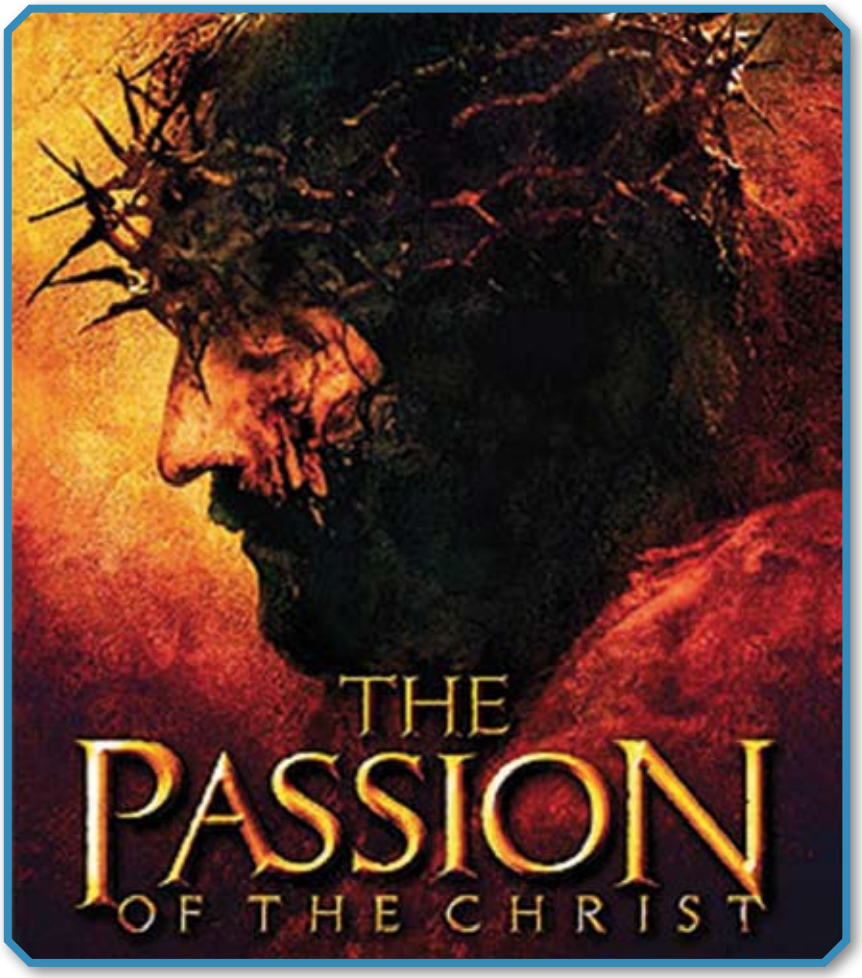

תוכן עניינים

חלק ראשון: אנטישמיות בכנסיות

דברי פתיחה
חנן לוקץ 4

הרקע המקראי של האנטישמיות
ריי פריץ 5

תגובות, שאלות ותשובות 9

אינתיפאדה רוחנית בכנסיות הפלשתיניות
גרשון נראל 12

תגובות, שאלות ותשובות 20

חלק שני: היהודים המשיחיים והפוליטיקה הישראלית

דברי פתיחה
חנן לוקץ 24

1. מפלגה משיחית בכנסת או אקטיביזם פוליטי

מעורבות משיחית פוליטית בישראל 2007
ברוך מעוז 25

מלך המשיח ומלכות האלוהים, מלך היהודים ומלכות השמים
גרשון נראל 30

תגובות 33

2. ארץ ישראל השלמה
דוד לודן 38
עופר אמיתי 41
תגובות 44

חלק ראשון:
אנטישמיות בכנסיות

סמינר שהתקיים במסגרת האסיפה השנתית הכללית
של האגודה הארץ ישראלית של היהודים המשיחיים
במושב יד השמונה ב - 21 בינואר 2005

דברי פתיחה: חנן לוקץ

מאז הקרנת הסרט ההוליבודי של הבימאי מל גיבסון על אודות הסבל של ישוע (The Passion of the Messiah) שעורר הדים ומחלוקות בארץ ובעולם, רצינו לערוך סמינר שיעסוק בנושא האנטישמיות בכנסיות. כידוע זהו נושא חשוב ורגיש. מדברים עליו הרבה, כולנו יודעים שהתופעה קיימת, שזו מפלצת מפחידה, אך לרובנו לא ידועה משמעותה העמוקה של התופעה, מהותה ושורשיה. העניין אולי רגיש עוד יותר כשאנחנו מדברים על אנטישמיות בכנסיות ולא 'סתם' אנטישמיות. שכן מצד אחד אנחנו היהודים, הישראלים, הננו המושא, האובייקט שנגדו מופנית האנטישמיות, אבל מצד שני כמאמינים בישוע המשיח במובן מסוים אנחנו גם חלק מקהילת המאמינים העולמית, חלק מאלה שאנחנו לכאורה יוצאים נגדם. בכל מקרה אין הכוונה בהעלאת הנושא להכפיש או להטיל אשמה ולתקוף את מה שנקרא 'כנסיות'.

אין ספק שיש דעות שונות - אולי לא כולן יקבלו ביטוי היום - אבל יש מקום לומר אותן אפילו אם הדברים לא יהיו מוסכמים במאה אחוז על כל האחרים. אנחנו יכולים לשמור על האחדות ועל האהבה בינינו, אף שאולי דעתנו בנושא אינה אחידה.

כוונתנו היא שהדיון שנקיים לא יהיה תיאורטי או אקדמי בלבד, אלא שתהיה בו תועלת מעשית ובונה בעבורנו כאן, לגוף המשיח בארץ ואולי גם לאחינו ברחבי העולם. כוונתנו היא שסמינר זה יחשוף ויציג לפנינו את האנטישמיות בצורה ברורה וחדה ולא כמשהו ערטילאי. שנוכל לדעת מה אפשר לעשות כדי שכולנו, כמאמינים אמיתיים, כגוף המשיח, נוכל להתמודד עם התופעה הזאת, עם הרוח הרעה הזאת.

נקרא ממזמור ל"ג 10-22: "ה' הפיר עצת גויים, הניא מחשבות עמים. עצת ה' לעולם תעמוד, מחשבות לבו לדור ודור. אשרי הגוי אשר ה' אלוהיו, העם בחר לנחלה לו. משמים הביט ה', ראה את כל בני האדם. ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ. היוצר יחד לבם, המבין אל כל מעשיהם. אין המלך נושע ברוב חיל, גיבור לא יינצל ברוב כוח. שקר הסוס לתשועה וברוב חילו לא יימלט. הנה עין ה' אל יראיו למייחלים לחסדו, להציל ממוות נפשם ולחיותם ברעב. נפשנו חיכתה לה' עזרנו ומגיננו הוא. כי בו ישמח לבנו כי בשם קודשו בטחנו. יהי חסדך ה' עלינו כאשר ייחלנו לך". Ω

הרקע המקראי של האנטישמיות

ריי פריץ

יום אחד, בתקופת לימודיי באוניברסיטה העברית, הזדמן לי לשוחח עם מישהי באוטובוס בדרך הביתה. כדרכם של סטודנטים היא שאלה אותי מה אני לומד. אמרתי לה שאני לומד יוונית. כששאלה "בשביל מה?", עניתי שבין היתר - כדי שאוכל לקרוא וללמוד את הברית החדשה. על כך היא העירה, ללא כעס או רגש בקולה: "אה, משם כל האנטישמיות..."

אני מקווה שאנחנו יודעים שהאנטישמיות לא התחילה עם הכנסייה ולא עם הברית החדשה. אנטישמיות הייתה קיימת גם לפני בואו של ישוע. חשוב לזכור זאת כעובדה שניצבת ברקע, משום שכאשר המאמינים הראשונים שלא היו יהודים נכנסו לקהילה הם הביאו איתם דברים שונים מהרקע שלהם. אותם מאמינים לא-יהודים שהצטרפו לקהילה, הביאו איתם רעיונות על היהודים שרווחו אצל הפגאנים. כמה מהדברים האלה באו לידי ביטוי בגישתם כלפי היהודים בכלל. אבל לא ארחיב עליהם, אלא אתמקד יותר ברעיונות חדשים שנוצרו והיו מיוחדים לנסיבות חייהם החדשות של אותם מאמינים לא-יהודים. אלה דברים שלא אמרו הפגאנים אלא היו מיוחדים לאמונה הנוצרית החדשה.

דרך אגב, גם בברית החדשה אנחנו מוצאים דברים לא קלים. זהו נושא נפרד בפני עצמו. נכון לומר שאין אנטישמיות בברית החדשה, אבל לא די סתם 'לזרוק' אמירה זאת וללכת הלאה, כי בברית החדשה נאמרים בכל זאת דברים קשים, ואנשים שאנחנו מספרים להם על אמונתנו ואשר מכירים את הברית החדשה עלולים לשאול אותנו שאלות לא קלות והתייחסות כזאת מצדנו לא תספיק.

אצל אבות הכנסייה מאומות העולם אנחנו מתחילים למצוא רעיונות מיוחדים שהתגבשו אצל הנוצרים הלא-יהודים ביחס ליהודים. לדוגמה, באיגרת החיצונית על שם בר-נבא (לא בר-נבא המוכר לנו מהברית החדשה) כתוב ש"אסור לנו לצום באותם הימים בשבוע עם הלא-מאמינים האלה", והוא קורא להם בכמה שמות גנאי לא נעימים. זה דבר קטן, ואילו אותו מחבר היה יהודי לא היינו מתייחסים לזה כלל כאל אמירה אנטישמית, כי - לפי ההגדרה, לפחות - יהודי לא יכול להיות אנטישמי.

יוסטינוס מרטיר, יליד הארץ לא-יהודי, כותב באמצע המאה השנייה שהיהודים נשארו בכל זאת כאן עלי אדמות אחרי ההתגלות של הברית החדשה ואחרי הגאולה בדם ישוע כדי להעיד על אמיתותה של הנצרות. יוסטינוס כבר כותב דברים קשים יחסית נגד היהודים. הוא ניהל דו-שיח עם רב מסוים שאותו הוא מכנה טריפון (אולי רבי טרפון?), והעלה אותו על הכתב. בוויכוח הזה הוא משמיע כל מיני דברים שכבר התפתחו במשך מאה שנה בדיונים ופולמוסים עם הרבנים.

לא אביא כאן סקר מעמיק על אבות הכנסייה, בכל אופן אזכיר שבמאה השלישית היה ברומא בישוף בשם היפוליטוס שכתב פרשנות למזמור ס"ט. הוא לקח פסוק-פסוק והתייחס לכתוב, לדברים הקשים שהשמיע המחבר על עמו-הוא. אבל היפוליטוס לקח את המילים האלה וייחס אותן גם ליהודים של ימיו. תופעה זו, של ייחוס מה שכתוב בתנ"ך ליהודים שחיים בזמנו של הקורא, רווחת אצל אבות הכנסייה וחשוב מאוד להתייחס אליה.

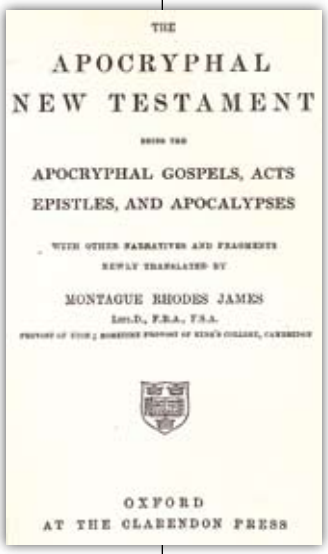
THE
APOCRYPHAL
NEW TESTAMENT
BEING THE
APOCRYPHAL GOSPELS, ACTS
EPISTLES, AND APOCALYPSES
WITH OTHER NARRATIVES AND FRAGMENTS
NEWLY TRANSLATED BY
MONTAGUE RHODES JAMES
Litt.D., F.B.A., F.S.A.
OXFORD
AT THE CLARENDON PRESS

היו עוד דברים, לא כולם חדשים לגמרי, שהתפתחו בכנסייה. למשל שקיים יחס של סיבה ותוצאה בין מותו של ישוע, או דחיית המשיח, לבין חורבן הבית. הפגאנים אמרו דברים דומים, לא ספציפית לגבי המשיח, אלא תלו את הסיבה לכך שהיהודים סובלים ועניים, ללא מקדש, ומפוזרים ברחבי העולם בכך ש"האל שלכם עזב אתכם או מעניש אתכם". רעיון זה רווח באותו זמן וחדר לכנסייה, ואז ייחסו זאת למותו של ישוע. (דרך אגב, חלק מהדברים האלה שאזכיר כאן נמצאים איתנו עד היום הזה, לצערי. במקומות מסוימים בעולם אפשר לשמוע טענות כאלה - שיש קשר בין חורבן הבית ובין הגלות בגלל מה שקרה לישוע).

מי ששומע את הדברים האלה עשוי לחשוב שאולי יש בכל זאת פסוק או שניים שתומכים בדעה הזאת, אבל זה לא כל כך בטוח. מקוצר הזמן לא אוכל לנתח זאת בהרחבה. רק

תופעה זו, של ייחוס מה שכתוב בתנ"ך ליהודים שחיים בזמנו של הקורא, רווחת אצל אבות הכנסייה וחשוב מאוד להתייחס אליה

אזכיר שניתן לחשוב שהכתוב בדניאל ט' מצביע על קשר בין העובדה שהמשיח נכרת ואיננו - לבין חורבן הבית. נכון, יש קשר, אבל של סידרה או רצף ולא קשר של גורם. נאמר ש-א' קורה ואז ב' קורה, לא נאמר ש-א' קורה בגלל ב'. זה פשוט סדר עניינים. אז אין לבנות על סמך פסוק זה דוקטרינה על מה שקרה לעם ישראל בגלל מעשיהם, כי לא זה מה שנאמר כאן.

ועוד פסוק: בבשורת לוקס כתוב על ישוע שפנה אל ירושלים והתנבא על שיקרה: האויבים יבואו לנגד העיר ויבנו סוללה

מפני "שלא הכרתם את יום פקודתכם". על פסוק זה מבססים את הדעה ש"הנה היום שאלוהים פקד אתכם, הוא יום בואי", לדברי ישוע. אבל, שוב, זה לא כל כך מובן מאליו. מי שקורא את הקטע הזה ומנתח אותו כראוי יראה שאפשר להגיע גם למסקנות אחרות.

אלה, למיטב ידיעתי, המקומות היחידים בכתובים שאפשר היה לטעון לפיהם שהנה, בגלל מה שקרה לישוע - קרה מה שקרה לעם ישראל. בכל מקרה יש לזכור, כשמדברים על הגלות, שאי אפשר לומר שזהו עונש על דחיית המשיח, מפני שרוב העם כבר חי בתפוצות לפני הולדת ישוע. החוקרים מעריכים שרק כ-25% מהעם היהודי גרו בארץ כשישוע נולד.

הייתה לכנסייה הקדומה בעיה אחרת, ולשם כך עליי לחזור מעט אחורה בהיסטוריה היהודית. העם היהודי זכה למעמד מיוחד באימפריה הרומית ומעמד זה נקרא 'רליגיו ליקיטה' Religio Licita כלומר דת מותרת, מורשית. נראה שלא היה מעמד רשמי כזה באימפריה הרומית, אבל היהודים קיבלו אותו איכשהו ובזכותו התייחסו אליהם בסובלנות, והם לא היו חייבים לעשות דברים שנוגדים את אמונתם, כמו למשל לגשת לבית המשפט בשבת או להקטיר קטורת לאלילים, אפילו אם עבדו בעירייה והקטרה זו הייתה אמורה להיות חלק ממילוי תפקידם.

כל עוד האמונה המשיחית נפוצה רק בתוך העם היהודי לא הייתה למאמינים הראשונים בעיה. הם היו פטורים מהקרבת קורבנות, הקטרת קטורת וכדומה. אבל כאשר נפוצה הבשורה גם בקרב לא-יהודים התעוררה במהרה הבעיה: מה יעשה מאמין לא-יהודי לנוכח הרשויות שדורשות ממנו להשתתף בטקסים פגאניים? שכן אז, כמו אצלנו היום במזרח התיכון, היה קשר הדוק בין דת ללאום. כיום בישראל אם יש לך אב ואם - יש לך דת; לא חשוב במה אתה מאמין. וכך היה גם בעת העתיקה. מאמין לא-יהודי שרצה לנהל חיים נורמליים היה צריך לגבש לו מצפונית את גבולות המותר והאסור בעבורו. היה בכך קושי, שכן אם סירב לעשות מעשה טקסי שכזה שנדרש ממנו כדי להביע נאמנות למדינה שלו, הוא היה חשוד, לא מבחינת הדת אלא מבחינת המדינה. והמאמינים האלה ניסו דברים שונים. היו שפשוט התפשרו,

לא מעט מאבות הכנסייה כתבו לרשויות האימפריה בניסיון לשכנע אותם שהנצרות היא ההמשך 'האמיתי' של היהדות

השתתפו בלית ברירה בעשיית הדברים האלה אבל החשיבו אותם כמשניים, וציפו שגם אלוהים לא יתייחס לכך בחומרה (גישה לא מומלצת). אחרים אמרו: "לא, אני מסרב, אני מאמין בישוע המשיח ואסור לי, עשו בי כרצונכם".

אני חושב, ודומני שיש לכך רמזים בברית החדשה, שהיו גם מי שטענו: "אני יהודי, ולכן אני פטור". במקרים כאלה, אם לא היו עורכים בדיקה מיידית, אולי הם היו מצליחים לקבל פטור מעשיית אותו דבר שנגד את אמונתם. אני חושב שלא היו רבים כאלה. בספר ההתגלות (ב, ג) מוזכרים אלה שטוענים שהם יהודים ואינם. בשני המקומות מוזכר הדבר בהקשר של רדיפות. אם כן, אני חושב שהיו מי שניסו להימלט בכך ששיקרו בעצם ואמרו שהם יהודים.

כל האופציות האלה לא הצליחו ולא יצליחו, אבל ניסו אותן. הייתה אופציה אחרת - לשכנע את האימפריה, את הקיסר עצמו או לפחות את המושל המקומי, שהזכות הזאת שהוענקה ליהודים שייכת עכשיו גם לנו (המאמינים) או לנו במקום ליהודים. מובן שזהו פתרון לטווח רחוק יותר, המצריך פנייה בכתב והמתנה לקבלת החלטה מצד השלטונות. לא

מעט מאבות הכנסייה כתבו לרשויות האימפריה בניסיון לשכנע אותם שהנצרות היא ההמשך 'האמיתי' של היהדות: "אנחנו ירשנו את כל מה שהיה ליהודים והזכות הזאת - לא לעשות דבר נגד המצפון והדת שלנו - שייכת לנו כעת". רעיון זה הוא שנקרא היום Replacement Theology, אבל הוא נבע בעצם מרקע פוליטי-דתי.

נושא אחר: כפי שציינתי לעיל, בדברים שנכתבו נגד היהודים צוטטו פסוקים שונים כאסמכתאות, מפני שהכותבים התייחסו ליהודים של ימיהם כאילו כל מה שכתוב על היהודים בתנ"ך תופס גם לגביהם. לדוגמה, היו בין אבות הכנסייה כאלה שציטטו מתהילים ק"ו את פסוקים 37-38: "ויזבחו את בניהם ואת בנותיהם לשדים וישפכו דם נקי, דם בניהם ובנותיהם". דבר זה היה נכון ביחס ליהודים בעבר. בזמן שהדברים נכתבו אכן נעשו דברים כאלה - בני ישראל העבירו את בניהם באש למולך. האם יהודים עשו זאת לאורך כל ההיסטוריה? לא, אבל אבות הכנסייה ואחרים קראו את הדברים ואמרו: "כך כתוב בספר הקדוש שלי ומכאן שזה נכון".

לדעתי מצביע הדבר על שתי סכנות, לפחות. האחת: התייחסות לספר הבריתות כאילו כולו מתייחס אליי אישית וכתוב בעבורי אישית. סליחה, אבל זה לא נכון. ולהתייחס לכל דבר שכתוב כאילו כל מה שהיה נכון אז נכון עד היום, בכל הנסיבות, גם זה פשוט לא נכון. אבל כך הם עשו, והדבר הוביל למה שהוביל, כפי שתיארתי.

סכנה שנייה היא לשפוט אנשים שאינך מכיר. רובם המכריע של אבות הכנסייה לא הכירו יהודים. אמנם על פי רוב היו קהילות של יהודים בסביבתם, אבל הם לא הכירו יהודים באופן אישי. היהודי שהכירו היה רק מהכתוב. והם עשו מה שעשו וכתבו מה שכתבו כאילו שהיהודים שחיים בזמנם ואלו המתוארים בכתובים הם אותו הדבר, וניתן ללמוד עליהם מהכתובים, ודי בכך.

לדעתי, הסכנה הזאת קיימת עד היום. קל מאוד למתוח ביקורת ולשפוט אנשים שאיננו מכירים אישית, שלא דיברנו איתם מעולם, וכל אחד מאיתנו שעובד כרועה קהילה יודע שזה קורה גם בקהילה. לכן ישוע מורה לנו: "גש אליו אישית ודבר איתו". אבל אפשר לשפוט אנשים שאנחנו לא מכירים אישית גם ברמות אחרות, לא רק בזו האישית אלא גם ברמה הקהילתית, החברתית. כפי שהפסיכולוגים קובעים, בדרך כלל מה שמוזר או זר לנו נחשב בעינינו לקצת שלילי, לחשוד. עלינו להיזהר מפני סכנה זו וללמוד לא לנהוג כפי שהם נהגו אז.

אבות הכנסייה אמרו שהעם היהודי הוא זה שיודע את השפה והוא ששומר על הספר בשפת המקור, לפיכך הוא בשבילם 'העבד הספרן'

הייתה לאבות הכנסייה בעיה, די פשוטה לכאורה, והיא: המשך קיומו של העם היהודי. אם, כפי שהם האמינו, אלוהים כבר עבר שלב והתקדם להתגלות הבאה - הוא כבר שלח את בנו ועשה מה שעשה בדם ישוע - הרי שהוא סיים בעצם עם העם היהודי. אין בו צורך יותר. אבל העם היהודי עדיין קיים. הדבר הפריע להם. הם לא ידעו מה בדיוק לעשות עם זה ופיתחו תשובות שונות לתופעה הלא-מוסברת הזאת. אזכיר כאן שתיים מהן, ושתיהן פותחו על ידי אוגוסטינוס (סוף המאה הרביעית תחילת המאה החמישית). אינני חושב שהוא המציא אותן אלא רק פיתח אותן:

האחת, שכבר הזכרתי בהקשר של יוסטינוס מרטיר, היא שהעם היהודי הוא בעצם עֵד לכך שאנחנו, הנוצרים, צודקים. בעת העתיקה, שלא כמו היום, עתיקותו של דבר מסוים היוותה הוכחה שהוא טוב יותר מדברים אחרים, חדשים יותר. ככל שדבר היה ישן יותר הוא היה טוב יותר, ובמיוחד כשמדובר בדת. הנצרות הייתה דת חדשה. לכן הפגאנים טענו: "איך אתם יכולים לומר שיש לכם אמת כאשר הדת שלכם קיימת רק מאה שנה? לא ייתכן דבר כזה". והנוצרים התגוננו ואמרו: "אנחנו חלק ממה שהיה קיים עוד לפניכם, הפגאנים. אנחנו שייכים לכל מה שכתוב כאן (בתנ"ך) מההתחלה, וההוכחה היא: העם היהודי. הם צאצאי דוד ואברהם וכדומה". אם כן השתמשו ביהודים כהוכחה לוותק של האמונה הנוצרית.

דבר אחר שעשו בו שימוש היה מצבו הירוד של העם היהודי באותם ימים. היהודים לא היו עשירים, בית המקדש שלהם חרב, הם היו מפוזרים ומסכנים. לכן הצביעו עליהם ואמרו: "אלה הם האויבים שלנו, המתנגדים לנו, וראו את מצבם. האין זה מוכיח שאנחנו בסדר?" (כמו שאנחנו עושים בתור ילדים - אם מישהו עושה לנו עוול אנחנו מקווים שהוא ייפול כי זה יוכיח איכשהו ש"אני בסדר, שהצדק איתי".) לכן קראו ליהודים 'העם המעיד'.

התשובה השנייה הייתה קצת יותר מתוחכמת. בעת העתיקה ספר היה דבר יקר מאוד ורק לעשירים היו ספרים. אבל אדם עשיר גם לא טרח לקרוא בספר בעצמו אלא אחד מעבדיו נהג לעמוד ולקרוא באוזניו בעת שישב לאכול, או כאשר גילחו אותו וכדומה. העבד הזה היה הולך בעקבותיו, נושא את הספר וקורא בהזדמנויות המתאימות. אבות הכנסייה אמרו שהעם היהודי הוא זה שיודע את השפה והוא ששומר על הספר בשפת המקור, לפיכך הוא בשבילם 'העבד הספרן'. בטענה זו ניסו להסביר את המשך הקיום של היהודים, שכאמור סתר את תפיסתם התיאולוגית שלפיה היהודים כבר היו אמורים להיעלם מזמן.

אחזור לאחת הטענות שמופיעה הרבה אצל אבות הכנסייה אבל היא נשמעת עד היום הזה - שהעם היהודי רצח את המשיח. כל ילד יהודי בן 10 במדינות נוצריות שונות במערב כבר שמע את ההאשמה הזאת מופנית נגדו. מחשבה זאת עדיין איתנו, וברצוני לנתח אותה בקצרה (אעבור מהיסטוריה ללימוד הכתובים).

מעשי השליחים ב, 22-23 (שמעון כיפא מדבר): "אנשי ישראל שִמעו את הדברים האלה, ישוע מנצרת איש שנתאשר לכם מטעם אלוהים בגבורות ובנסים ובאותות, אשר האלוהים עשה על ידו בתוככם, כאשר ידעתם גם אתם, הוא שהוסגר על פי עצת אלוהים הנחרצה וידיעתו מקדם, אותו לקחתם ובידי רשעים צלבתם והרגתם". ושמעון חוזר על דברים דומים בפרק זה ובפרקים הבאים: אתם הרגתם אותו, אתם צלבתם אותו (וניתן לדמיין שדבריו לוו בתנועת אצבע מאשימה). "אתם!" איך הוא יכול לדבר ככה? אם חבר יהודי ייגש אליי וישאל אותי האם לפי דעתי היהודים הם שהרגו את ישו(ע), איך עליי לענות? אם אגיד "לא", אני יכול רק לקוות שהוא לא מכיר את הפסוקים האלה... אם אומר "כן", אני עלול לאבד מייד את 'קהל השומעים' שלי. אז מה ידע שמעון כיפא שאני אולי שכחתי, שאיפשר לו לדבר כך?

קודם כול, אפשר לטעון שהוא דיבר באוזני אנשים שהיו נוכחים בצליבתו של ישוע. ובכן, כן ולא: רוב העם היו בעצם

בבית, עסוקים בהכנת הבית לפסח או בשינה; הם לא היו נוכחים כאשר הביאו את ישוע להר הגולגולת ולא היו מעורבים בצליבה. אם כן אי-אפשר לקבל הסבר זה, ששמעון מדבר רק לאלה שהיו מעורבים. אני סבור שיש משהו אחר. באשר לאחריות למותו של המשיח, הכתובים מציינים בעבורנו מספר גורמים אחראיים: (א) בראש ובראשונה אלוהים עצמו. כפי שכתוב גם בפסוק זה שקראתי ממעשי השליחים, אלוהים גרם שיקרה מה שהוא קבע מראש. מותו של ישוע תוכנן על פי עצת האלוהים הנחרצה וידיעתו מקדם; (ב) עוד גורם שאחראי למותו של ישוע - ישוע עצמו. הוא אמר (יוחנן י) שאיש לא לוקח ממנו את חייו אלא הוא מניח אותם והוא לוקח אותם בחזרה. את הסמכות הזאת הוא קיבל מאלוהים אביו. ישוע עשה זאת מרצונו החופשי (ואת כל זה ניתן למצוא ב'בשורה על פי ישעיהו' פרק נג); (ג) גורם אחר, האשם, הוא אני. אני בעצם רצחתי את המשיח על ידי החטאים שלי. לכן אין לי זכות להצביע בהאשמה על אף אחד אחר. אני ביצעתי את הפשע הגדול ביותר בהיסטוריה, רצחתי את בן האלוהים באמצעות החטא שלי. אם כך איך אעז להצביע בחוצפה על מישהו אחר ולהאשים אותו? אמנם "כולנו תעינו איש לדרכו פנינו", כולנו אשמים, אבל כאשר אני מבין באמת מה עשיתי ומה גודל הפשע הזה לא אעז להצביע על מישהו אחר.

אבל מה בנוגע לעם היהודי? מה מקומו של העם היהודי בכל התמונה הזאת? איך היה שמעון כיפא יכול להגיד את מה שהוא אמר? עלינו לזכור שאותו פסוק אומר "על פי עצת האלוהים הנחרצה", כלומר לפי מה שאלוהים קבע מראש. ואנחנו מוצאים זאת בכל מיני סמלים נבואיים בתורה ובנביאים, דברים שהיו צל של האמיתי, אבל אלוהים הציב אותם שם כדי להצביע על בואו של המושלם. לא במקרה ישוע מת בפסח. האם היה הדבר יכול לקרות גם ביום אחר? לא. לפי אמונתי זה היה חלק ממה שנגזר מראש. אפילו השעה לא הייתה מקרית. השעה התשיעית, בין הערביים, הייתה בדיוק הזמן שבו היה חייב למות שה הפסח. אלוהים גרם שיקרה בדיוק מה שהוא קבע. גם מקום ההתרחשות, ירושלים, היה חלק מהתוכנית ואפשר למצוא לכל זה סימוכין בתורה.

אבל בואו נקרא עוד קטע מספר שמות פרק י"ט: "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ. ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים וגוי קדוש, אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" (5-6). אנחנו נוהגים לקרוא פסוקים אלה ולומר: "כן כן, אמן", אבל האם חשבנו אי-פעם שזהו בעצם דבר די מהפכני? אלוהים בחר בעם, ומבין שתים-עשרה המשפחות שהיו בעם זה הוא בחר במשפחה אחת שיכהנו בעבור העם כולו, משפחת לוי, ורק חלקם נבחרו לשרת ככוהנים. אבל פסוק זה אומר שיבוא יום שבו כל העם, לא רק הלויים, ייקראו כוהנים לאלוהים (ראו גם ישעיהו סא 6). מה משמעות הדבר?

כאשר אלוהים הביא לעולם את שה האלוהים הנושא את חטאת העולם כולו, לא רק את חטאת עמו, הוא דאג לכך שהכול יהיה כפי שכבר קבע בתורה, כולל גם שיהיה הכוהן הנכון. אילו ישעיהו, נניח, היה אומר: "אלוהים, אני לא יכול לסבול את מה שהעם הזה עושה, אקריב שור בעדו", מעשהו לא היה מקובל. ישעיהו לא היה כוהן ואלוהים לא היה מקבל קורבן כזה ולא היה לקורבן זה ערך בשביל העם כולו. אבל יבוא יום - כך אומר אלוהים - שאעשה דבר כל כך גדול, עד שאשתמש בעם כולו ככוהן בעבור הקורבן הגדול ביותר של כל הזמנים (אפשר היה לפתח נושא זה בהרחבה, אך הזמן קצר).

אבל יבוא יום - כך אומר אלוהים - שאעשה דבר כל כך גדול, עד שאשתמש בעם כולו ככוהן בעבור הקורבן הגדול ביותר של כל הזמנים

אני מקווה שהרעיון ברור. בכל אופן, כאשר החבר הזה (שהזכרתי קודם) יבוא וישאל אותי האם לפי דעתי היהודים הרגו את ישו(ע), התשובה שלי תהיה בערך כזו: "תודה לאל, כן!" הוא לא יאהב את ה'כן', אבל אני מקווה שה'תודה לאל' יעורר בו סקרנות ואז אוכל להסביר איך אני מבין את הדברים לפי האמונה שלי: זה לא עניין של אשמה, אלא ככה היה חייב לקרות. אז זה לא שהם רוצחי המשיח, אלא הכוהנים לפני אלוהים שעשו גם כשלא הבינו בדיוק מה הם עושים. אף על פי כן אלוהים גרם לכל התנאים לחבור יחדיו כך שהכול יהיה כפי שהוא תכנן מראש. Ω

תגובות, שאלות ותשובות

ריי פריץ: קיים חומר שמסכם את מקומו של העם היהודי במותו של ישוע, מאמר באנגלית שגם נשלח לתרגום לעברית ע"י ויקטור סמדג'ה: The Jewish Nation and the Death of Jesus.

שאלה: ציינת שיש גורמים נוספים שאחראים לצליבת ישוע. מה הם?
ר"פ: ניתן למנות כמה גורמים נוספים: יהודה איש קריות, פונטיוס פילטוס, הכוהן הגדול, התלמידים שברחו כאשר היו יכולים להשגיח על אדונם, ועוד.

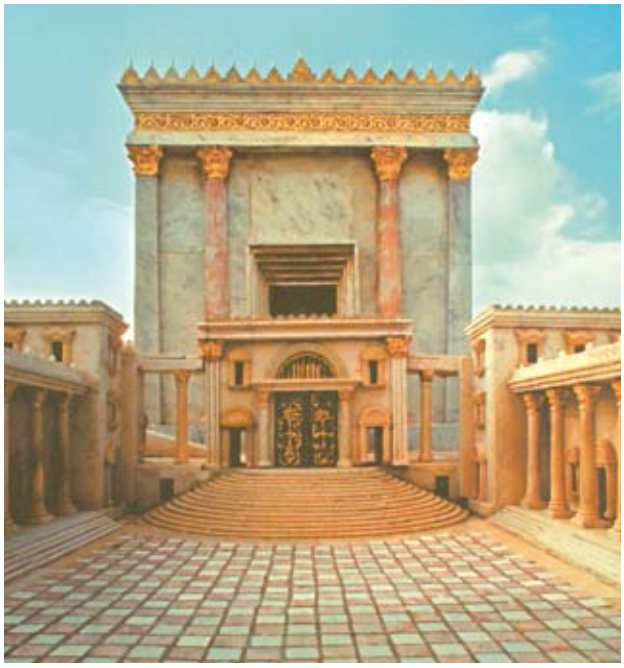

שאלה: כמו שאמרת, אבות הכנסייה השתמשו בפסוקים שונים מכתבי הקודש נגד היהודים. יחד עם זאת יש הרבה פסוקים בתנ"ך שמהם משתמע שלאלוהים עצמו יש משהו נגד היהודים. אז כשאומרים לי שהברית החדשה היא ספר אנטישמי, אני עונה שאפשר לומר שגם התנ"ך הוא ספר אנטישמי...
ר"פ: אני לא הייתי נוקט בגישה כזאת. אם מישהו תוקף את הברית החדשה ואני תוקף בתשובה את התנ"ך, זה כאילו חתכתי לעצמי את הרגליים. בואו נסכים שאלוהים הוא לא אנטישמי! לפי ההגדרה המקובלת בעולם ובכל חקר האנטישמיות, אנטישמיות היא שנאה מצד לא-יהודים שמכוונת נגד יהודים ולא שנאה כללית נגד שֵמים. תופעה כזאת כשהיא קיימת בין יהודים נקראת 'שנאה עצמית'.

שאלה: לפי דבר אלוהים, דווקא מי שהכתוב מוכיח אותו או תוקף אותו, צריך לשמוח יותר מאלה שלא מוזכרים כלל.
ר"פ: נכון, גם לפי האיגרת אל העברים, את מי שאלוהים אוהב - אותו הוא גם מוכיח. אבל כולנו ודאי נסכים שיש תוכחה ומילים מאוד קשות אצל הנביאים. אפשר היה להוציא לאור חוברת עם מבחר ציטוטים שכאלה מדברי הנביאים, ואנשים היו אומרים שזה חומר אנטישמי.

שאלה: כאשר הפגאנים או המאמינים הנוצרים מבין הגויים טענו לפני הרשויות שמגיעה להם הזכות הזאת של 'דת מותרת', מדוע הם דרשו לקבל אותה במקום היהודים ולא יחד עם היהודים?
ר"פ: המקורות לא מסבירים זאת, אבל אני יכול לתאר לעצמי כמה תשובות אפשריות. אחת מהן - שהם ראו שהזכות הזאת ניתנה ספציפית לעם היהודי, וחשבו שיהיה קל יותר לקבל זכות מסוימת זאת במקום ליצור ולדרוש דבר חדש לגמרי. יש לזכור שלמאמינים בעת העתיקה הייתה בעיה - הם לא היו עם. היהודים היו עם, זה היה ברור לכולם וגם הרומים הכירו בכך. אבל כאשר הבשורה התחילה להתפשט ברחבי העולם, באו המאמינים בישוע מכל העמים. הם לא יכלו לטעון שהם עכשיו ישות מוגדרת, בעלת גבולות, שהרשויות הרומיות יכולות להכיר בה. אילו היו הרשויות מודיעות שכל נוצרי פטור מהחובה להביע נאמנות למדינה, היה הדבר עלול לחול בסופו של דבר על כל תושבי האימפריה. הרשויות לא יכלו להסכים לדבר שכזה. לכן אני חושב שזה היה חלק מהשיקול של אלה שטענו שההכרה הזאת שהוענקה ליהודים שייכת גם להם. בכל מקרה, גם זה לא פתר את הבעיה ולכן גם לא הצליחו לקבל את הסכמת הרשויות.

תשובות של ריי פריץ לשאלות שנשאלו מהקהל

אני חושב שאלוהים אוסר על שנאה בכלל, ולא חשוב נגד מי היא מופנית. יחד עם זאת אני גם לא מאמין שיש חטאים קטנים וחטאים גדולים. לכן לא הייתי מקבל את הטענה ששנאה נגד היהודים היא חטא גדול יותר משנאה שמופנית כלפי עם אחר. זו דעתי. אני גם חושב שאנטישמיות היא חטא מוגדר עקב היותה תופעה מוגדרת (כולם פחות או יותר מסכימים מהי אנטישמיות, אם כי לא כולם מסכימים מאיפה היא נובעת), אבל אותה תופעה של התייחסות גזענית קיימת גם כלפי עמים או קבוצות אחרות, רק שאז אין לנו שם לזה. לפי דעתי מי שמתייחס בגזענות לקבוצה אתנית כזו או אחרת, חוטא לא פחות ממי שעושה זאת

> **כולנו ודאי נסכים שיש תוכחה ומילים מאוד קשות אצל הנביאים. אפשר היה להוציא לאור חוברת עם מבחר ציטוטים שכאלה מדברי הנביאים, ואנשים היו אומרים שזה חומר אנטישמי.**

נגד היהודים. אין זה בא להפחית חלילה מחשיבות נושא האנטישמיות והבנתו. אבל אני חושב שאנחנו עלולים להתמקד יותר מדי בדיבורים על מידת רשעותה של האנטישמיות, ואחר כך מישהו עלול לצאת מכאן ולהתחיל לקלל קבוצה אחרת (וכך בעצם לעשות דבר זהה בחומרתו), וכבר קרו מקרים שכאלה.

אלוהים דורש מהעם לשמור את הברית, זה ידוע. וכולנו ודאי נסכים שהעם לא שמר אף פעם את הברית כראוי. לפיכך ודאי נסכים שהכוהנים פעלו גם כשלא היו בסדר, כי פשוט לא היה אף פעם זמן שבו כולם היו בסדר. "הוא שהוסגר על פי עצת אלוהים הנחרצה לפי ידיעתו מראש אותו לקחתם ובידי רשעים צלבתם" (מעה"ש ב 23). הוא לא אומר "הרשעים האלה צלבו אותו", אלא "אתם צלבתם אותו בידי רשעים", והמילה היוונית המתורגמת ל'רשעים' פה היא 'אנומוי', כלומר מילולית: אנשים בלי התורה. רבים טוענים שהיהודים לא אשמים ושלא היה להם חלק בצליבת המשיח, אלא שהרומים הם שעשו זאת. ובכן, נכון שצליבה הייתה שיטת ההוצאה להורג של הרומים ולא של היהודים; ליהודים היו שיטות אחרות. אבל אני חושב שאם נחזור לתורה ולסמלים הנבואיים שמצויים בה, לתיאור השלם הראשון בכתובים של זבח, קורבן, והוא עקידת יצחק (בראשית כב), נראה דבר מעניין. אברהם לוקח את בנו, עוקד אותו על העצים ולוקח את המאכלת ועומד לשחוט אותו. אחר כך הוא לוקח את החיה והורג אותה. לו היה המקרה הזה נלקח לבית משפט והייתה נשאלת השאלה: מי הרג את האייל הזה? יבואו ויטענו: לפי בדיקות, אין ספק שהסכין הזאת הרגה את האייל. יפה, אבל מי באמת עשה את זה? לגבי אברהם, יכול להיות שבאותו רגע שהאייל מת הוא אפילו לא נגע בו פיזית. אז הרומים, לפי הבנתי, הם לא יותר ולא פחות מהסכין ביד הכוהן. מבחינה תיאולוגית זו המשמעות שיש לחיילים הרומים שהשתתפו בהריגת ישוע, לא יותר מזה. מה שהתרחש שם היה הקרבת שה האלוהים שנושא את חטאת העולם כולו - וזה ייעשה רק בידי מי שאלוהים בחר בהם להיות הכוהן. זאת אף על פי שהם לא היו טהורים ונקיים מכל דופי.

ראובן ברגר:
לאמת של אלוהים יש הרבה היבטים, ולפי ההיגיון שלנו לעתים קרובות נראה לנו כאילו קיימות סתירות. לגבי צליבת ישוע אנחנו יודעים: אלוהים יעד זאת מראש, כך היה בתוכנית שלו - המשיח היה צריך לסבול ולמות. כמו כן עם ישראל היה העם הנבחר, וגם דבר זה היה חלק מתוכנית אלוהים. נכון גם שכולנו, כל בני אנוש, שמנו את המשיח על הצלב. יחד עם זאת אין ספק שהכתובים שמים דגש מאוד

אין ספק שהכתובים שמים דגש מאוד ברור על החטא של עם ישראל בנוגע לצליבה של ישוע

ברור על החטא של עם ישראל בנוגע לצליבה של ישוע.

עוד לפני תקופתו של ישוע דיברו נביאי ישראל תמיד אל העם על חטאו. אין בכך משהו חדש שפתאום שמעון פטרוס עומד לפני העם ומדבר על חטאו של עם ישראל בקשר לצליבה של ישוע. ירמיהו ויחזקאל, למשל, דיברו אל העם במילים לא פחות קשות. ההבדל הגדול הוא שבזמנם של הנביאים הדבר היה בגדר עניין פנימי בקרב עם ישראל, כמו שיחה שמתנהלת בתוך הבית כשהאב גוער בילדיו במילים קשות. הגויים לא היו שם ולא התייחסו לזה. עכשיו המצב שונה. הגויים קוראים את דברי השליחים לעם ישראל, והם לא יודעים מה לעשות עם זה ואיך להבין אותם בדרך נכונה. מצד שני יש די הרבה פסוקים בברית החדשה, אפילו במשלים של ישוע, שבהם הוא מייחס את חורבן בית שני ואת חורבן ירושלים לכך שדחו אותו. ישוע מדבר במילים מאוד ברורות וקשות על העונש שיבוא על ירושלים בגלל שדחו אותו. באיגרת שאול לתסלוניקים נאמרות מילים מאוד קשות - שמשפט אלוהים וזעמו באו על עם ישראל עד תום לא רק בגלל שדחינו את ישוע אלא בגלל שלא נתנו לשליחים לבשר את הבשורה לגויים. אז חטאנו פעם נוספת.

אני חושב שאם נהיה כנים עם עצמנו, בתור יהודים שגרים בארץ 2000 שנה מאוחר יותר, אנחנו מתמודדים עם אותו חטא ועם אותה הבעיה, וסובלים מזה. אני בתור יהודי חייב להגיד שירשתי את החטא הזה נגד ישוע ורק בחסד אלוהים השתחררתי ממנו. החטא הזה מאוד מושרש, אפשר לומר, בתוכנו בתור עם. לכן אנו רואים בזכריה י"ב, כאשר אלוהים סוף-סוף שופך את רוח הקודש על תושבי ירושלים ויהודה, את הכתוב: "והביטו אליי את אשר דקרו וספדו עליו כל משפחות הארץ". למה שנצטרך לספוד ולבכות? בגלל שהדור הזה שחי באחרית הימים רואה שכן, אנחנו אשמים, אנחנו דחינו אותו עד היום הזה ולכן נבכה. אבל הבכי הזה ישתנה לשמחה גדולה כי נקבל את חסד אלוהים, נמלא את הייעוד שאלוהים קבע בעבורנו כעם ונשתחרר מהחטא הזה שעדיין קיים בעם עד היום הזה.

אם כן, האמת מורכבת מכמה היבטים ולפעמים צריך

להתמקד בהיבט זה או אחר: כן, זאת הייתה תוכנית האלוהים, אין ספק, אבל יחד עם זאת קיימים גם החטא שלנו, האשמה שלנו. ישוע גם אמר לפילטוס: "אמנם קיבלת את הסמכות הזאת מלמעלה, אבל חטאם של אלה שמסרו אותי בידיך גדול משלך". החטא שלנו בתור עם סגולה גדול הרבה יותר מחטאם של הרומאים. יש לנו אחריות הרבה יותר גדולה לפני אלוהים מהפגאנים האלה, שכמובן חטאו גם הם. אבל אנחנו חטאנו בתור עם סגולה אחרי שלוש שנים וחצי שבהן המשיח נתן לנו את הטוב ביותר, ובנוסף על כך אחרי הצליבה אלוהים שלח את השליחים במשך כמה שנים כדי לתת לנו עוד אפשרות לחזור בתשובה. בכל מסר של השליחים לעם ישראל הם מזכירים שוב ושוב: "אתם צלבתם את ישוע". נכון, לא רק אנחנו צלבנו את ישוע; אם רק אנחנו צלבנו אותו הרי שרק אנחנו יכולים להיוושע ולגויים אין אפשרות להיוושע כי אין להם אשמה. לכולם יש אשמה, אבל בתור עם סגולה האחריות שלנו יותר גדולה. וגם אלוהים, כאשר נבוא כעם אל ישוע ונתחרט, יחזיר לנו את הבכורה ואת האחריות בתור עם סגולה, ונוכל להשלים ולקיים אותה אז.

צבי רנדלמן:
כשדיברנו על האחריות של העם היהודי, חשבתי על פרשת אוריה החיתי: כתוב שדוד היה אחראי על רצח אוריה החיתי בידי בני עמון. אפילו שמישהו אחר שלף את החרב והרג אותו, הוא היה אחראי. לגבי האשמה הקולקטיבית של העם היהודי: מצד אחד יש אשמה, אבל אני גם מסכים שהדבר היה חלק מתוכנית אלוהים. ואני גם זוכר את המילים האחרונות של ישוע: "סלח להם, אבא, כי אינם יודעים את אשר הם עושים". ואם ישוע התפלל ככה, אני מאמין שאלוהים סלח. עם זאת ברור שהיה מקום לחזרה בתשובה. והתגובה של היהודים באותו יום שצלחה עליהם רוח הקודש הייתה: "אחים, מה עלינו לעשות?" הם הבינו שעשו את הטעות הכי גדולה - דחו את המשיח וצלבו אותו. והתשובה היתה: "שובו בתשובה, תיטבלו במים ותקבלו את רוח הקודש".

אפרת גרליך:
אני חושבת שלפי ספר דניאל בית המקדש אכן נועד להיחרב אחרי צליבת המשיח, מפני שאין יותר צורך בקורבנות. יש לנו כעת קרבן שהוקרב אחת ולתמיד - ישוע המשיח. לגבי "ממלכת כוהנים וגוי קדוש", חשבתי על המשפט "דמו עלינו ועל בנינו" שאמרו היהודים. אני חושבת שמצד אחד זה מצביע על חוסר הבנה, ומצד שני היהודים, בלי הבנה, בירכו כאן את עצמם (שכן כשאנחנו רוצים להתברך אנחנו אומרים שדם ישוע יכסה אותנו). אין זה מקרה, להבנתי, שהקב"ה שמר על עם ישראל עד היום. אילו הוא היה רוצה הוא היה יכול למנוע את הישארות עם ישראל.

מאיה רכניצר:
אני חוזרת לנושא שהוזכר קודם. נכון, כל שנאה כלפי כל עם או קבוצה היא חטא ואין חטא קטן - מבחינה ערכית זה בהחלט נכון. אבל אני חושבת שמבחינה היסטורית והתפקיד שזה ממלא בהיסטוריה ובמימוש התוכניות של אלוהים,

החטא שלנו בתור עם סגולה גדול הרבה יותר מחטאם של הרומאים

יש פה בכל זאת תופעה ייחודית, דווקא בגלל שמדובר בעם ישראל. אויב נפשנו ואויבו של אלוהים, השטן, שונא באופן מיוחד או ממקד יותר מאמץ, מן הסתם, דווקא נגד העם שממנו בא המשיח ושנועד לו תפקיד חשוב באחרית הימים, מפני שהוא רוצה לסכל את תוכנית הישועה והחסד של אלוהים. לכן לדעתי יש בכל זאת כוחות שחור רוחניים ממוקדים יותר מאחורי תופעת האנטישמיות. אין תקדים לרדיפות ולניסיונות ההשמדה שהעם היהודי סובל מהם מראשית קיומו, כולל כמובן השואה (כפי שאין תקדים גם להישרדותו על אף כל ניסיונות ההשמדה ולתקומתו בארצו לאחר אלפיים שנה). Ω

אינתיפאדה רוחנית בכנסיות הפלשתיניות*

גרשון נראל

אנחנו עוברים מהעת העתיקה לימים שאנו חיים בהם. אין לנו את הפרספקטיבה הארוכה של 2000 שנה וגם לא של 1600 שנה. אני מדבר על מציאות שקרובה אלינו בארץ ישראל, והנושא שאני מבקש להתייחס אליו הוא: אינתיפאדה רוחנית, או אינתיפאדה תיאולוגית, בכנסיות הפלשתיניות שמסביבנו.

חיתוך־עץ מתוך הסידרה "הששה מיליון ואחד"
מאת האמן הישראלי משה הופמן (1938-1983)

נקודת המוצא שלי היא באמירה שאמר לפני כ-40 שנה בשנת 1967 מרטין לותר קינג ג'וניור, המנהיג הכושי שנשא את הדגל של שמירה על זכויות אדם ונרצח: "אנטי-ציונות = אנטישמיות". דברים אלה הם בתוקף במיוחד בשנים האחרונות, משום שאנו רואים שכשאנשים תוקפים ופוסלים באופן עקרוני את הציונות, הם למעשה תוקפים ופוסלים את היהודי הקולקטיבי. והיהודי הקולקטיבי היום זה מדינת ישראל.

אני בעצם רואה שאנטי-ציונות ואנטי-ישראליות בהכרח מביאים לאנטי-יהודיות, לאנטישמיות. השאלה היא: על איזו אנטישמיות אנו מדברים? אני לא מתכוון לאנטישמיות בוטה שמתקיימת בכלי התקשורת המוסלמיים הממלכתיים, כמו למשל קריקטורות וסרטים שחוזרים על פרוטוקולים של זקני ציון, אלא על משהו יותר בעייתי מבחינה תיאולוגית. אנטישמיות, אנטי-יהודיות מתוחכמת מאוד, שרבים וגם אני ביניהם רואים בה אנטישמיות חדשה או סוג חדש של אנטישמיות. והקושי הוא שמדברים על אנטישמיות בקרב נוצרים בכנסיות פלשתיניות.

היום איש לא יצהיר על עצמו בגלוי שהוא אנטישמי, לא רק בין הערבים הפלשתינים, גם בעולם. בכנסיות הפלשתיניות אומרים: "זה אבסורד, אתה לא יכול להגיד שיש אצלנו אנטישמיות כי אנחנו בעצמנו שֵׁמים". אך העובדות בשטח מדברות בעד עצמן. מה שנשמע כאנטישמי, נראה כאנטישמי ואף מזעזע כאנטישמי. הוא אנטישמי אפילו אם הוא 'רק' מתקרא בכינוי 'אנטי - ציוני'. ואני עושה הבחנה בין ביקורת לגיטימית על מדיניות של ישראל, על ראשי המדינה, מעשים של הצבא וכו', לבין אנטישמיות לשמה. במיוחד כמשתמשים בתנ"ך ובברית החדשה, על ידי פרשנויות שונות, כדי לנגח את היהודי הקולקטיבי, את מדינת ישראל.

על אילו פלשתינים נוצרים ואילו כנסיות מדובר?

אני עושה הבחנה ברורה בין פלשתינים בטריטוריה הפלשתינית לבין ערבים ישראלים, שביניהם אחים יקרים שאנו מכירים וחיים איתם. אני מדבר על נציגי הממסד הכנסייתי ברשות הפלשתינית. אני מדבר על כנסיות שעושות שימוש נרחב באתרי האינטרנט במטרה להציג את הפרשנויות שלהן לתנ"ך ולברית החדשה. 'הכנסייה המקוונת' (Online Church) של הנצרות הפלשתינית מפעילה אין-ספור קישורים ברשת האינטרנט, ושם מציגה תיאולוגיה חדשה ומוזרה. אני מתכוון לכנסיות הפלשתיניות הלותרנית, האנגליקנית והקתולית. ביניהם יש גם בפטיסטים ויוונים-אורתודוקסים, שבצורה מאוד מתוחכמת מנצלים

ב'כנסייה הדיגיטלית' ראשי הכמורה הפלשתינים מנצלים את הטקסט של כתבי הקודש - התנ"ך והברית החדשה - מעצבים אותו מחדש, ומציגים דימויים והסברים שמעוותים לגמרי את הפשט של המקרא

את התקשורת הממוחשבת וגם את הרשת הכנסייתית העולמית, כמו כנסים ואירועים ברמה הבינלאומית, כדי לקדם אינטרסים פוליטיים וזהותיים של הפלשתינים. בדבריי אתמקד בתעמולה הדתית של אנשי כמורה פלשתינים בתחומי הרשות הפלשתינית, וכן ברצוני להצביע

* ראו: גרשון נראל, "אנטי-ציונות ב'כנסייה האלקטרונית' של הנצרות הפלשתינית", מחניים (במה למחקר, להגות ולתרבות יהודית), בין יהודים לנוצרים - היבטים עכשוויים, בעריכת הרב מנחם הכהן, גיליון מס' 15, ירושלים תשס"ד, עמ' 77-78.

על הקשרים שקיימים בינם לבין נוצרים פלשתינים בפזורה הפלשתינית במערב.

המקורות שאני מסתמך עליהם הם דרשות, תפילות, טקסים, ידיעות חדשותיות ועדכונים אישיים שמתפרסמים באינטרנט. יש כמות עצומה של עדויות. אנשי כנסייה עם תארים כמו בישוף, פטריארך, מנהל בי"ס תנ"כי, נוטלים לעצמם סמכות רוחנית שמעטים מעיזים לערער עליה. כמרים בדרגים בכירים ביותר נותנים חסות רשמית לאתרי אינטרנט ולפרסומים שמפיצים תעמולה אנטי-ציונית, אנטי-ישראלית ואנטי-יהודית. ב'כנסייה הדיגיטלית' ראשי הכמורה הפלשתינים מנצלים את הטקסט של כתבי הקודש - התנ"ך והברית החדשה - מעצבים אותו מחדש, ומציגים דימויים והסברים שמעוותים לגמרי את הפשט של המקרא. למעשה הם פועלים בתקשורת ההמונית בתור עיתונאים, כתבים ועורכי חדשות לכל דבר. פרשנות המקרא המניפולטיבית שלהם מאפשרת להם **לִידות 'אבנים סמליות' בציונות**, ובעצם לנהל אינתיפאדה רוחנית נגד ישראל.

אתן כמה דוגמאות מהטרמינולוגיה הקיימת:

מות קדושים פלשתיני

כולנו יודעים על מרטירים - מאמינים שמתו בעבור אמונתם כמו איסטפנוס, ומאמינים אחרים שסבלו רדיפות בגלל אמונתם. עכשיו פתאום הפלשתינים הנוצרים טוענים שהם המרטירים שסובלים היום מהיהודים שרדפו את המרטירים הראשונים. כלומר, בכנסייה הפלשתינית מייחסים את המושג 'מות קדושים' של הנצרות הקדומה לאינתיפאדת אל-אקצה, ומציגים את הישראלים כמדכאי 'המרטירים הפלשתינים' על ידי יצירת זיקה בינם לבין רודפי הנוצרים בעת העתיקה. אביא לדוגמה את הבישוף הלותרני הפלשתיני בירושלים מוניב יונאן (Munib Younan) שהתחנך בפקולטה לתיאולוגיה בהלסינקי, והוא ידידם של פינים רבים ובעל השפעה רבה בפינלנד ובמקומות רבים אחרים. יחד עם היועצת האמריקנית שלו לענייני תקשורת, מרי ג'נסן (שנושאת תואר Reverend), היה יונאן הראשון שהעלה את נושא 'המרטיריום הנוצרי הפלשתיני' על סדר היום של העולם הלותרני שמרבה להזכיר בדרשותיו את המושג 'מרטיריה'.

אזכיר מקרה משנת 2000, כשצה"ל הפגיז את בית ג'אלה בתגובה על ירי מחבלים לעבר גילה. באותה תקרית נהרג ד"ר הארי פישר, רופא גרמני לותרני שהיה נשוי לפלשתינית. בעקבות זאת פירסם יונאן מאמר שכותרתו 'הקהילה הלותרנית מקריבה קדוש'. במאמר מכריז יונאן: "הארי, אתה מצטרף היום לענן הקדושים שהקריבו את חייהם למען חרותה של האנושות". במילים אחרות, המאמר מצייר את הישראלים כמי שהורגים רופאים חפים מפשע ומבצעים פשעים נגד האנושות, ואחר כך אפילו "חוזרים במסוקים כדי לירות ולהרוג עוד". 'המדיה הכנסייתית' הפלשתינית מעולם לא דיווחה על כך שישראל בעצם הגיבה על ירי הטרוריסטים על גילה ואף התנצלה אחר כך על הריגה בשוגג. מבחינתו של יונאן, דיווח מאוזן היה 'מבזבז' את 'מות הקדושים' כביכול של ד"ר פישר. גם התיאור הדרמטי של ההלוויה של

בכנסייה הפלשתינית מייחסים את המושג 'מות קדושים' של הנצרות הקדומה לאינתיפאדת אל - אקצה, ומציגים את הישראלים כמדכאי 'המרטירים הפלשתינים' על ידי יצירת זיקה בינם לבין רודפי הנוצרים בעת העתיקה

ד"ר פישר בבית לחם הוצג בתקשורת כמופע ראווה. סופר שם על "מנהיגי כנסיות המזמרים שירי הלל בבית הקברות, כשקולותיהם ממלאים את העיר שחוותה פצצות, כדורים ושפיכות דמים אך שעות ספורות לפני כן... אחר כך חזרו כולם לכנסייה ושם הגישו כמויות עצומות של קפה שחור ומר".

מסך המחשב הפך לאתר של 'זירה ציבורית' בדומה לזירת התגוששות בעת העתיקה, אלא שבזירה המודרנית הפלשתינים 'חושפים' את 'הישראלים המדכאים'. וכך הופכות החדשות משדה הקרב לאירוע ראוותני, להצגה דרמטית שמאפשרת לפלשתינים הנוצרים להוקיע את הציונים וליצור 'מות קדושים וירטואלי'. רק שהנזק אינו וירטואלי, הוא ממשי.

דוגמה נוספת לכך, שבדרשות שלו לחג הפסחא (2001-2002) פנה מוניב יונאן אל חסידיו בדברים הבאים: "אנו הכנסייה שחיה במרטיריה אמיתית. ההתקפות וההרס הרב מסביב קשים מאוד. [...] כאשר אני שוב קורא את 'סיפור הפאסיון' (צליבת המשיח) [...] אני נזכר שגם המשיח סבל על אדמה זו, וכאשר אני רואה לנגד עיניי את מעשיהם של פונטיוס פילטוס, של פטרוס ושל הורדוס, אני [גם] רואה בעולמנו הנוכחי את אותם סיפורים מתרחשים בשנית. המציאות עלולה לאלץ אותנו לשאת את צלבנו ולהיצלב בגולגולתא".

לפי דברים אלה, הפלשתינים מציגים את עצמם כנצלבים בידי היהודים, בדיוק לפי המודל המוצג בברית החדשה. הישראלים הציונים מוצגים כממלאי מקומם של הרומים עובדי האלילים ושל היהודים שצלבו את המשיח ורדפו את הקהילה הנוצרית הקדומה. דימויים אלה מציגים את הישראלים כאכזרים ומדכאים, כמו פילטוס וחייליו. יונאן יוצר במכוון תמונה חשוכה של התנועה הציונית העולמית - המקבילה לאימפריה הרומית העצומה - שפועלת לדיכוי הפלשתינים. כל הזמן נעשות השוואות בין העבר וההווה תוך כדי דמוניזציה של היהודים והישראלים.

הפלשתינים מציגים את עצמם כנצלבים בידי היהודים, בדיוק לפי המודל המוצג בברית החדשה. הישראלים הציונים מוצגים כממלאי מקומם של הרומים עובדי האלילים ושל היהודים שצלבו את המשיח ורדפו את הקהילה הנוצרית הקדומה

לבישוף יונאן יש עוזר בשם מיטרי ראחב (Mitri Raheb), פלשתיני לותרני שמכהן כרועה העדה בכנסיית חג-המולד בבית לחם. שניהם משתפים פעולה ומנצלים את תפקידם, האחד בירושלים והשני בבית לחם - מקומות שבהם יש רגישות גדולה מאוד בכל הנוגע למה שנעשה בזמן ישוע. מיטרי ראחב משתמש במושג innocents - 'תמימים' - שניתן לילדים שנטבחו על ידי הורדוס בבית לחם, ומציג את הפלשתינים כ'תמימים' של ימינו ואת ישראל כרודפת וכהורגת את "התמימים הפלשתינים" היום בבית לחם.

סטנדרטים כפולים וכפל לשון

דבר נוסף הוא שאמנם מדברים על שלילת מתאבדים פלשתינים, אך בה בעת מצדיקים אותם ועושים זאת תוך שימוש בדוגמאות מהמקרא. אחד הבולטים במשתמשים בטקטיקה הזאת הוא נעים עתיק (Naim Ateek) מקתדרלת סנט ג'ורג' בירושלים, מנהל ארגון Sabeel ששם למטרה להילחם בישראל. הוא משתמש בדוגמה של שמשון מהתנ"ך ואומר: "אם ליהודים היה מתאבד שהיה לוחם חירות למען שחרורם של הנדכאים, גם לנו מותר. רק נשנה את שמו לאחמד, למשל". נעים מוקיע פיגועי התאבדות מחד ומצדיק אותם מאידך - והכול בנשימה אחת. הוא מאשים את ישראל בדחיקת רגליהם של הצעירים הפלשתינים והפיכתם למְפַגעים מתאבדים לאחר שעונו ב'מחנות ריכוז' ישראלים. הוא משווה את הציונות לעיתים תכופות לנאציזם. עתיק מנסה להטות את דעת הקהל השלילית שקיימת בעולם בעניין פיגועי ההתאבדות לכיוון חיובי וליצור הבנה ואהדה כלפי התופעה. לכן הוא מכנה את הפלשתינים המתאבדים 'לוחמי חירות'.

בנוסף, הוא כותב על אלוהי התנ"ך להבדיל מאלוהי הברית החדשה. הוא מלמד שהתנ"ך הפרטי שלו לא מתחיל מספר בראשית אלא מהברית החדשה. כמובן שיש פה סתירה: מצד אחד הוא משתמש בשמשון מהתנ"ך ומצד שני הוא דוחה את התנ"ך. בנוסף, לטענתו הפלשתינים הם יורשי הכנענים ולכן יש להם יותר זכויות על הארץ מאשר ליהודים. מסקנתו של עתיק היא שבתנ"ך מתגלה "אלוהים יהודי-ציוני בלבד", קרי, אל חד-צדדי, והוא שואל: "האומנם אנחנו מאמינים באלוהים בעל פניות, שניצב אך ורק לצידו של עם ישראל בין שהוא צודק ובין שהוא טועה?" שיטה זו של הצבת סימן שאלה בסוף משפט הופכת אותו לשאלה רטורית, כך שכוונת הכותב אינה נסתרת מהקורא והתשובה ידועה מראש.

'מרטירים פלשתינים' בעקבות המשיח שהלך מרצונו אל הצלב

גם עתיק עושה שימוש במושג הנוצרי של 'מות וסבל קדושים', ואף מרחיב אותו. עתיק מרחיק לכת ומשתמש בדוגמה של **המשיח הצלוב עצמו**, כשהוא מתייחס אל פעילי הטרור הפלשתינים כאל מרטירים. בחינת 'אם ישוע הקריב את עצמו על הצלב, גם לנו פלשתינים מותר להקריב את עצמנו למען המטרה שלנו'. כך הוא יוצר אצל כלל ציבור הצופים באינטרנט קשר בין מות הקדושים בנצרות הקדומה לבין 'לוחמי החירות הצודקים הפלשתינים' בימינו, תוך כדי התייחסות להקרבה העצמית האולטימטיבית של ישוע. בדרך זו, עתיק ושאר ראשי הכנסייה למעשה מעניקים לגיטימציה למתאבדים הפלשתינים והופכים את ה'מרטיריום' לנכס תקשורתי לצורך הסתה נגד ישראל.

הצגת הציונות כמעשה של כפירה בעיקר

השיא הגיע, לדעתי, בשנת 2003, כשגם הבישוף הלותרני מוניב יונאן וגם בישארה עוואד - נשיא המכללה התנ"כית בבית לחם - הוציאו כל אחד בנפרד תצהיר נגד הציונות הנוצרית. בתצהיר הם מכריזים שהציונות הנוצרית היא כפירה, ומתייחסים אל הנוצרים הפרו-ישראלים בעולם שמשתייכים לתנועת הציונות הנוצרית כאל כופרים. יוצא אפוא, בלוגיקה פשוטה, שאם הציונות הנוצרית היא 'כפירה', קל וחומר שהציונות היהודית היא בת גיהינום...

במסמך שפירסם בישארה עוואד הוא כתב: "לא זו בלבד שהפלשתינים מתמודדים מול ישראל, המדינה הציונית החזקה, הם גם עומדים בפני האויב הסמוי של הציונים הנוצרים. כת זו בנצרות מצודדת בכוח הרֶשע".

לבִיב קוֹבטי (Labib Kobti), נציגו בארה"ב של הפטריארך הלטיני בירושלים מישל סבאח (Michel Sabbah), כותב בזו

הלשון: "אלוהיהם של הציונים הנוצרים הוא אל אויב. [...] הוא אל השייך בלעדית אך ורק לעם אחד והוא בעצם איננו אלוהים. [...] הוא איננו אלא פרשנות ציונית של אליל".

הבישוף יונאן מתיימר לדבר כבעל סמכות רוחנית בעיר הקודש, וכמי שלמעשה יושב על כיסאו של יעקב, הראשון שהיה ראש הקהילה היהודית בירושלים לפני כאלפיים שנה

'פאתווה נוצרית'

בינואר 2003 הגדיל לעשות הבישוף מוניב יונאן כשפירסם פסק הלכה, מעין 'פאתווה נוצרית', בדומה לפסקי ההלכה של חכמי הדת המוסלמים, ובו הכריז רשמית שהציונות הנוצרית היא לא פחות מאשר כפירה (Heresy), מֵעבר לכל 'תיאולוגיה חולנית'. כלשונו: "הריני מצהיר בזאת שהציונות הנוצרית איננה רק תיאולוגיה נגועה בחולי, אלא היא אפיקורסות, לצד האריאניות (Arianism) והנסטוריאניות (Nestorianism). אני משוכנע שהגיע הזמן לתקן פרשנות מוטעית זו של המשיח והבשורה. ציונות נוצרית היא אנטי-צדק, אנטי-שלום, אנטי-ריצוי והאויב של שלום במזרח התיכון".

'אריאניות' ו'נסטוריאניות' אלה הן שתי תורות-כפירה מהעת העתיקה שהכנסייה הכריזה עליהן שהן סטייה מן האמונה. שתיהן, אגב, שוללות את האלוהות של ישוע. למעשה, הכרזה זו היא קריאה ל'מסע צלב' מסוג חדש. הכרזתו קוראת למלחמת דת ולהחרמת כל ידידי ישראל והיהודים, ולנידוָם בעולם הנוצרי. וכל זאת - בחתימת מי שנושא בתואר המרשים של 'בישוף ירושלים'. הבישוף יונאן מתיימר לדבר כבעל סמכות רוחנית בעיר הקודש, וכמי שלמעשה יושב על כיסאו של יעקב, הראשון שהיה ראש הקהילה היהודית בירושלים לפני כאלפיים שנה (מעניין שהיום ישנם בירושלים לפחות שבעה בישופים מדנומינציות שונות שטוענים כי הם יורשיו של יעקב ונושאים את סמכותו).

'אלוהי הצדק והאהבה' מול 'אלוהי הקנאים'

הכנסיות הפלשתיניות עורכות סלקציה של 'ערכי כתבי הקודש'. הערכים ה'נכונים' שמובלטים אצלן הם רק 'אהבה', 'צדק' ו'חסד'. אלה מוצגים כניגודים גמורים ל'ציפיות הקיצוניות' של חוגי הנוצרים הציונים ה'קנאים', במיוחד בכל מה שנוגע לאחרית הימים. דהיינו, היחס השלילי של הפלשתינים הנוצרים כלפי הנוצרים הציונים מתבטא בהגדרתם כפונדמנטליסטים שעסוקים כל הזמן בעניינים אפוקליפטיים ובקץ העולם. מוניב יונאן ואחרים לועגים לאמונתם של הנוצרים הציונים והיהודים המשיחיים שאחרית הימים זה כאן ועכשיו וששובו של ישוע הוא קרוב. למעשה, נבואות אחרית הימים בכנסיות הפלשתיניות הן 'מחוץ לתחום'. כמובן שבלעג הזה על אחרית הימים נכללים לא רק הנוצרים הציונים אלא גם היהודים המשיחיים. אנו נתקלים גם בקרב כנסיות ליברליות מערביות בתומכים בכתבים של אותם פלשתינים ערבים. אחד השמות שאני חייב להזכיר זה כומר אנגליקני בשם סטפן סייזר (Stephen Sizer), שונא ישראל מובהק המפיץ שקרים בין השאר על Jews for Jesus, גם על Messianic Jewish Alliance of America וגם על יהודים משיחיים הנחשבים לפנאטים משום שהם מאמינים בנושא של אחרית הימים ושיבת ציון.

נבואות אחרית הימים בכנסיות הפלשתיניות הן 'מחוץ לתחום'. כמובן שבלעג הזה על אחרית הימים נכללים לא רק הנוצרים הציונים אלא גם היהודים המשיחיים

נאציפיקציה: הצגת הציונים כנאצים

אנשי כמורה פלשתינים מרבים להפיץ רטוריקה מעוותת ומרעישה על הציונות במטרה להדהים את הציבור. הם עושים זאת בלי להשתמש במילים שלהם עצמם, אלא על ידי ציטוט של דוברים אחרים. למשל, בדרשת חג המולד בשנת 2000 ציטט הבישוף האנגליקני ריאח אבו-אל-עסאל (Riah-Abu-El-Assal) קטעים נרחבים מהתכתבות שלו עם עמיתו, האב מונטי מארקנזס שבארה"ב, ובה לבש סיפור המולד בבית לחם צביון פוליטי מובהק. אריאל שרון מוצג שם כגירסה מודרנית של המלך הורדוס הרצחני, שהורג באכזריות את החלשים ואת ה'חפים מפשע' (Innocents) בבית לחם. הערות מתגרות אחרות משוות את אריאל שרון לפרעה המצרי ולנירון קיסר של המאה ה-21, שנהנה 'למראה ערים העולות בלהבות'. תשובתו של האב מונטי לבישוף ריאח נוסחה בלשון קיצונית ביותר: "העולם כולו ניצב דומם נוכח גדודי הפאשיזם הישראלי. [...] כבודך, אתה חוֹוֶה ורואה בעיניך את הנעשה בתוך הרייך הישראלי של ימינו".

ההשוואה כאן בין הציונות לנאציזם והוקעתה היא למעשה דעתו של הבישוף ריאח עצמו, אך איש אינו יכול להאשים אותו בהסתה אנטי-יהודית ארסית, שהרי "הכומר האחר שמעבר לים הוא שאמר את הדברים".

הפרכת היהודיות של כתבי הקודש

באמצעות פרשנות מגמתית של כתבי הקודש מכחישות הכנסיות הפלשתיניות כל המשכיות היסטורית בין עם ישראל של התנ"ך לבין ארץ ישראל והעם

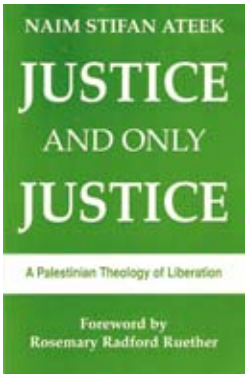

היהודי בימינו. משמעות הדבר היא שעם ישראל כבר איננו העם הנבחר, ושהברית שה' כרת עם זרעם של אברהם, יצחק ויעקב בטלה ומבוטלת. לפי תפיסה זו, שנולדה כבר לפני אלפיים שנה, הכנסייה הנוצרית תפסה את מקומו של עם ישראל. זוהי בעצם 'תיאולוגיית ההחלפה' (Replacement Theology) הישנה של אבות הכנסייה היווניים והלטיניים. חסידי תיאולוגיה זו טוענים שהכנסייה היא זו שזכתה בכל הברכות שהובטחו לישראל במקרא. אבל בימינו התיאולוגיה הזאת לובשת אדרת פלשתינית חדשה שגורסת כי לעם ישראל אין עוד ייעוד לאומי ורוחני בתחומי ארץ ישראל. תיאולוגיה זו נתמכת כעת גם על ידי הטענה הפלשתינית ש"אנו הערבים לא היגרנו לפה; אתם היהודים עשיתם 'עלייה'. לנו יש פה רצף היסטורי לאורך כל השנים".

זאת ועוד: אנו שומעים על השמטות והתעלמות מקטעים בכתבי הקודש בערבית - כגון ספר תהילים - שבהם מוזכרים השמות 'ציון' ו'ישראל'. גם בטקסים ליטורגיים בערבית מתעלמים לחלוטין מדברי מרים, זכריה ושמעון הצדיק בבשורת לוקס (א 54, 68; ב 31) אשר מדברים על ההבטחות לעם ישראל, וזאת במטרה להשמיט את היסודות העבריים-ישראליים של המקרא ולבטל אף את הייחודיות היהודית בברית החדשה.

'אדמת פלשתין'; 'ישוע הפלשתיני הראשון'

הפלשתינים הנוצרים אינם מהססים לשכתב את ההיסטוריה ולהציג היסטוריוגרפיה חדשה. כך למשל, הם מחליפים מונחים מקראיים ומציגים שמות חדשים, כגון: במקום 'ארץ ישראל' או 'אדמת ישראל' הם אומרים 'אדמת פלשתין' או 'ארץ הקודש', ובה בעת גם טורחים להבהיר: "אין לנו דבר נגד היהודים".

ראשי הכנסייה הפלשתינית אף מבליטים בתקשורת ההמונים דמות מעוותת של ישוע מנצרת. הם יוצרים דמות מיתולוגית חדשה לגמרי של 'ישוע - הפלשתיני הראשון', ומציגים את אמו ואת תלמידיו כ"מרים והשליחים הפלשתינים". לא רק זאת: יש בידי טקסטים של כמרים פלשתינים רשמיים שאומרים: "אבותיי היו בגליל ושמעו את הדרשה על ההר של ישוע".

המגמה אפוא ברורה: עיוות הנרטיב המקראי נועד לבסס את הטענות של הפלשתינים על זכויותיהם הלאומיות על הארץ, תוך כדי שלילת הטענות הזהות של היהודים שנשענות על אותו טקסט מקודש. בתגובה לביקורת על כך שהנוצרים הפלשתינים אינם נאמנים לאמת ההיסטורית, הם ממשיכים להתעלם מהמציאות ויוצרים לעצמם, באופן וירטואלי, 'בעלות חדשה' - הן על כתבי הקודש והן על הארץ. למרבה הפרדוקס, הם מנסים במקביל לעגן את השורשים הלאומיים הפלשתיניים בקרב העמים הכנענים, עובדי האלילים הקדומים שמוזכרים בכתבי הקודש, ביניהם גם הפלישתים, כפי שטוען, למשל, לביב קובטי הקתולי.

שלילת המעמד המיוחד של קהילת היהודים חסידי ישוע

מאחר שראשי הנצרות הפלשתינית מאמצים בשיטתיות את 'תיאולוגיית ההחלפה' שלפיה הכנסייה היא 'ישראל האמיתית' (Verus Israel), ובמקביל לכך גם פוסלים את הציונות הנוצרית, הם אף גורסים שאותם יהודים שמאמינים בישוע צריכים להיטמע בכנסייה האוניברסלית. בעיניהם אין כל הצדקה תיאולוגית לקיומו של גוף נבדל בעל צביון יהודי בתוך הכנסייה. עמדה זו מסתמכת על פרשנות שמתעלמת ממכלול דבריו של שאול השליח ומתמקדת רק באמירה שלו כי "במשיח ישוע אין עוד לא יהודי ולא יווני" (אל הגלטים, ג 28), תוך כדי הוצאת דברים מהקשרם. מכיוון שלשיטתם כבר אין לעם ישראל מקום מיוחד בתוכניתו של אלוהים, מתבטל המקום המיוחד של אותה קבוצה 'בדלנית' של יהודים משיחיים המאמינים באלוהותו של ישוע ובמשיחיותו. אין עוד מקום לקהילות נפרדות ועצמאיות של יהודים המאמינים בישוע.

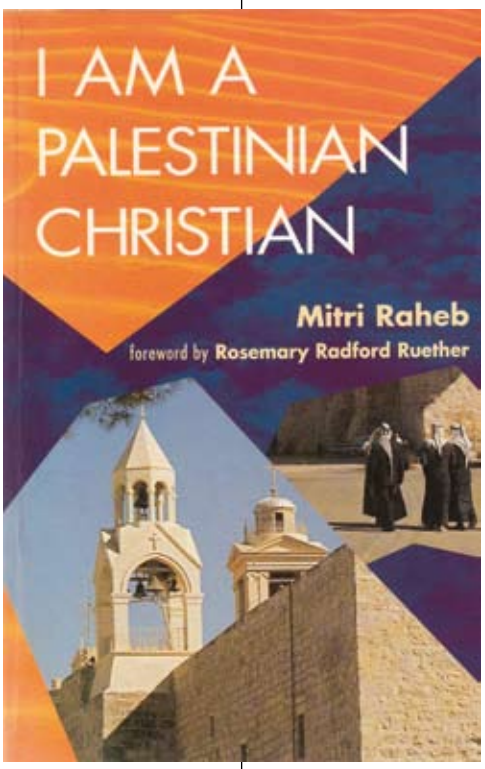

ראוי גם לציין שכל אחד מההגמונים הפלשתינים, בין זה הלותרני ובין זה האנגליקני או הקתולי, למעשה שואף להכפיף את היהודים המשיחיים למרותם הסקטוריאלית.

'כנסיית האֵם הערבית' (Authentic Mother Church)

כך, בעצם, באה הנצרות הערבית ותופסת את מקומה של היהדות המשיחית שעליה מדובר בברית החדשה. בין השאר נעשה הדבר בעזרת הפרשנות המסולפת והאנכרוניסטית הגורסת שבכנסיית ירושלים הראשונה נמצאו 'ערבים' בזמן צליחת רוח הקודש (מעשי השליחים ב 11). לפי פרשנות זו רק כנסיית הגויים (הערבית...) בארץ שמרה על רצף היסטורי בין הנהר לים, בניגוד ל'קהילת הנימולים' של חסידי ישוע הראשונים שעזבו את מכורתם. תיאולוגיה זו בעצם מרוקנת את הברית החדשה

מיהודיותה האקטואלית, ומבטלת את הקשר בין היהודים המשיחיים בני זמננו לבין כנסיית הנימולים הקדומה.

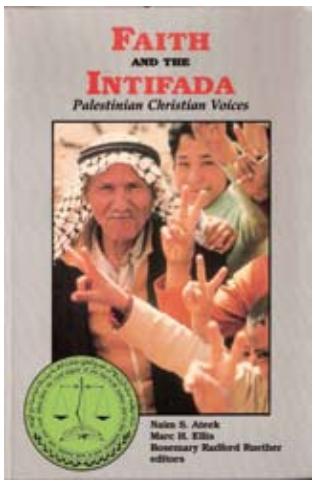

גם העמדה הפרו-ציונית המוצהרת של היהודים המשיחיים והמעורבות היומיומית שלהם במפעל הציוני היו לצנינים בעיני ראשי הכנסייה הפלשתינית. אמונת היהודים המשיחיים במימוש הציונות התנ"כית מהווה קושי בולט בעבור הפלשתינים הנוצרים. לאחרונים יש אפוא בעיה קיומית ביחס ליהודים חסידי ישוע, במיוחד לנוכח הניסיון של האחרונים להחזיר לעצמם מעמד של בכורה וייחודיות תיאולוגית בקרב כלל המאמינים בישוע בארץ ובעולם. ולכן לשם מתן לגיטימציה לכנסייה הערבית המקומית, שמוצגת עתה כהמשכה של הנצרות המקורית, נעשה אצלם שימוש רב במונח 'כנסיית האֵם' האותנטית (Mother Church). כך הם מפתחים תיאולוגיה אנטי-יהודית שבמהותה שוללת את הלגיטימיות של קהילות היהודים המשיחיים בארץ.

סימביוזה ערבית: חיבור בין הנצרות לאיסלאם

הפלשתינים הנוצרים משתפים פעולה עם הפלשתינים המוסלמים באמצעי התקשורת בכל מה שנוגע למטרותיהם הלאומיות. לדברי מיטרי ראחב: "בדיוק כפי שהערבים הנוצרים הם חלק בלתי נפרד מהעולם הערבי המוסלמי, הם גם חלק בלתי נפרד מהעולם הנוצרי". הדברים נאמרו בסדר הזה. למרבה הפלא ראחב אף טוען כי "האיסלאם כלול גם הוא בקונטקסט היהודי-נוצרי, במישור התיאולוגי וההיסטורי". בהתבטאות זו נקשר האיסלאם אל מורשת כתבי הקודש של היהודים והנוצרים באמצעות תיאור אלוהי המקרא כעומד לצדם של "הפלשתינים הנדכאים והחלשים", אך תוך כדי התעלמות גמורה מההישענות של האיסלאם על רעיון הג'יהאד והאלימות.

הסולידריות הלאומית הערבית וההזדהות הפאן-ערבית מהווים גורם משמעותי ביותר במערכת היחסים של הפלשתינים הנוצרים עם הפלשתינים המוסלמים. בחוגים הערביים מדובר על 'ערביזם' כמכנה משותף רחב יריעה - מארצות המאגרב ועד המפרץ הפרסי. ערביות זו, גם בלבושה הנוצרי, מזדהה בראש ובראשונה עם החברה המוסלמית בכללותה, ומאפשרת לדוברי הכנסייה הפלשתינית לתקוף כנסיות במערב שאוהדות את ישראל ואת היהודים. תקיפת הכנסיות שאוהדות את היהודים ואת מדינת ישראל נראית טבעית לחלוטין במסגרת הערביות הזאת. כך למשל, ההגמון היווני-אורתודוקסי עטאללה חנא (Atalla Hanna) קרא לשיתוף פעולה מוסלמי-נוצרי נגד המלחמה בעיראק, ולא שכח לשבח את המתאבדים שאותם כינה 'גיבורים ערבים'.

'קואליציה של צלבנים מערביים ויהודים' נגד המזרח והאיסלאם

הכומר המתודיסטי אלכס עוואד (Alex Awad) ואחרים מתייחסים אל עצמם כאל 'מגיני המוסלמים והאיסלאם'. בין השאר קורא עוואד תיגר על 'הדעות הקדומות' של הנוצרים במערב בנוגע למוסלמים, ומזכיר את הצלבנים האנטי - מוסלמים מימי הביניים. וכך, למרבה האירוניה, הפלשתינים הנוצרים משמשים מקדמי מכירות של האיסלאם ברחבי העולם.

צריך להדגיש גם את הקירבה הרעיונית של 'תיאולוגיית ההחלפה' בעולם הנוצרי לתיאולוגיה דומה בעולם המוסלמי.

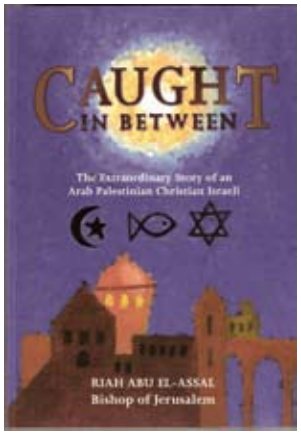

בשעה שבכנסיות קיימת הדוקטרינה שלפיה הנצרות תפסה את מקומו של עם ישראל, גם באיסלאם קיימת התפיסה שלפיה דת מוחמד תפסה את מקומה של היהדות. יוצא אפוא, ש'תיאולוגיית ההחלפה' הנוצרית משרתת את התיאולוגיה האיסלאמית בנוגע לתפיסת מקומה של היהדות, או לכל הפחות מועילה לה מאוד.

סיכום

היכן נקלטת הגישה או הפרשנות האנטי - ציונית?

תנועות שחרור פוליטיות בעולם השלישי ותנועת האקומניות (Ecumenism) בכנסייה העולמית סופגות בקלות יתרה את התעמולה האנטי-ציונית והאנטי-ישראלית של הנצרות הפלשתינית.

'זירת האינטרנט' של המאה ה-21 אינה רק מעלה אסוציאציות הנוגעות למות הקדושים הראוותני של ימי קדם, אלא גם מטפחת 'תרבות של שנאה'. תעמולה זו כוללת מנגנון המעודד משוב נרחב: מכתבים לעורך, הפגנות אנטי-ישראליות וביקורי תמיכה באתרים פלשתיניים, ביניהם המוקטעה ברמאללה ומחנות הפליטים. מעבר לגיוס אהדה עולמית יש למנגנון הזה גם השלכות כלכליות, שכן הוא מאפשר לפלשתינים לגייס תרומות. כמו כן מרחיקה התעמולה הזאת תיירים מאתרים ישראליים, ובו בזמן היא מכוונת את התיירות הצליינית רק למקומות הרצויים לפלשתינים.

המתבונן מהצד עשוי להתרשם שהכנסייה באינטרנט היא בסך הכול קהילייה 'וירטואלית', ושהסכנה הטמונה בתעמולה

שהיא מייצרת היא גם 'וירטואלית'. אבל זוהי טעות. האמת היא שלכנסיית האינטרנט, שמהווה גם מוקד שיווקי, יש השפעה עצומה ומכרעת, שכן היא מעצבת מדי יום ביומו את דעת הקהל בתחום הרוחני ובחיי היום יום.

תקדים מהעבר:
חיבור בין נוצרים פלשתינים למוסלמים נגד יהודים

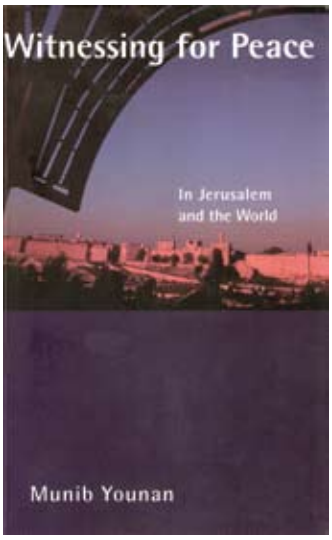

מעניין גם להשוות בין התופעה של גלי אנטישמיות בעולם לבין גלי האינתיפאדה הערבית נגד היהודים החיים בארץ ישראל. אינתיפאדת אל - אקצה איננה הגל השני של טרור ערבי בארץ, אחרי האינתיפאדה 'הראשונה' (1987 - 1993). כבר בשנות העשרים והשלושים של המאה שעברה פרצו בארץ גלים דומים של פרעות מצד הערבים ביהודים, והיו עדויות לשיתוף פעולה 'אסטרטגי' בין המוסלמים לנוצרים בקרב הערבים הפלשתינים בארץ. תופעה זו איננה בגדר חידוש. במהלך הפרעות הערביות שפרצו ביפו בשנת 1921, למשל, כשהערבים זרעו טרור אימתני בקרב האוכלוסייה היהודית בעיר, כתב מיסיונר אנגלי באחד הדיווחים שלו ללונדון את הדברים הבאים: "ערביי יפו, המכנים את עצמם נוצרים, פועלים כאיש אחד עם המוסלמים לשפוך דם יהודי..."

אינתיפאדה רוחנית בכלים אלקטרוניים

הפלשתינים הנוצרים בימינו פועלים כ'מיסיונרים באינטרנט', ומפיצים ברבים את 'הבשורה' עתיקת הימים של הנצרות לגבי 'ישראל שבכנסייה' במקום עם ישראל שבארצו. אלא שבשורה זו עוטה עתה אדרת אלקטרונית חדשה. החידוש בימינו הוא שיתוף הפעולה בין ערבים נוצרים לבין ערבים מוסלמים על בסיס של תיאולוגיה משותפת. לנגד עינינו מתגלה שילוב מוזר בין התחייה המודרנית של המרקיוניזם (Marcionism) הנוצרי הקדום, התולש את התנ"ך מכתבי הקודש ומסלק מהם השפעות יהודיות, לבין התיאולוגיה האיסלאמית ששואפת לתפוס את מקומה של היהדות. שילוב תיאולוגי נוצרי-מוסלמי זה מוסיף שמן מיוחד למדורת האנטישמיות הערבית.

התעלמות מצד הממסד הכנסייתי העולמי

ולסיום, כיצד מגיבים הגורמים הרשמיים על תופעת האנטי-ישראליות והאנטי-יהודיות בתיאולוגיה של הנוצרים הפלשתינים? הן הכס הקדוש בוותיקן, הן הארכיבישוף של קאנטרברי והן הפדרציה הלותרנית העולמית (Lutheran World Federation), כמו גם מועצת הכנסיות העולמית (World Council of Churches) שותקים לנוכח התעמולה האנטישמית בנצרות הפלשתינית.

ראשי גופים נוצריים אחרים, כגון 'אגודת גברים נוצרים צעירים' (YMCA – Yong Men's Christian Association), אף תומכים בגלוי בתעמולה האנטי-יהודית של הנצרות הפלשתינית. ראשי הממסד הכנסייתי בעולם אינם מתייצבים חד-משמעית נגד הגילויים האנטי-ציוניים והאנטישמיים. למעט כמה הערות צדדיות וכתיבת מאמרים שולִיים, הם אינם יוצאים בלשון ישירה ותקיפה נגד התופעה. לא ייתכן שהתירוץ העיקרי שלהם, שלפיו הם "דואגים לענייניהם של הנוצרים בארצות האיסלאם", יאפשר להם להתעלם מהתקפות 'נוצריות' אלה על ישראל!

פליטים של כתבי הקודש

לצדם של מכחישי שואה אנו מוצאים גם את מכחישי התנ"ך בכנסיות הפלשתיניות. הפרוטסטנטיות הערבית-פלשתינית גוררת בגלוי את אחותה המערבית למאבק תיאולוגי מסוג חדש נגד הציונות. אמנם על פניו נראה שהמאבק האנטי-ציוני של הכנסיות הפלשתיניות נובע מאילוצים לאומיים של מיעוט נוצרי בתוך רוב מוסלמי, שלכאורה אין לו ברירה אלא לנקוט עמדה כזאת, אולם נראה כי בעיקרו של דבר זהו מאבק של כנסייה צעירה המגבשת את זהותה הערבית והאוניברסלית בארץ המוצא של הורתה היהודית.

הפרדוקס של אנטישמיות פילושמית; או – 'פילושמיות אנטישמית'

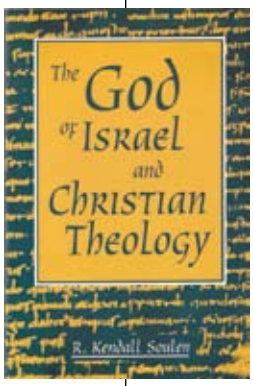

למעשה קיים מצב פרדוקסלי שבו פרוטסטנטים פלשתינים חותרים ללגיטימציה תיאולוגית על סמך שורשים יהודיים מקומיים, אך בה בעת מנסים להתנער ולהתרחק מהיהודיות של אמונתם. וזאת עד כדי כך שהאנטי-ציוניות אצלם כרוכה לא רק באנטי-ישראליות אלא גם באנטי-יהודיות. עמדה זו נשענת בעצם על המודל המשפטי שלפיו כל ירושה מקבלת תוקף לגיטימי רק עם מות המוריש. ובמקרה של עם ישראל המודרני, מאחר שהוא לא נעלם מהשטח אלא אף מתעצם בארצו, הרי שלא נותר לכנסיות הפלשתיניות אלא לגמד את קומתו, או לפחות לעוות את דימויו המוסרי.

תחושת האיום מצד הכנסיות הפלשתיניות על ההגמוניה שלהן

כאמור, הכנסיות הפלשתיניות משחזרות את תיאולוגית

ההחלפה (Supersession; Replacement) של הנצרות מהמאות הראשונות - באדרת פלשתינית. מדובר אפוא בתפיסה העתיקה שהכנסייה היא ישראל האמיתי, ישראל שברוח, ולכן לא רק שבטלו הבריתות וההבטחות לעם ישראל אלא שכביכול נותק הקשר בין ישראל המקראי לבין ישראל המודרני. מכל מקום, מגמת הפלשתיניזציה של התיאולוגיה הנוצרית באה במפורש לחזק טענות לאומיות ערביות סביב הנקודה של זכות האבות שלהם על הארץ. קרי, שהם הנוצרים הראשונים ועוד עם רציפות בלעדית שאין לאחרים.

ריבונות יהודית חדשה: פוליטית ותיאולוגית

במיוחד ראוי להצביע, לדעתי, על תופעה חדשה: החשש, ואף תחושה של איום בעולם הנוצרי בכללותו, הפרוטסטנטי והקתולי גם יחד, שעם חזרת היהודים למצב ריבוני - במיוחד כבעלי ריבונות פוליטית בארץ ישראל ובירושלים, וכן מצב של ריבונות תיאולוגית בקרב היהודים המשיחיים - ילך ויתעצם משקל-נגד חדש אשר יאיים על הסטטוס-קוו ביחסי הכנסייה-ישראל.

מנקודת ראותן ניצבות הכנסיות בפני 'זעזוע' חדש: השפעת היתר היהודית של הקהילות העצמאיות של יהודים משיחיים. דהיינו, שתתערער ההגמוניה התיאולוגית ארוכת השנים של הגויים בעולם האוניברסלי של המאמינים בישוע.

הסתה בוועידות בינלאומיות

בשנת 2004 הצליח מיטרי ראחב לשכנע את ראשי ועידת הפרסביטריאנים בארה"ב (מייצגים כ - 3 מיליון מאמינים) לקבל החלטה בדבר "החרמת השקעות בישראל", קרי הטלת סנקציות כלכליות על מדינת היהודים, משום ש"היא מדינת אפרטהייד כמו דרום אפריקה".
קרי שישראל מפירה זכויות אדם בשטחים - ובעצם מפירה עקרונות מוסר תנ"כיים. לכנס הוזמן מיטרי ראחב, אך לא הוזמן נציג ישראלי. באותה ועידה של הכנסייה הפרסביטריאנית גונתה 'הציונות הנוצרית' כתיאולוגיה שאינה לגיטימית. בוועידה זו הזדעק מיטרי ראחב וטען: "אחיות ואחים, זהו רגע של אמת! צריך להחרים את הציונים".
לפני כחצי שנה הייתי בכנס Sabeel שנעים עתיק ארגן, ובתחילת הכנס הוצגה על מסך גדול מילה אחת: 'האמת' בשפות שונות. והשאלה אכן היא: מהי האמת?

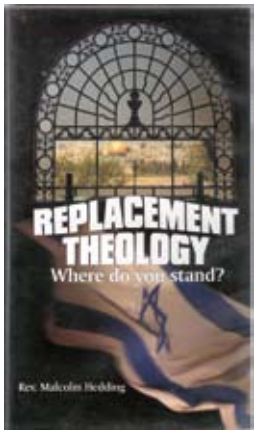

זאת המציאות שאנו חיים בה כיום. באינתיפאדה רוחנית. אני מסכים עם ריי שאנו לא צריכים להגיב בשנאה בחזרה. אבל עלינו לדעת איפה אנו חיים; לא להיות תמימים וטיפשים. וגם להצהיר: אני לא מתבייש להגדיר את עצמי ציוני, כי הכתובים הם ציוניים ואלוהים הוא אלוהי ציון וההבטחות הן מיוחדות לציון.

ידידי אמת של ישראל בקרב הקהילות הערביות במדינת ישראל

למרות התמונה העגומה שמצטיירת בכנסיות הפלשתיניות, מן הראוי להצביע על קיומו של מיעוט ערבי נוצרי בתחומי מדינת ישראל שאינו מסכים עם התיאולוגיה האנטי-ציונית והאנטי-יהודית שמתעצמת ברשות הפלשתינית. רועה עדה מהקהילה הערבית הבפטיסטית בחיפה מאמין באמונה שלמה שההבטחות שאלוהים נתן לעם ישראל במקרא הן שרירות וקיימות ושאלוהים אכן מקבץ בימינו את עמו לארצו. הוא אף אינו חושש ללמד דברים אלה בקהילתו ולומר אותם בתקשורת. כך גם רועה העדה מקהילת 'בית אליהו' בחיפה. דוגמה אחרת היא זו של מנהל בית האבות המשיחי בחיפה וחבר קהילת 'בית חסדא'. תודה על האחים האלה בארץ.

התפילה שלי היא שאלוהים ייתן לנו חוכמה לדעת איך להתמודד עם התופעה הזאת. Ω

תגובות, שאלות ותשובות

הווארד בס: בעבור אלה בינינו שכותבים באנגלית ואולי גם בשפות אחרות, כשמדברים על הישראלים מן העבר בתור ה - Israelites, ועל הישראלים בני זמננו כ - Israelis, לדעתי מוסיף הדבר לבעיית ההמשכיות בין העם דאז לבין העם כיום. משתמשים במושגים שונים. כדאי איכשהו לקשור את הקשר גם במונחים שמשמשים בשפה.

תשובות של גרשון לשאלות שנשאלו מהקהל:
אני חושב שאם יש לנו אמונה מוצקה בכתובים ואנחנו עומדים על האמונה הזאת, ואומרים שבעצם אלוהים בעצמו הוא 'ציוני' ויש לו תוכנית לגבי עם ישראל - הדבר יחלחל סביבנו בכל מיני צורות. אבל חשוב מאוד שנדע על איזו קרקע אנחנו עומדים ושנדע מהי האמת כדי שלא 'יסובבו אותנו על האצבע הקטנה' עם חצי פסוק, משום שהבעיה היא שמוציאים פסוקים מהתנ"ך, ואפילו מהברית החדשה, מהקשרם. כמו אותו פסוק "אין יהודי ואין יווני במשיח" - יש מי שאומרים ש"אין יהודי" מתאר מצב שבו היהודים התבוללו לגמרי. מפרקים את הפסוקים ומגיעים לפרשנויות לא נכונות. לכן האחריות שלנו היא להכיר את הכתובים, לשקוד על לימודם, וגם לתת עדות בכל מקום שיזדמן לנו - שידעו שאנחנו ציונים, לא להתבייש בכך. אני שומע בכל מיני מקומות שנאמר שאם הציונות הנוצרית או הציונים מוכרזים ככופרים, צריך לנדות אותם. חשוב שנגיד - אני ציוני על פי התנ"ך, על פי ההבטחות.

עוד לפני שפרצה האינתיפדה ריאיינתי את הבישוף ריאח האנגליקני. הייתי אצלו בקתדרלה שלו. הוא אמר לי: "אין לכם בכלל זכות להיקרא יהודים משיחיים. אתם בעצם נוצרים, מה שנקרא בזמנו נוצרים-עברים. ואתם בסופו של דבר צריכים להגיע לכנסיות ההיסטוריות. למה אתם צריכים להיות מחוץ לכנסיות?" יש להם מישנה מאוד סדורה, כיוון מאוד ברור. הייתי גם אצל הפטריארך הלטיני, לאחר שהזמין אותי כששמע על קשריי עם הקהילה העברית-קתולית. בהזמנה לפגישה נאמר: "מזמין אותך הפטריארך האנטי-ציוני לשמוע קצת על יהודים-משיחיים". הם גאים בזה. כפי שאני מצהיר שאני מאמין בציונות תנ"כית, הוא גאה בזה שהוא אנטי-ציוני.

דוגמה בולטת שהייתי צריך להזכיר קודם, היא זו של מרדכי ועונו. כל מה שקורה איתו, גם במסגרת קשריו עם אותו בישוף אנגליקני, זה המקרה הקלאסי של המומר. היהודי המשתמד שמצטרף לכנסייה, שונא את עמו ומתקיף את ישראל. ההיסטוריה חוזרת על עצמה.

דורון אבן-ארי: האהבה הפסולה בין ריאח אבו אל עסל ובין ועונו אינה מקרית. ריאח הוא ערבי נוצרי ישראלי מנצרת, שהיה חבר הקהילה האנגליקנית בנצרת עוד לפני שמונה לבישוף. הוא היה האזרח הישראלי הראשון שביקר את ערפאת בתוניס וישב חמש שנים בכלא הישראלי. כך שזו 'אהבה' עם רקע, עם עבר - בלי עתיד אבל עם עבר...

בכנס שנערך לפני כמה שנים עמד נעים עתיק לפני הקהל, לקח את ספר הכתובים, פתח את התנ"ך, קרע אותו לעיני הקהל, זרק אותו על הרצפה ואמר: "זה מה שאנחנו צריכים לעשות"

ארתור גולדברג: בכנס שנערך לפני כמה שנים עמד נעים עתיק לפני הקהל, לקח את ספר הכתובים, פתח את התנ"ך, קרע אותו לעיני הקהל, זרק אותו על הרצפה ואמר: "זה מה שאנחנו צריכים לעשות". אבל רציתי להביא קצת תקווה: לפני כשנה השתתפתי בכנס בהלסינקי שבו דיברתי על "נחמו נחמו עמי" מישעיהו מ'. לאחר ההרצאה ניגשו אליי וביקשו שאבוא לגרמניה לדבר על הנושא, כי הכנסייה הלותרנית הוציאה הצהרה שאסור לדבר עם יהודים על ישוע כי יש סיכוי שיהודי יקבל את ישוע ואז הוא מאבד את יהדותו, ובכך ממשיכים את השואה. רבים שלא מסכימים לזה הזמינו אותי ואחרים לבוא ולהסביר שכן מותר לדבר עם היהודים ולהביא להם את הבשורה. דיברתי כ - 11 פעמים במסגרת כנסים וקבוצות בית. תודה לאל, היתה התעניינות גדולה מאוד ואנשים קיבלו את מה שאמרתי. "נחמו נחמו עמי" - המסר בישעיהו מ' הוא להביא את אלוהים, הנה אלוהינו, הנה אלוהיכם. למה יש בכך כדי לעורר בנו תקווה? כי אני אדם פשוט, מכונאי מטוסים, ואם אני מקבל הזמנה לדבר כזה, כולנו יכולים להיות כלים בידי אלוהים בתחום זה. אנחנו כמו רופאים - כשיש מגיפה, הרופא מנסה לטפל בכמה שהוא יכול. אנחנו לא יכולים לעקור מהשורש את כל מה שתיארת באוזנינו עכשיו, אבל אפשר לטפל, כל אחד כפי יכולתו. אפשר לכתוב מכתבים, באינטרנט למשל... מי יודע מי יקרא את הדברים ואולי יקרה משהו.

חנן: אני חייב להגיד שכשהכנו את הכנס הזה חשבתי גם על אחים ערבים, חלקם פלשתינאים, שמאוד יקרים לנו ולפעמים יש ביניהם כאלה שממש חושבים אחרת. התקשרתי לסלים מונאייר, מנהל ארגון 'מוסלחה', לעדכן אותו על קיום הסמינר ולהזמין אותו שיבוא כי אנחנו רוצים לשמוע גם את דעתו. אבל הוא לא היה יכול לבוא. בכל אופן רציתי לציין שהשתתפתי במספר אירועים של 'מוסלחה'. הכוונה היא טובה, אבל לפעמים יוצאים דברים קשים. מדובר ביהודים וערבים שנולדו מחדש, כולם מאמינים שטעמו את חסד אלוהים ומכירים את ישוע אישית כמושיע וכאדון. אך כששתי קבוצות אלה נפגשות, לפעמים זה מזעזע מפני שהקוטביות בדעות וברגשות כל כך גדולה, והעיוורון שלהם כלפינו כל כך חזק.

יחד עם זאת לפעמים יוצאים דברים טובים כשהם רואים את השנאה שיש להם כלפי היהודים. באחד הכנסים קם מישהו די ידוע מירושלים וממש התחיל לבכות על השנאה שיש לו ליהודים ולישראל. מצד שני יש גם כל מיני שאלות. באחד הכנסים שאל אותי מישהו במלוא הרצינות: "למה הבן שלך הולך לצבא? באיזו זכות, מה פתאום? אתה יהודי משיחי, אתה נוצרי, אתה שייך לנו וצריך לעזור לצד השני". היה צורך לשבת ולנסות להסביר למה אנחנו מרגישים את עצמנו כחלק מהעם היהודי, ישראלים, שלהיפך - רוצים להזדהות (לא עם החטא) עם העם. ולהראות שאנחנו אמנם מאמינים בישוע, אבל אנחנו משרתים ואוהבים את העם הזה ואנחנו חלק ממנו, כשמשמעות הדבר היא גם לשרת בצבא. אבל להם זה היה קשה מאוד.

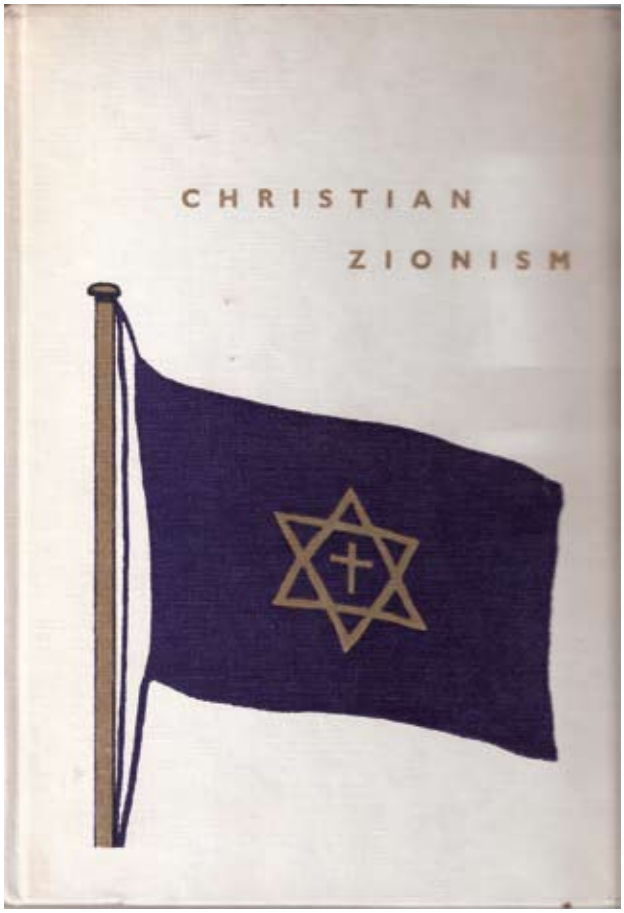

ג"נ: 'מוסלחה' וארגונים אחרים 'תופסים טרמפ' על קשרים עם יהודים משיחיים לגיוס תרומות וכספים ולקידום אג'נדות שלא כל כך ידועות לנו, לקידום עניינים שלהם. דווקא 'מוסלחה', אני חייב לציין, קשור ל'בית לחם בייבל קולג'' שאני רואה בו מרכז לתעמולה אנטישמית. כשראיתי מה נשיא הקולג', בישארה עוואד, כותב ומי הם אנשי הסגל שלו - ו'מוסלחה' הם חלק מהסגל הזה - הדגיש לי הדבר שצריך להציב לאנשים האלה כמה שאלות ישירות, ולא להיות תמימים. לשאול אותם: האם אתה מעורב בזה, האם אתה מצדד בזה? ולדעת בדיוק עם מי יש לנו עסק.

הווארד בס: אני חבר ועד ב'מוסלחה'. ישבתי עם סאלים לפני כמה חודשים לשאול אותו כמה שאלות כאלו, כי בתור חבר בוועד מה שיוצא בשם הארגון הזה כולל גם את השם שלי. זה משהו אחר מאשר מישהו שמתעניין בארגון ומשתתף בכנסים. אז רק שתדעו, יש לי שאלות. יש בעיות, אין ספק, ואני מאמין שהאדון יפעל בתוך 'מוסלחה' כדי להביא מוסלחה (פיוס) אמיתית.

מאיה רכניצר: לדעתי חשוב להזכיר כאן למען ההגינות, שלא נדבר רק על איך ש'הם', המאמינים הערבים, לא מבינים אותנו וטועים וכדומה; שלמרבה הצער יש הקצנה גוברת בקרב חוגים ימניים מהמאמינים הישראלים והיהודים, והיא מזיקה ומדאיגה - לפחות אותי. נאמרים ונעשים על ידם דברים ממש בשנאה נגד הערבים, מה שרק מלבה את האש, שלא לדבר על כך שאין זה נכון לפי הכתובים. Ω

חלק שני:
היהודים המשיחיים והפוליטיקה הישראלית

סמינר שהתקיים במסגרת האסיפה השנתית הכללית
של האגודה הארץ ישראלית של היהודים המשיחיים
במושב יד השמונה ב - 26 בינואר 2007

דברי פתיחה: חנן לוקץ

התאספנו היום לסמינר שנושאו 'היהודים המשיחיים והפוליטיקה הישראלית'. הנושא הינו טעון ורגיש מאוד. אני חושב שהאדון הוא שהדריך אותנו לקיים את הסמינר בנושא הזה וגם את החלוקה לתת-נושאים. העובדה שאנחנו מאמינים אינה הופכת אותנו לרובוטים אחידים וזהים בכל דבר. אנחנו אכן אחד באמונה, אחד במשיח, אחד בתקווה החיה שיש לנו ואחד בכך שלכולנו יש כפרה בדם המשיח, אבל בדיעות שלנו אנחנו כנראה כמו כל עם ישראל - מאוד לא אחידים. חשבנו בוועד האגודה שיהיה טוב שהדברים האלה יצאו החוצה וגם יוקלטו וייכתבו לתועלת ולבנייה של גוף המשיח בארץ.

האמת היא שבשלב מסוים כשחשבתי על הנושא, ממש חששתי ואמרתי לעצמי: "החלטנו לקיים פה סמינר שאנשים 'יאכלו' בו אחד את השני חיים". לכן חשוב לי לצטט את הפסוק מהאיגרת הראשונה אל הקורינתים פרק י"ד: "יהא נא הכול למען תיבנו". אנחנו לא רוצים להרוס, אנחנו לא רוצים לבוא עם שלט ולהגיד: "זאת האמת שלי ואין בלתה!" אלא אנחנו רוצים לבנות אחד את השני, למרות שאנחנו מטפלים ודנים בנושא שהוא מאוד מעורר מחלוקות. לפני שנתפלל אקרא קטע מאיגרת יעקב, פרק ג', מפסוק 13: "מי בכם חכם ונבון, יראה נא מתוך התנהגותו הטובה את מעשיו הנעשים בענווה וחוכמה. ואם קנאה מרה ומריבה בלבבכם, אל תתגאו. אל תשקרו באמת. אין זו החוכמה היורדת ממעל, אלא זו שהיא ארצית ונובעת מן היצר והשדים. הן במקום שיש קנאה ומריבה שם מהומה וכל מעשה רע. אבל החוכמה אשר ממעל, ראשית טהורה היא, לאחר זאת אוהבת שלום, סובלנית, נוחה להתרצות, מלאה רחמים ופרי טוב. ואין עמה משוא פנים וצביעות. ולעושי שלום פרי הצדק נזרע בשלום". תודה לאל. Ω

נושא ראשון: מפלגה משיחית בכנסת או אקטיביזם פוליטי

מעורבות משיחית פוליטית בישראל 2007

ברוך מעוז

אין לי ספק שאילו היה הדיון שלפנינו נערך במסגרת רחבה יותר - בהשתתפות אחים מהקהילות הערביות בארץ - הרבה ממה שצפוי בדיון הזה היה נאמר אחרת. אין לי גם ספק שהמסגרת הרחבה יותר היא הנאותה יותר, שכן גוף המשיח הוא אחד, ויהודים וערבים במשיח חייבים לחיות זה עם זה ולא במסגרות ארגוניות נפרדות. יחד עם זאת, כיוון שהאכסניה שהחליטה לנהל את הדיון הנוכחי היא האגודה היהודית-משיחית, אני מקבל על עצמי את מגבלות הדיון באותה חיבה שבה אני מבטא את אכזבתי מכך שלא קיימת מסגרת רחבה יותר, שתוכל לבטא בנאמנות רבה יותר את יופיה של הבשורה ואת שלמות אותו 'איש אחד חדש' שיצר המשיח כאשר ניפץ במותו ובתחייתו את מחיצת הגדר המפרידה בין יהודים לשאינם יהודים.

היסוד למעורבות פוליטית

"לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה" (תהל' כד 1). כתבי הקודש מלאים בהתייחסויות למבנה ותפקוד החברה, בעיקר של החברה בישראל וביהודה. המדיניות שנקטו מלכים, שרים ובעלי שררה, התנהגותם של בעלי האמצעים ושיטות שננקטו במסחר עמדו בראש מעייניהם של רבים מנביאי ישראל. הברית החדשה אמנם אינה שותפה לדגש של התנ"ך, אבל גם אינה סוטה מהקו הכללי שנקטו הנביאים: כל דבר וכל תחום בחיי האדם נתון לאלוהים. כל אדם נועד להיות משרתו של ה' וכל מעשי האדם נועדו לפאר אותו.

יעקב, אחי האדון ישוע, דיבר בלשון חדה וברורה אל העשירים שהלינו את שכר פועליהם וצעקת בעלי השדות באה באוזני ה' צבאות. הוא מזהיר: "הוי העשירים, בכו והילילו על הצרות הבאות עליכם.[...] סעדתם את לבכם כמו ביום זבח. הרשעתם והרגתם את הצדיק והוא אינו קם עליכם" (יעקב ה 1; 5-6). למנוצלים הוא אומר: "לכן אחיי, התאזרו אורך רוח עד בוא האדון [...] התאזרו רוח, כוננו את לבבכם, כי קרבה ביאת האדון. [...] הנה השופט עומד בפתח" (שם, 7-10). ענייני מסחר, תעסוקה והתנהלות כלכלית הם מעניינו של ה', וגם בתחומים האלו חייב האדם לעסוק ביראת אלוהים ובהכרה שיבוא יום שייתן את הדין לפני בורא העולם.

שאול מלמד באיגרת אל הרומים י"ג 1-10 שהשלטונות נתמנו מטעם אלוהים, שמסר בידיהם חרב כדי שיקיימו את סדרי החיים, המינהל והמוסר בחברה. על כן הוא מצווה באיגרת אל טיטוס ג' 1: "להיכנע לשלטונות ולבעלי סמכויות, לציית, להיות נכונים לכל מעשה טוב", באיגרתו הראשונה לטימותיאוס ב' 1-3, מעמיד השליח בשורה הראשונה את הציווי "לשאת תחינות ותפילות ובקשות והודיות בעד כל בני אדם, בעד מלכים וכל ראשי השלטון, למען נחיה חיי שלווה והשקט במלוא חסידות ודרך ארץ". בין השאר נועדו השלטונות לאפשר חיי חסידות, חיים המסורים לה' והמתנהלים ביראה ובאהבה לבבית כלפיו. חובותיו של משיחי כוללות את היחס הנכון לשלטונות ולבעלי הסמכות בחברה.

בדיוק מהסיבות האלה התריסו נביאי ישראל כלפי מי שנהגו בתחום השלטון והכלכלה שלא כמצוות ה': "הוי החוקקים חִקקי אוון ומכתבים עמל כתבו להטות מדין דלים ולגזול משפט עניי עמי, להיות אלמנות שללם ואת יתומים יבוזו" (ישע' י 1-2); "כה אמר ה' צבאות אלוהי ישראל הטיבו דרכיכם ומעלליכם [...] כי אם היטיב תטיבו את דרכיכם ואת מעלליכם, אם עשו תעשו משפט בין איש ובין רעהו, גר, יתום ואלמנה לא תעשוקו, ודם נקי אל תשפכו במקום הזה ואחרי אלוהים אחרים לא תלכו לרע לכם, ושיכנתי אתכם במקום הזה" (ירמ' ז 3; 5-7); "אללי לי, כי הייתי כאשפי קיץ, כעוללות בציר אין אשכול לאכול, ביכורה איוותה נפשי. אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אָין, כולם לדמים יארובו, איש את אחיו יצודו חרם. על הרע כפיים להטיב. השר שואל והשופט בשילום והגדול דובר הוות נפשו הוא ויעבתוה. טובם כחדק ישר ממסוכה... אל תאמינו בריע, אל תבטחו באלוף, משוכבת חיקך שמור פתחי פיך, כי בן מנבל אב, בת קמה באמה, כלה בחמותה, אויבי איש אנשי ביתו" (מיכה ז 1-6).

> **אני בדעה שחובה על כל משיחי - ממש חובה! - להיות מעודכן, מעורב ופעיל בתחום הפוליטי, לפחות במידה כלשהי**

ראייה כזאת חייבת לאפיין גם אותנו, המשיחיים בארץ ישראל של המאה ה-21. אנחנו אמנם מיעוט, ולא תמיד מיעוט אהוד, אבל אסור לנו להסתגר. אסור לנו להימנע מלמלא לפני אלוהים ואדם את חובתנו הלאומית בתחום

הפוליטי, הכלכלי והמדיני. האמירה 'כל ישראל ערבים זה לזה' מבטאת ראייה הנאמנה לכתבי הקודש והנכונה לגבי בני כל עם ואזרחי כל מדינה. הפרט נושא באחריות של ממש לנעשה בחברה שאליה הוא משתייך. דור משיחי שמנסה להתנער מאחריות זו ומסתגר אינו ממלא את ייעודו, הוא בוגד בקריאתו. האדם באשר הוא אדם נצטווה לכבוש את הארץ ולרדות בה (בר' א 28). חובה זו לא הוטלה על אדם יחיד אלא על האנושות כולה, על כן נראה לי שאין ספק שמשיחיים חייבים להיות מעורבים במהלך החיים הפוליטיים.

אל נשכח שאלוהים קרא לשירותו והציב למען שירותו במהלך ההיסטוריה המקראית רבים שהיו במובהק פוליטיקאים ובעלי מעמד מרכזי בחברה שבה חיו. בין אלו ניתן למנות את יוסף, את משה ואת יהושע, את דוד ומלכי ישראל האחרים, את שפן הסופר, דניאל, אסתר ומרדכי ואת נחמיה. רבים מאלו שירתו במסגרות שהיו רחוקות מדרכי אלוהים, אבל עצם מעמדם וסמכותם איפשר להם לשרת את אלוהים כפי שלא יכלו לולא אותו מעמד.

אני בדעה שחובה על כל משיחי - ממש חובה! - להיות מעודכן, מעורב ופעיל בתחום הפוליטי, לפחות במידה כלשהי. המעורבות הזאת תתבטא בדרכים שונות, אבל כל אחד מאיתנו ייתן את הדין באשר למידת הצדק שהוא חתר לממש בחברה, למידת המוסר והאחריות החברתית שחתר לטפח. איש מאיתנו לא יוכל לומר "לא שמעתי, לא ראיתי", על אחת כמה וכמה בימים מודרניים אלו, כאשר כל צעד שנעשה על ידי הפוליטיקאים נחשף בעיתונות הכתובה והמדוברת ומעל בימת בית הנבחרים. חייב להיעשות צדק בעולם, ועלינו מוטלת החובה לעמול למטרה זו. זהו היבט אחד של מלכות אלוהים עלי אדמות. עלינו להיות המלח והאור בחברה שאליה אנו שייכים. מלח שסר טעמו, אור שכבה, אינו יכול להועיל, ואנחנו נקראנו לפעולה שאינה מוגבלת בהכרזת הבשורה.

במהלך ההיסטוריה היו שחשבו שהדרך לרוחניות היא להתרחק ממעורבות, בהנחה שאם יתרחקו במידה מספקת יישמרו מטומאת העולם. הם טעו. מעורבות פוליטית היא קריאה מאת אלוהים. בסופו של דבר גם אלו שניסו להתנזר מהעולם הושפעו על ידו. מלחמות סחפו אותם. אי-צדק נעשה להם ולשכניהם. מאות ואלפים נהרגו, ביניהם גם המתנזרים והמסתגרים. משפחות נהרסו, המוסר נשחת, וכל מי שהיה בהישג יד הושפע, גם אם היה משיחי. הדרך הנכונה אינה התרחקות אלא מעורבות ביראת אלוהים, מעורבות נבונה, מושכלת, זהירה ואמיצה, מעורבות עקבית ונאמנה המלווה בתפילה, בחשיבה רחבה ועמוקה בדבר אלוהים ובהשכלה רחבה.

למרבה הצער משיחיים בימינו לא עומדים בחזית העשייה באף אחד מתחומי החיים והעשייה בישראל. אין לנו אומנים בעלי שיעור קומה. יש מעט מדי מדענים משיחיים מהשורה הראשונה או השנייה או השלישית. אין לנו מפעלי תעשייה המעוררים כבוד ורצון לחיקוי, ואין לנו אף פוליטיקאי אחד בשל, נבון, המצטיין במוסריותו, בראייה הנבונה שלו את האפשרויות, והניחן במנהיגות מוסרית מהמדרגה הראשונה ובכושר ביצוע המעוררים רצון ללכת אחריו.

משיחיים צריכים להיות מסוגלים לדבר בתבונה על החיים מכל היבטיהם. המניע העיקרי לעולם לא יהיה הרצון להפגין ידע או להתעלות על מישהו, אלא לשרת את אלוהים בכך שניתן ביטוי למידת ההבנה שלנו את אמת אלוהים בתחומי החיים השונים. משיחיים צריכים להדגים בחייהם את מה שפיהם אומר, ועל יסוד זה גם לקרוא תיגר על כל סטייה מובהקת וברורה מדרכי אלוהים. בחברה הנמצאת במשבר מוסרי כפי שנמצאת ישראל היום, וכשההנהגה הדתית המתיימרת להיות רוחנית פשטה רגל, הצורך בכך בולט. בעידן שבו נחתכים גורלות ושאלות הרות משמעות עומדות בפנינו כעם, הוא בולט עוד יותר.

יש לנו אל מה לשאוף. השאיפה לכבד את אלוהים צריכה בלי ספק להניע אותנו לחתור להיות קובעי המוסכמות בחברה, ולא להיגרר אחרי אחרים שאינם מכירים את אלוהים, שכל העשייה שלהם היא לתועלתם ולתפארת עצמם.

מעורבות

שאפתנות כזאת תביא אותנו גם למעורבות חברתית פעילה. כתבי הקודש קוראים לרגישות חברתית חדה, לדאגה כנה לזולת, לאהבת הצדק ולמידה רבה של אכפתיות בכל מה שנוגע למתרחש בחברה. כיוון שכך, משיחיים צריכים להיות בין הראשונים העוסקים בפעילות חברתית התנדבותית, שלא על מנת לקבל פרס ושלא במטרה לנצל, חלילה, את מצוקתם של אחרים כדי לספר להם על אמונתנו. "ואהבת לרעך כמוך" הוא ציווי כל כך חשוב שהמשיח אמר (מתי כב 37-40), שהוא זהה למצווה הראשונה לכולן, "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך". בהקשר לכך אמר יוחנן השליח ש"איש אם יאמר אוהב אני את אלוהים והוא שונא את אחיו, שקרן הוא. כי מי שאיננו אוהב את אחיו אשר הוא רואה אותו, לא יוכל לאהוב את האלוהים אשר הוא איננו רואה אותו (יוח"א ד 20). חד וחלק. בקטע קודם אמר אותו שליח: "בזאת הכרנו מה היא אהבה, בעובדה ש[ישוע] מסר את נפשו בעדנו. גם אנחנו חייבים למסור את נפשנו בעד אחינו. מי שיש לו נכסי העולם, והוא רואה את אחיו במחסור

למרבה הצער משיחיים בימינו לא עומדים בחזית העשייה באף אחד מתחומי החיים והעשייה בישראל

ומנע את רחמיו ממנו, איך תעמוד בו אהבת אלוהים? ילדיי, אל נא נאהב במילים ובדיבור כי אם בפועל ובמעשה" (יוח"א ג 16-18). אני מקווה שאיש מאיתנו לא ישאל "ומיהו רעי?" כך עשה פרוש בימי ישוע, והמשיח השיב לו באופן המבהיר שהשאלה האמיתית איננה מיהו רענו או אחינו, אלא למי נהיה אנחנו אחים ורעים (ראה לוקס י 25-36).

יש אגודות התנדבותיות שונות וארגונים רבים שבמסגרתם נוכל לתרום תרומה של ממש לחברה בישראל ובכך למדינה האהובה שלנו ולעמנו: מגן דוד אדום, אילן, אגודת האוטיזם בישראל, בתי ספר לילדים בעלי צרכים מיוחדים ברחבי הארץ, בתי חולים, מסגרות עירוניות לשירות הנזקקים (ותוך כדי פעילות זו אל נשכח את הנזקקים בקהילות שאליהן אנחנו שייכים, בעיקר את האלמנות, היתומים והמשפחות החד-הוריות). כשמגיעה משפחה חדשה לשכונה או לשיכון, טוב נעשה אם ניגש לקבל את פניה, נביא עוגה או צמח, נציע עזרה בהתקנת הבית... אולי יש לכם שכנה שילדה או שכן חולה ואתם יכולים לעזור... כך, בלי שנאמר מילה, נבטא את אהבת אלוהים לכל בני אדם ונמלא את קריאתנו להיות אור בעולם. אל נשכח, כמובן, להתפלל בעבור אלה שהושטנו להם יד ופתחנו להם את לבנו.

עלינו ללמד את ילדינו במשפחה ובקהילה להיות מעורבים בחברה. עלינו לעודד אותם לקחת חלק בוועדות הכיתה ובפעילויות בקהילה ובחברה שבהן מושיטים הילדים עזרה לנזקקים. עלינו להזכיר להם שכל פעם שהם מושיטים יד לעזור למישהו, הם משרתים את אלוהים. עלינו לעודד אותם להיות נדיבים עם מה שיש להם, ולהתחבר עם הפחות אהודים בכיתה, עם התלמידים החדשים ועם החלשים בכיתה, כל עוד אלו לא ישפיעו עליהם לרעה וירחיקו אותם מלימודים ומהתנהגות שמכבדת את אלוהים.

כדי להשיג זאת אנחנו ההורים חייבים להיות לילדינו דוגמה. עלינו להיות מעורבים בפעילות בית הספר שבו לומדים הילדים, בוועד ההורים ובוועד השכונתי. טוב נעשה אם נשתתף בטיולי הילדים, נלמד את ילדינו לבקר את בית האבות הקרוב ולברר שם מי מהמשתכנים הוא ערירי, אין לו מבקרים ואותו 'נאמץ' ונבקר בקביעות. אולי יש חייל או שכן בודד שאנחנו יכולים לאמץ, משפחה חד-הורית או משפחת עולים שזה עתה הגיעה לארץ.

רבות מדובר בימינו בזכויות האזרח. חשוב להזכיר לעצמנו שכתבי הקודש אינם מדברים כלל על זכויות מלבד אלה של אלוהים על היקום ועל לבותינו. במקום זאת מטילים כתבי הקודש על כל אדם חובות כלפי רעהו. כאשר מדובר בפגיעה בנו במישור האישי והארגוני, ציווה המשיח עלינו להטות לחי שנייה, לא לנקום ולא לעמוד על המגיע לנו. עלינו ללכת מרחק כפול מהנדרש מאיתנו על פי החוק. עלינו לתת יותר ממה שנדרש מאיתנו על אף שהחוק אומר אחרת - ועל אחת כמה וכמה שכך עלינו לעשות אם החוק עצמו מעוות ומרושע. כך יאיר אורנו לפני בני האדם וננהג כמו המשיח, שלא השיב למקללים אותו ולא פגע במי שפגעו בו אלא התפלל למענם.

עלינו ללמד את ילדינו במשפחה ובקהילה להיות מעורבים בחברה. עלינו לעודד אותם לקחת חלק בוועדות הכיתה ובפעילויות בקהילה ובחברה שבהן מושיטים הילדים עזרה לנזקקים

עם זאת, עלינו לחתור לצדק בחברה, גם כשהצדק נוגע לנו. כמו המשיח, עלינו להגיב לכל עיוות של הצדק. כמו הנביאים, עלינו לחשוף חטאים חברתיים. עלינו לגונן על יתומים ואלמנות וחלשים אחרים בחברה. עלינו לעמוד על כך שמגבלות לא מוסריות המוטלות על הבשורה ועל המכריזים את הבשורה או על החותרים לנהל את חייהם על פיה יוסרו. בשנים האחרונות נעשו מאמצים אחדים בכיוון הזה והתוצאות מעודדות ביותר. קהילה אחת עמדה על כך שיש להעניק לה רישיון בנייה, והרישיון לא רק הוענק אלא שזכה לתמיכה מנשיא בית הדין המחוזי ואף בבית הדין הגבוה לצדק. במקרה אחר עמד מישהו על כך שגם לקהילה משיחית יש להעניק פטור ממע"מ, והתוצאה היא בסיס חוקי לפטור שכזה לקהילות רבות.

במקרה נוסף תבעה קהילה לדין מעביד שפיטר עובד בגלל היותו משיחי, ופסק הדין התקדימי הבהיר הבהר היטב לכל מעביד שישקול צעד דומה נגד עובד שלו, שהוא עלול למצוא את עצמו חייב בדין. הכישלונות במקרים אחרים שבהם פנו משיחיים לבית הדין היו תוצאה של חוסר היכרות מספקת עם הנסיבות בארץ והיעדר נכונות להיוועץ וללמוד ממי שהכירו את הנסיבות. יש מקום לזהירות, אבל יש גם מקום לתעוזה נבונה, להחלטיות אמיצה ולפעולה נמרצת. אני מצר מאוד על כך שהוחלט שלא להיאבק משפטית במה שנוגע להשתתפות מסגרות משיחיות ישראליות במצעד השנתי בירושלים, למשל, ומשוכנע שזו טעות שראוי לתקנה.

מעורבות פוליטית

יש מקום ויש צורך למעורבות משיחית בתחום הפוליטי. כשלעצמה, הפוליטיקה אינה מושחתת. מי שמשחית אותה הם פוליטיקאים. אבל גם כשמנהלים אותה פוליטיקאים מושחתים, עדיין הם כלי ביד ה'. כאשר שאול כתב את האיגרת לרומים ישב על כס הקיסר ברומא נרון. הוא היה מהמושחתים והמתועבים שבקיסרי האימפריה. על אף זאת

כתב השליח: "כל אדם ייכנע לרשויות השלטון, שהרי אין שלטון אלא מטעם אלוהים והשלטונות הנוכחיים נקבעו מטעם אלוהים" (רומ' יג 1)! למרות הפגמים האישיים הרבים שלהם, "משרתי אלוהים הם, לנקום ולשפוך זעם על עושי הרע. לכן עליך להיכנע לא רק בגלל הזעם, אלא גם בגלל המצפון. לכן אתם גם משלמים מסים כי משרתי אלוהים הם, השוקדים על מילוי תפקידם זה" (שם, 5-6). באמצעותם מקיים אלוהים את הסדר החברתי בעולם. אי לכך, "תנו לכל אדם מה שמגיע לו: מס למי שעל המס, מכס למי שעל המכס, יראה למי שראוי לירוא ממנו, כבוד למי שמגיע לו כבוד" (שם, 7). יראה וכבוד מגיע לכל ממלא תפקיד מכוח התפקיד שהוא ממלא, מגיע, ראוי, אינם עניין לשיקול פרטי אלא עניין שהחברה קובעת. הנשיא קלינטון היה נואף חסר תקנה ובמישור הפרטי לא עורר כבוד רב. אבל הוא היה נשיא ארצות הברית, ובתור שכזה היו כל אזרחי המדינה חייבים לכבד אותו ולקבל את מרותו.

בסופו של דבר אם נרצה לשרת את אלוהים, יהיה עלינו לבסס ולעצב את דעותינו ואת העדפותינו על שיקולים עניינים ועל יסוד עקרונות מכתבי הקודש. יהיה עלינו ללמוד לתת כבוד לאחרים שדעתם שונה משלנו, ולהכיר בכך שייתכן מגוון של יישומים לעקרונות כתבי הקודש ואפילו להבחנה בין עניינים עקרוניים למשניים. כיוון שכך, לעניות דעתי ראוי שיהיו משיחיים במפלגות שונות, כשכל אחד מהם מבטא את הבנתו הפוליטית השונה מזו של אחיו במשיח, אבל כולם מאוחדים בשאלות המוסריות המובהקות. חלק מחובות האזרח במדינה דמוקרטית הוא השתתפות פעילה בתהליך הדמוקרטי, לכל הפחות כשיש בחירות.

כמובן, אי אפשר להשתתף בבחירות בלי לחשוב היטב לאן ולמי לתת את הקול שלנו, וכיצד להתפלל בעבור אלה הפעילים במישור הפוליטי יותר מאיתנו. כיוון שכך, עלינו להיות מעורבים פוליטית. עלינו לקרוא חומר שיידע אותנו באשר למה שמתרחש - לצערי, רוב העיתונים שיוצאים לאור בארץ הם צהובונים והעיקר בהם הוא הרכילות, גם אם היא מסתתרת תחת השם המכובד של סקירה מדינית. למי אכפת מה אכל ראש הממשלה בביקורו האחרון בניו דלהי או פריז ומה לבשה אשתו?! חלק ניכר מתוכניות הרדיו וטלוויזיה לא טובות בהרבה. בכל זאת, צפו בטלוויזיה, הקשיבו לרדיו, ריכשו ספרות, נהלו דיונים, לימדו להקשיב, לשקול, לגבש ולשנות דעה בנושאים מדיניים. עם הזמן תדעו גם כיצד והיכן להשפיע, בעבור מי להשליך פתק בקלפי ועד לאיזו מידה אתם רוצים להיות חלק פעיל מהעשייה המדינית בארץ.

זיכרו שאין לנו זכות להביע דעה אלא אם גיבשנו אותה בתבונה ובזהירות, ואין לנו זכות לצפות שיקשיבו לנו אם איננו מוכנים להקשיב לאחרים. משמעת רוחנית משיחית תניע אותנו להיות אזרחים נאמנים, פעילים ומועילים לעם ולמדינה, ותצייד אותנו לכבד את אלו שדעתם שונה מאיתנו, אפילו אם הוא יתיימר לנקוט עמדה מדינית בשם המשיחיות ויטען שכל משיחי נאמן בהכרח יחזיק באותה דעה.

ישראל נמצאת במשבר חברתי ומוסרי הולך ומעמיק. ישראל במבוכה, מאוכזבת מהמפלגות ומההנהגה הלאומית. ישראל זקוקה לקול ברור היודע לנקוט עמדות מוסריות והקורא לעם לנהוג על פי אמות המידה המוסריות שנתן אלוהים בדברו. היא זקוקה לאזרחים משיחיים פעילים ונאמנים, התורמים את חלקם בדיון הלאומי והקוראים לעם לנהוג על פי מצוות אלוהים.

מפלגה משיחית?

אפשר לגבש עמדה בנושא זה על אחד משני יסודות (ובמידה מסוימת על שניהם): הראשון הוא היסוד העקרוני - האם כלל יש מקום למפלגה משיחית? השני הוא היסוד המעשי - אם אנחנו אכן בדעה שיש לייסד מפלגה משיחית, האם זו העת לכך? במה שייאמר להלן אני מנסה לבסס את עמדתי על היסוד העקרוני, אף שאני מכיר בכך שיש גם שיקולים עניינים שנוגעים לעיתוי.

התחום הפוליטי הוא תחום רחב מאוד והוא משיק לשאלות של מבנה ותפקוד החברה, כולל הממשלה, מבנה ותפקוד הכלכלה, מדיניות פנים וחוץ ומדיניות חקיקה - בעצם לכל תחומי החיים. כמעט לכל מעשה שאדם מסוגל לעשות יש נגיעה לפוליטיקה, ופוליטיקה נוגעת בכל תחומי חיי האדם. מסיבה זו חייבים משיחיים להיזהר בעשייה, להעמיק בחשיבה, להרחיב דעת ולהעז להשמיע את קולם. לפני הירתמות לפוליטיקה עצמה משיחיים חייבים לשמש, כפי ששימשו נביאי ישראל, כמצפון העם, שליחי ה' לחברה שבה הם חיים. כיוון שכך, עליהם להתאפיין בראש ובראשונה במוסר, בענווה וביושר, בטוב לב ובאומץ, באהבת האמת ומעל לכול ביראת אלוהים והיכרות מעמיקה עם כתבי הקודש ועם העולם הסובב אותם. העשייה הפוליטית המובהקת, הישירה - השתתפות בבחירות, מכתבים לעיתונות ולמערכת הפוליטית, פנייה מבוקרת לבתי המשפט, חברות פעילה במפלגות, הצגת מעומדות לבחירות, הפגנות וכדומה - חייבת להיות משנית לעמדה המוסרית.

אין זאת אומרת שבכל עניין תהיה עמדה משיחית אחת. משיחי הודי יראה את הסכסוך שבין הודו לפקיסטן באור שונה משיראה אותו משיחי פקיסטני. משיחי סיני יהיה נאמן לעמו ולממשלתו על אף הביקורת שייתכן שתהיה לו על אותה ממשלה. יהודי משיחי יהיה, קרוב לוודאי, ציוני, בעוד שמשיחי פלסטיני יראה בציונות גישה פוליטית שמשמעותה פגיעה בזכויות ובשאיפות הלאומיות של בני עמו. משיחי אחד יהיה אוהד בית"ר ירושלים ואחר יעדיף את מכבי חיפה. משיחי אחד ייהנה מאופרה ואחר (לאכזבתי הרבה) יירדם מיד בתחילת ההופעה. הבדלים בין משיחיים

אני מצר מאוד על כך שהוחלט שלא להיאבק משפטית במה שנוגע להשתתפות מסגרות משיחיות ישראליות במצעד השנתי בירושלים, למשל, ומשוכנע שזו טעות שראוי לתקנה

בעניינים הללו לגיטימיים בהחלט ואנחנו לא רשאים לפסול אף אחת מעובדות אלה. אלא שגם מאבקים לאומיים יש לנהל באופן מוסרי, ותחרות בתחום הספורט יש לנהל על פי כללי המוסר.

בנוסף על כך, יש שאלות סבוכות רבות שלא ניתן להשיב עליהן באופן חד-משמעי, ושבוודאי אסור לגבש בנוגע להן עמדה פשטנית. הפשטנות מתאימה יותר למי שאינם מאמינים באלוהים. למאמינים בו ראויה הענווה היודעת להודות שאינה יודעת הכול, שהיא מתקשה לענות או שלפעמים יש יותר ממענה אחד נכון לשאלות. כל מה שאנחנו יכולים לעשות הוא לקבוע גבולות, להצביע על שיקולים ולהותיר לאחרים לגבש את החלטותיהם ברגע האמת - וגם כאן לפעמים נמצא את עצמנו כשפנינו אל הקיר. מה נאמר, למשל, על קבוצת הניצולים בהרי האנדים הקפואים שמטוסם התרסק וכיוון שלא היה להם מזון אחר אכלו את בשר חבריהם לטיסה שנספו? מה נאמר לגברת הרן מנהרייה שהסתתרה בבוידם מפני המחבל שפרץ לביתם, וכדי שלא יסגיר בכי התינוק אותה ואת שאר הילדים, חנקה למוות את התינוק שלה? אי אפשר - וגם אסור - להתעלם מכך שהחטא עיוות את העולם עד כדי כך שלפעמים אינו מתיר לנו לקבל החלטות פשוטות.

לבסוף, מאופיה של הפוליטיקה המודרנית שהיא מחדדת הבדלים, מעוררת סערות ומתנהלת בחריפות רבה. כל ניסיון מצד בעל עמדה אחת להציג את עמדתו כאמינה ועל כן גם מחייבת, בהכרח פוסלת את דעתו של האחר. יש מקום למגוון דעות והעדפות בין משיחיים, והפעילות הפוליטית שלנו חייבת לתת ביטוי גם לכך. מי יכול לומר שהוא יודע בוודאות מכתבי הקודש שבמצב מדיני כזה או אחר נכון להצביע באו"ם בעד או נגד מדינה כזו או אחרת, שנכון לפתוח במלחמה או לחתום הסכם סחר, שיש לייבא עץ מתאילנד ולא מברזיל?

כיוון שכך, לעניות דעתי אין מקום למפלגה משיחית, שכן זו בהכרח תעמוד על עמדה פוליטית אחת לעומת אחרת, ועל כן תזהה את האמונה המשיחית עם כלכלה חופשית או סוציאליסטית, עם נכונות להתפשר במה שנוגע לסכסוך הפלסטינאי - ישראלי או עם סירוב להתפשר, וכך גם בתחומים רבים וחשובים אחרים. יש אולי מקום לשתי מפגלות משיחיות או יותר, כי אז ניתן ביטוי מעשי לחופש המצפון ולתובנה שגם משיחיים חלוקים ביניהם בשאלות פוליטיות מובהקות, ובאותה עת הם מסכימים ומשתפים פעולה במה שנוגע לשאלות מוסריות מובהקות כמו הפלות מלאכותיות, הומוסקסואליות והצורך בצדק חברתי.

לסיכום: עשייה חברתית ופוליטית מצד משיחיים - כן וכן; עשייה המנסה למצוא את ביטויה במפלגה משיחית - חס וחלילה, לבל נזהה את הבשורה עם העמדה הפוליטית המסוימת שלנו ונתכחש לאפשרות שייתכן שלפחות מידה מסוימת של האמת נמצאת דווקא בצד שמנגד. עלינו להיות פעילים ככל יכולתנו בחברה שבה אנו חיים, ובכך להשפיע ולהניע את החברה לכבד את אלוהים. ייתן ה' שכאלו נהיה כולנו. אמן. Ω

יש אולי מקום לשתי מפגלות משיחיות או יותר, כי אז ניתן ביטוי מעשי לחופש המצפון ולתובנה שגם משיחיים חלוקים ביניהם בשאלות פוליטיות מובהקות, ובאותה עת הם מסכימים ומשתפים פעולה במה שנוגע לשאלות מוסריות מובהקות כמו הפלות מלאכותיות, הומוסקסואליות והצורך בצדק חברתי

מלך המשיח ומלכות האלוהים,
מלך היהודים ומלכות השמים

גרשון נראל

אפתח בכמה תסריטים אפשריים, כדוגמאות לנושא שלנו. אם היום יבוא אלי אדם משיחי, או אפילו תבוא אלי קבוצה גדולה ומאורגנת של מאמינים ויציגו בפני את השאלות הבאות:

1. "גרשון, האם אתה מוכן להצטרף כחבר - או לחתום את שמך - למפלגה פוליטית חדשה שאנו עומדים להקים, במטרה לרוץ בבחירות הקרובות לכנסת, תחת השם 'כוכב האור - מפלגה מאוחדת של יהודים משיחיים ושל ערבים משיחיים בישראל'?"

או:

2. "גרשון, האם אתה מסכים להצטרף אלינו - קבוצה של מאמינים שיוצאים הערב להפגין מול קריית הממשלה יחד עם פעילים של קבוצת 'זו ארצנו' - ושנכין ביחד שלטים בולטים ונלבש כולנו חולצות שחורות כהפגנה נגד השמאל התבוסתני?"

או:

3. "גרשון, האם תסכים לקחת מדבקות צבעוניות נגד נסיגה מהגולן, או דגלים נגד ההתנתקות, או שלטים בעד ההתכנסות, או תוויות בעד הסכם אוסלו, ולהדביק אותן על שמשות המכונית שלך מאחור, ואולי גם מהצד ומקדימה?"

ואני יכול, כמובן, להביא דוגמאות נוספות כמו למשל:

1. 'להפציץ' את מערכות העיתונים על ידי כתיבת מכתבים בענייני מדיניות חוץ ופנים, בענייני חקיקה בכנסת וכדומה.
2. לחתום על עצומות ולקיים אצלי בבית חוגי בית פוליטיים כדי לסייע לאדם מסוים או למפלגה כלשהי להיבחר לכנסת.

הדוגמאות הללו לא כל כך רחוקות מהמציאות, אם אנו זוכרים מצבים שהיו לנו, למשל מה שקרה בעקבות הנסיגה מסיני בזמן מנחם בגין, או ענידת סרטים כחולים וכתומים בזמן ההתנתקות מרצועת עזה וצפון השומרון בשנת 2005 (ממשלת שרון).

בכל אחת מהדוגמאות האלה התשובה שלי היא שלילית. וזאת לא בגלל שאין לי עמדה, או משום שאין לי נטייה לכיוון מסוים. להיפך, מובן שיש לי את המחשבות, הדעות והציפיות שלי. אבל לפי ההבנה שלי את המסר של ישוע אדונינו ואת כתבי הקודש, לתלמידי המשיח בארץ ישראל, כמו במאה הראשונה כך גם במאה ה-21 לספירה ובמיוחד בתקופה שלנו, אין תפקיד ואין פנאי כדי להיות מעורבים במערכת השלטונית של המדינה ובקביעת מדיניות - ו/או השגת השפעה על החברה הישראלית - דרך מפלגה פוליטית וכד'.

מדוע?

הדגשים שלנו צריכים להיות בתחום הרוחני-תיאולוגי ולא בתחום המפלגתי-פוליטי

1. אני מאמין שאנו חיים עכשיו בתקופה מיוחדת של אחרית הימים, במיוחד לאור התגשמות הנבואות על שובו של עם ישראל לארצו. אני מאמין שאנו נמצאים קרוב מאוד למועד שובו של ישוע אדונינו. להבנתי, הנושא של ביאתו הקרובה של אדונינו בעבור קהילתו בעולם הזה צריך לעמוד בראש סדר היום שלנו. ולכן הדגשים שלנו צריכים להיות בתחום הרוחני-תיאולוגי ולא בתחום המפלגתי-פוליטי.

2. כמו בתקופה של ביאתו הראשונה של ישוע כך גם לקראת ביאתו השנייה, אין לנו קריאה ואין לנו אחריות או מנדט להשקיע מזמננו, מכוחותינו ומשאיפותינו בתחום של ארגון והתארגנות פוליטיים ויצירת קואליציות, הסכמים ופשרות עם בלתי מאמינים. בעיניי זה אומר לשאת עול זר.

3. נשים לב לדברי ישוע: "ואל איש אחר אמר: 'לך אחריי', והוא אמר: 'אדוני, תן לי ואלכה בראשונה לקבור את אבי'. ויאמר אליו ישוע: 'הנח למתים לקבור את מתיהם, ואתה לך הודע את מלכות האלוהים'" (לוקס ט 59-60). גם בימינו 'המתים' ממשיכים לקבור את מתיהם בעולם הזה. המלך והמלכות שלנו אינם מן העולם הזה. תלמידי ישוע הראשונים בברית החדשה, כמו האדון עצמו, לא התעסקו בפוליטיקה המקומית ו/או בפוליטיקה הבינלאומית. כלומר, 'מלך היהודים' ו'מלכות האלוהים/השמיים' אינם באותה שורה עם 'גוש קואליציוני', 'גוש אופוזיציוני', 'תקינות פוליטית' (Politically correct) וכדומה.

4. תלמידי ישוע בארץ ישראל, בעבר ובהווה, עסוקים בהישרדותם כחריגים בחברה, כמי שנמצאים מחוץ למחנה, ואנו נקראים לעסוק בלימוד, ביישום ובהפצת מסר הבשורה הטובה. לשאת את הצלב של ישוע, להבנתי, אין פירושו לעסוק במפלגה פוליטית וכד'.

אך האם אנו אטומים וחיים ב'בועה רוחנית' ו/או מנותקים לגמרי מהמציאות שבה אנו נמצאים?

מובן שלא. בעצם אנו חיים בעולם הזה אך איננו חלק מכללי המשחק שלו. אכן, יש לנו אחריות כללית, ולדעתי היא באה

לידי ביטוי מבחינה פוליטית בעיקר באופן פסיבי ולא באופן אקטיבי. כוונתי היא שבקלפי, בזמן שמתקיימות בחירות מוניציפליות או בחירות לכנסת, אינני חושב כלל שעלינו להימנע מבחירות ו'לבזבז' את הקול שלנו. אך לא מעבר לכך.

כאמור, התשובה שלי לשאלה האם יהודים משיחיים היום צריכים להשתתף באופן פעיל בחיים הפוליטיים בארץ, היא 'לא' חד-משמעי. ולכן מה 'כן' עלינו לעשות?

1. להיכנע לרשויות: "הזכר אותם להיכנע ולשמוע לשרים ולשלטונים ולהיות נכונים לכל מעשה טוב" (טיט' ג 1).

2. להתפלל בעבור הרשויות - להתפלל ולהפגיע בעבור מקבלי ההחלטות: "ועתה קודם כול אבקשה מכם לשאת תפילות ותחנונים ובקשות ותודות בעד כל בני אדם. בעד המלכים וכל השליטים, למען נחיה חיי השקט ובטח בכל חסידות ויושר" (טימ"א ב 1-2). לדוגמה, אני יודע שהשבוע התקיים כנס הפגעה גדול בקיבוץ רמת רחל. יש כוח גדול בתפילה. ותפילה היא השפעה.

מהי מעורבותנו והשפעתנו כאזרחים בעלי חובות וזכויות, בענייני החברה והמדינה?

יש לנו כמובן אחריות אזרחית -

1. להיות אזרחים נאמנים, להיות שומרי חוק, שבין השאר משלמים מיסים.

2. לא להיות מרדנים, ומוכנים לשרת בצבא הן בשירות הסדיר והן במילואים. איננו דוגלים בעמדות של זרמים פציפיסטיים למיניהם שמטיפים לא לשרת בצבא ולא לשאת כלל נשק.

3. יש לנו חובה להיות דוגמה אזרחית לסביבתנו, להיות 'מלח הארץ' (לוקס יד 34: "טוב המלח ואם המלח היה תפל במה יתוקן"): באופן אישי; כמשפחות, כקהילות; כארגונים; כעסקים.

לפיכך ברור שאסור לנו להיות עבריינים או מעורבים בשחיתות. עלינו להיות רחוקים מעניינים פליליים ומהמשטרה, ורחוקים מעניינים של 'הון ושלטון' שכל כך מאפיינים בארץ מפלגות פוליטיות. למעשה לא רק כאן בארץ אלא גם במקומות אחרים פוליטיקה כרוכה ב'הון ושלטון': באינטרסים של שליטה ושררה לשמם, במתן וקבלה של טובות הנאה באופן בוטה - מעשים שבעצם מהווים ביצה טובענית ומסוכנת בעבור תלמידי ישוע.

במילים אחרות, ההשפעה שלנו על החברה הסובבת אותנו לא צריכה להיות באמצעות מפלגה פוליטית, אלא דרך מתן דוגמה חיה ויומיומית, לפי המצוות של ישוע אדונינו.

ומה בנוגע למצבים של הפרת זכויותינו האזרחיות ואי-קבלת המגיע לנו על פי החוק, על פי הצדק והיושר? להבנתי, העיקרון המנחה שלנו הוא הפעילות המינימלית ההכרחית כדי שכן נקבל את המגיע לנו על פי החוק, על פי הצדק והיושר. לדוגמה:

במקרים יוצאי דופן יש מקום לפנות אישית ולבקש לממש את החוק האזרחי הנורמטיבי הקיים במדינה. למשל, לפי המקרה של פולוס ששללו ממנו את זכויות היסוד שלו לערוך לו משפט הוגן כאזרח רומי: "ויאמר אל שר המאה העומד עליו, 'האף רשיון לכם להכות איש רומי בלא דין ומשפט?!'" וההמשך: "וילך שר המאה כשומעו את הדבר הזה ויגד לשר האלף לאמור: 'ראה מה תעשה, כי האיש הזה רומי הוא' [...] ויען שר האלף: 'אני בכסף רב קניתי לי משפט האזרחות הזאת', ויאמר פולוס: 'ואני אף נולדתי בה'" (מעה"ש כב 26-28).

ואחר כך דרש פולוס במפגיע: "ויאמר פולוס: 'לפני כסא משפט הקיסר אני עומד, ושם נכון לי להישפט, לא הריעותי ליהודים, כאשר ידעת היטב גם אתה [פסטוס, נציב רומי בקיסריה]. אם הריעותי ויש בי דבר משפט מוות בל אחשוך נפשי ממוות, ואם אין בי מאומה מכל אשר הם עונים בי, איש לא יוכל להסגירני אל ידם - את הקיסר אני קורא לדיני'.

עלינו להיות רחוקים מעניינים פליליים ומהמשטרה, ורחוקים מעניינים של 'הון ושלטון' שכל כך מאפיינים בארץ מפלגות פוליטיות

ויוועץ פסטוס עם יועציו ויען אותו לאמור: 'את הקיסר קראת, אל הקיסר תלך'" (מעה"ש כה 10-12). כלומר, במקרה חריג של הפרת זכויות אזרח פרטית לא היסס פולוס ולא נמנע מלפנות לרשויות על סמך זכויותיו הברורות כאזרח רומי מלידה.

לעומת זאת אין מקום להבנתי להשתמש ברשויות המדינה ולהפעילן, כגון את בג"ץ, במטרה לשנות סדרי חברה מקובלים ונורמות כלליות שהשתרשו במהלך ההיסטוריה ביחס הציבור 'הנורמטיבי' כלפי יהודים תלמידי ישוע. ידוע למשל, כי דבר זה נכשל בעבר במקרים שהובאו בפני בג"ץ, כגון האח דניאל/אוסוולד רופאייזן (1962), והזוג גרי ושירלי ברספורד (1989). במקרים הנ"ל המצבים רק הסתבכו יותר לרעת המאמינים בישוע, משרד הפנים הקשיח את יחסו כלפי העלייה לארץ של יהודים משיחיים, ומאז זו עובדה שרוב רובם של רועי הקהילות הוותיקים בארץ נמנעים מלפנות לבג"ץ.

מלך, מלכות, ממלכתיות, ריבוניות

בעולם הזה המושגים מלך, מלוכה, מלכות, ממלכתיות וגם מפלגות ומפלגתיות באים לבטא רעיונות של ריבונות, סמכות ורצון עצמאיים. אך לפי התנ"ך והברית החדשה צריכים המאמינים להיות בסופו של דבר 'ממלכת כוהנים': מסגרת, חבורה, קבוצה שבראשה עומדים הכוהנים, הרועים הרוחניים שמונְחים לפי עקרונות רוחניים שלא מהעולם הזה ולא לפי שיקולים ארציים. הרועים והמורים הרוחניים הם שנותנים את הכיוון הנכון. ולמעשה זוהי חברה תיאוקרטית שהמרכז שלה הוא אלוהים: "ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים וגוי קדוש" (שמות יט 6). כלומר, הרצון והשיקולים בחברה התיאוקרטית מוכפפים לרצון אלוהי - אנו מבטלים את רצוננו מול רצון האב, הבן ורוח הקודש.

גם בתפילת האדון אנו מתפללים "תבוא מלכותך" - מלכות רוחנית. יוצא אפוא שעלינו להתמקד בריבונות רוחנית ולא בריבונות ממלכתית. המושג 'ריבונות', לדעתי, הוא מושג מפתח בנושא דיוננו. עלינו להתמקד בריבונות אלוהית - לפתח ריבונות תיאולוגית בקהילותינו, ריבונות פרשנית בהדרכת כתבי הקודש ובהדרכת רוח הקודש. זה המנדט וזה האתגר שלנו, ולא הקמת מפלגה פוליטית או הצטרפות למאבקים פוליטיים שפועלים לפי 'כללי משחק' שונים של העולם הזה.

יוסף, משה, דניאל, אסתר

אני מודע היטב לאנשים שמוזכרים בתנ"ך שהיו בעלי תפקידים ממלכתיים מיוחדים כמו יוסף, משה, דניאל ואסתר. אבל הם לא הכשירו את עצמם לתפקידים אלה, כי אם 'הובלו' לשם על ידי האלוהים. הם עצמם לא בחרו בכך. למעשה 'נכפה' עליהם תפקידם הממלכתי מהשמים. אכן ישנם מקרים כאלה, אך צריך לראות אותם כיוצאים מהכלל ולא ככלל.

יתרה מכך: השאלה היא מאין לקחת דוגמאות בראש ובראשונה - מהתנ"ך או מהברית החדשה? לדעתי, זוהי שאלה רטורית.

סיכום

אני חוזר ומדגיש את נושא העיתוי שבו אנו חיים - אחרית הימים, קרוב מאוד לשובו של ישוע אדונינו. אין זמן. עלינו לחשוב במונחים ש"לא יהיה עוד זמן" (חזון יוחנן י 6). סדרי העדיפויות שלנו חייבים להשתנות בחיינו.

מפלגות פוליטיות, מעצם טבען, שקועות בענייני העולם הזה. הן אינן מסתכלות למעלה אלא למטה.

שבע הקהילות בפרקים ב' - ג' בספר חזון יוחנן אינן מקבלות מישוע 'ציונים' והערכה על סמך מעורבותן בחיים הפוליטיים. עלינו לקחת דוגמה מהרלבנטיות של הנאמר לשבע קהילות אלה, בין אם על דרך השלילה ובין אם על דרך החיוב.

הרצון והשיקולים בחברה התיאוקרטית מוכפפים לרצון אלוהי - אנו מבטלים את רצוננו מול רצון האב, הבן ורוח הקודש

עלינו לשאת את הצלב מחוץ למחנה, לא בתוך המחנה, ולהניח "למתים לקבור את מתיהם", ולהמשיך בעול שלנו: לבנות את ביתנו על הסלע, לתת פרי רוחני טוב ורב ולהיות מוכנים לקראת שובו של האדון. Ω

תגובות

אולבי סיבנטו,
קהילת באר שבע:
אני רוצה לומר שבפינלנד יש מפלגה נוצרית שיש לה בין 5 ל - 7 נציגים בפרלמנט הפיני. אחד מהם הוא בפרלמנט האיחוד האירופי, והוא מאוד תומך בישראל. אני שמח על פעילותו. הוא מחזיק שם מעמד בכל מיני מצבים ונשען על בסיס הכתובים.

כלב מאירס,
קהילת 'שמן ששון', ירושלים:
אני חושב שבין אם אנחנו רוצים ובין אם לא, אנחנו מעורבים בפוליטיקה. אני עובד כעורך דין, ואי אפשר לעבוד כעורך דין בלי להיות מעורב בפוליטיקה. מערכת המשפט מבוססת על חקיקה, וחקיקה מתקבלת על ידי פוליטיקאים. ענייני חקיקה נדונים בבית משפט, ושם אנחנו מופיעים כעורכי דין. אני לא חושב שמישהו יגיד שאסור למשיחי להיות עורך דין, אבל אי אפשר להיות עורך דין בלי להיות מעורב בפוליטיקה. פוליטיקה זה מקצוע לכל דבר, ואני חושב שיהיה טוב אם משיחיים יעבדו בכל המקצועות בארץ. אנחנו אמורים להיות מלח הארץ. איך נהיה מלח בלי להתפזר על פני החברה ולהשפיע?

אי אפשר להיות עורך דין בלי להיות מעורב בפוליטיקה

אתן דוגמה קטנה מהחיים שלי: אני מייצג כמה וכמה ארגונים הומניטריים משיחיים שמייבאים קונטיינרים של סיוע הומניטרי לנזקקים בארץ. יש חוק במדינת ישראל שמטיל מע"מ על יבוא סיוע הומניטרי. מאז שגיליתי זאת וראיתי עד כמה זה פוגע בתקציבים של הארגונים שמתנדבים, מביאים, קונים דברים ושולחים אותם כדי לברך את העניים בארץ, אני רואה בדבר הזה איוולת חברתית. אז החלטתי, מתוך אמונה, להתגייס. יכולתי לשבת בבית ולהתפלל: "אבינו שבשמים, אנא תקן את האיוולת הזאת. הרבה מאוד כסף מתבזבז ומשלמים מע"מ, וזה לא בסדר, תשנה את המצב". זאת שיטה אחת לשנות מצב, אבל שיטה שנייה היא לנסות לפעול כדי לשנות את המצב בכלים מקצועיים. אני, באמונה, ניסחתי תיקון לחוק מע"מ שיפתור יבוא של סיוע הומניטרי עם בלמים ואיזונים, כשהסיוע הזה מגיע לעמותות המוכרות כמוסדות ציבור ובפיקוח של משרד הרווחה והעבודה. ומה לעשות? אם אני רוצה לקדם את החקיקה הזאת עליי למצוא חבר כנסת שיתמוך בה, ולשם כך אני צריך לעשות קצת לובי פוליטי. ותודה לאל, הוא פתח את הדלתות והתחברתי עם חבר הכנסת גדעון סער שחתם על תיקון החקיקה הזה, והגיש אותו לכנסת לפני כחודש כהצעת חוק פרטית, והוא יעלה להצבעה בחודשים פברואר - מרץ, בעזרת השם. תודה לאל, אם החוק יעבור יפתור הדבר בעיה להרבה מאוד משיחיים וארגונים משיחיים. במקום תשלומים למערכת המסים, יתפנו תקציבים משיחיים לדברים יותר חשובים.

זה דבר שהישגנו דרך פוליטיקה, כי הפוליטיקאים שולטים בענייני חקיקה. אני מאמין שאם אנו רוצים להשפיע ולקדם נושאים שיברכו את גוף המשיח, אין ברירה, עלינו להיות פעילים בתחום הזה. אני באופן חד-משמעי בעד פעילות משיחית חברתית ופוליטית. עם זאת אני באופן חד-משמעי נגד הקמת מפלגה משיחית. אני חושב שזו תהיה טעות מרה. המלחמה הגדולה שלנו היום בחברה הישראלית היא מלחמה של לגיטימציה. אנחנו עדיין מיעוט בתוך מיעוט. אם נקים מפלגה משיחית יראו אותנו כעוד מפלגה דתית קיצונית בעלת מצע צר, שחושבת רק על התקציבים והמטרות של עצמה. אני חושב שהדרך הנכונה להשפיע היא להיכנס ולהיות מעורבים במפלגות הגדולות כאזרחים.

לא לכל אדם יש קריאה להיות מעורב בפוליטיקה. אבל אין זה מן הנמנע שאלוהים יקרא לאנשים מסוימים להיות נציגים פוליטיים. ספר התנ"ך והברית החדשה, שכולנו מאמינים בו, לא התחיל בתלמידים של ישוע, שנקראו ספציפית רק לבשר את הבשורה ולהיות מעורבים בעיקר בתפילות, לימוד וכו'. אלא אני קורא על יוסף, על דניאל ואסתר ועל אנשים בחלק הראשון של הספר, שאלוהים השתמש בהם במערכות פוליטיות כדי לקדם נושאים של מלכות השמים. אני מתפלל ומאמין שאלוהים יקים בדור שלנו אנשים כאלה שיוכלו לייצג את מלכות השמים במערכת הפוליטית ולקדם נושאים חשובים. כמובן - ביראת שמים, ביושר ובגישה של לשרת את הציבור הכללי ולא לשרת את עצמם. בעניין הזה אני מסכים עם ברוך מעוז. אני לא מסכים עם כל הנחות היסוד של ברוך, אני חושב שיש עסקים משיחיים לתפארת במדינת ישראל היום, ושיש אנשים שכן מעורבים בפוליטיקה. אין לנו חברי כנסת, אבל אני חושב שיש אנשים שמעורבים ומייצגים יושר ואמת. המצב לא כל כך נורא כמו שמתואר. תודה לאל, זה דבר שמתפתח לאט-לאט.

בנוגע למפלגה משיחית, כולנו יודעים שכרגע אין מספיק משיחיים בארץ כדי שמפלגה משיחית תעבור את אחוז החסימה. אני בדעה אישית שעסק מצליח מביא כבוד לאלוהים. עסק כושל לא מביא כבוד לאף אחד. אם אנחנו יודעים מראש שאין לנו סיכוי לעבור את אחוז החסימה, ואנחנו רק רוצים להשתמש בכלי הזה כאילו לבשר את הבשורה או לתלות שלטים שכתוב עליהם 'ישוע המשיח מפלגה משיחית', לפי דעתי במקום להביא כבוד הדבר יביא אי-כבוד למלכות השמים, כי אנחנו לא נצליח ויראו בנו כישלון מראש.

אני אומר כן לאקטיביזם משיחי, כן להיות מעורבים בוועדות של בתי ספר. אנחנו כל הזמן מתפללים שאלוהים ישנה את מערכת החינוך והפוליטיקה, ויביא יושר וכבוד. אבל אם נפריד את עצמנו כל הזמן מהמערכות האלה, איך אנחנו נוכל באמת להשפיע?

אולי בעוד כמה דורות נהיה בשלים להקמת מפלגה, כשיהיו לנו קצת יותר אנשים ויהיה לנו סיכוי לעבור את אחוז החסימה וסיכוי להצליח. אבל יכול להיות שעד אז ייכנס יהודי משיחי או משיחי לא-יהודי לאחת המפלגות ויוכל להשפיע שם ולהיבחר לכנסת או למקומות אחרים ולהשפיע שם, כמקצוע לכל דבר, כדי לקדם נושאים

אני חושב שהדרך הנכונה להשפיע היא להיכנס ולהיות מעורבים במפלגות הגדולות כאזרחים

של מלכות השמים. אני רוצה גם להגיד שיש דוגמאות מאוד חיוביות של הצלחות בבג"ץ למשיחיים. יש קהילה בראשון לציון אשר זכתה בבג"ץ כאשר ארגונים קיצוניים ניסו למנוע היתר בנייה לקהילה. הקהילה פנתה לבג"ץ והצליחה. זו הייתה הצלחה יפה מאוד. גם בהמשך לברספורד, בעניינים של חוק השבות, נעשתה פנייה לבג"ץ בנושא של משפחת בן-חיים שרצו לשלול מהם זכות לא רק של עלייה, אלא רצו לשלול אזרחות מאדם שעלה לארץ כדין. ונעשתה פנייה לבג"ץ, והבג"ץ הצליח והיווה תקדים חיובי. אני מאחל לכולנו עוד הצלחות חיוביות כאלה.

נריה ארבוף,

קהילת 'שמחת ישוע', ירושלים:

אני בעד להשפיע בכנסת ואפילו להקים מפלגה, אבל לא בעת הזאת. הש"סניקים, כשהתחילו את העבודה שלהם, התחילו מבתי ספר וגני ילדים. אנחנו כיהודים משיחיים חייבים להתאחד בנושא הזה, של גידול הדור הבא של המאמינים. למשל בקהילה שלי הרבה שמסיימים את בתי הספר עוזבים את הקהילה. אני בדילמה לאיזה בית ספר לשלוח את ילדיי. שלחתי את הבן שלי לבית ספר ממלכתי-דתי, כי אין לי ברירה. בואו נחשוב בכיוון אחר. להקים בתי ספר משיחיים בכל הארץ, כי אנחנו כבר די גדולים. בתל אביב יש כבר כמה קהילות, וגם בירושלים. יש בית ספר משיחי אחד בירושלים אבל לומדים בו בסך הכול כ-60 תלמידים. הייתי רוצה שכולנו נתפלל בכיוון הזה של הקמת בתי ספר וגני ילדים, לפני שאנחנו מקימים מפלגה. ובנוגע למעורבות פוליטית, אני מסכים במאה אחוז עם דבריו של כלב.

ישראל הראל,

קהילת 'הדרך', כרמיאל:

בתור מאמינים, הרוח פועלת דרכנו, ויש לנו אחריות להשפיע בכל שטח בחיים שלנו. כולל בקהילות, בחברה, בבתי ספר, בעבודה, בצורה שאנו נוהגים - כולל הכול. אנו לא יכולים להפריד ולהגיד: "פה אנו מפסיקים להשפיע". חשבתי בעבר שאולי יהיה נכון להקים מפלגה משיחית, אבל עכשיו אני בהחלט חושב שדבר כזה יזיק לגוף המשיח יותר מאשר יועיל. במיוחד במצב הקיים. אני חושב שאם יתחילו מאבקי כוח בקהילה, ואני בטוח שיתחילו, לרוע המזל, הדבר יזיק לשם האדון הרבה יותר. אני בהחלט מסכים עם ברוך. אני חושב שהאחריות שלנו חייבת להיות קודם כול כלפי החברה שמסביבנו. אסור לנו להגיד: "אנחנו בקהילות ורק בקהילות". בתור קהילה נקראנו להיות מלח הארץ. אנו חייבים להשפיע על החברה סביבנו, לעזור לנזקקים בעיר שאנחנו חיים בה לא רק כדי לבשר אלא כדי לעזור, כי ישוע היה עוזר, כי ישוע עזר לנזקקים. אנו חייבים להשפיע בבתי הספר, חייבים להיות מעורבים בוועד בית ספר, חייבים להתנדב במתנ"סים ובמשמר האזרחי, אנו חייבים להיות חלק מהחברה. ומעורבות פוליטית היא חלק מזה. אני חושב שאסור לנו לחכות ולהיות כאלה שרק מגיבים לדברים שקורים, כי הרבה פעמים תגובה זה כבר מאוחר מדי.

אנו חייבים לחשוב קדימה ולראות איך כמאמינים אנחנו יכולים להציב נס של צדקה בחברה שאנו נמצאים בה. אם זה בחברה המקומית, בעיר, אם בחברה של בית הספר - ובתי הספר פתוחים. אני כחלק מוועד בית הספר יכולתי להשפיע על בית הספר של הבן שלי שיוריד תרגילי יוגה מהשיעורים. אם אנו ניגשים לעניין בצורה הנכונה, בענווה הנכונה, באהבה הנכונה, יש לנו אחריות כמאמינים להיות חלק מהאור של ישוע בחברה, ואסור לנו לזנוח זאת. השאלה שלי לנו, בתור נציגים של קהילות, היא כמה מאיתנו מעורבים בחברה שמסביבנו, כמה מאיתנו מתנדבים? כמה מאיתנו עוזרים לנזקקים? יש לנו אחריות להיות אור. אסור לנו לזנוח אותה.

סת בן - חיים,

קהילת 'מלך המלכים', ירושלים:

אני חושב שנושא המעורבות שלנו כמאמינים בחברה הוא מאוד מרכזי לקריאה שלנו. אנו רואים זאת אצל אבותינו

אברהם, יצחק ויעקב, שהיו מעורבים בתוך האוכלוסייה שבה הם חיו והשפיעו על הסובב אותם. בוודאי שאנו רואים את הדוגמאות של יוסף, דניאל, אסתר והמלך דוד שהשפיעו רבות על העם. אנו רואים גם בתוך הברית החדשה אנשים כמו נקדימון ויוסף מרמתיים ואחרים שבוודאי השפיעו על הסובב אותם בתוך המועצות, הסנהדרין והמקומות השונים שבהם ישבו. אנו רואים את החשיבות בכך שאנשים אלה שמעו את הקריאה מאת ה', כמו שכתוב בפרק ד' במגילת אסתר: "לעת הזו נקראת". אני חושב שזאת שאלה שכל מאמין צריך לשים במרכז העשייה שלו: האם הוא יכול לעשות יותר במקום שבו אלוהים שם אותו באותה תקופה? אלוהים, בחסדו, נתן בגוף המשיח כישרונות רבים שיכולים להעיד ולהשפיע על הסובב אותנו. לכן אנו נקראים להיות מעורבים כמה שיותר. לכן אם הילדים שלנו יוצאים לצבא ומקבלים הזדמנות להיות מפקדי כיתות או קצינים, יש ציווי, אני מאמין, לקחת את ההזדמנויות האלה ולהתקדם, כי כך נוכל להעיד ולהשפיע יותר.

אנחנו נקראים להתפלל בעבור המנהיגים שלנו שהם ינהיגו את הארץ בצורה טובה. ואם יקרה נס ואחד מהם יקבל התגלות של מיהו המשיח של העם היהודי ושל כל העמים, האם אנו מצפים שלמחרת הוא יתפטר מתפקידו כיוון שעכשיו הוא מאמין? לא! אני חושב שאנו רוצים לראות את ההשפעה הזאת, ולכן אנו צריכים גם לעשות פעולות אקטיביות בעניין זה. אנחנו בקהילת 'מלך המלכים' בירושלים ראינו לנכון לחתור להקמת אולם גדול בירושלים - הפאביליון. כדי להקים אולם כזה ברחוב יפו בירושלים היינו מחויבים לעשייה רבה, גם במישור העסקי וגם במישור הפוליטי בתוך ירושלים עם ראש העיר, סגן ראש העיר וחברי מועצת העיר. קיבלנו הזדמנויות לשבת בוועד של סוחרים בירושלים, כאשר הם ידעו מי אנחנו ויכלו לשמוע את העדות שלנו שאנחנו מאמינים שאלוהים בונה את ירושלים מחדש, שיש תקווה לירושלים. אנשים בעיריית ירושלים אמרו כמה זה מעודד לראות מאמינים שעושים צעדים אקטיביים בזמן האינתיפאדה, לאחר שרבים ברחו מירושלים.

אני חושב שאם יתחילו מאבקי כוח בקהילה, ואני בטוח שיתחילו, לרוע המזל, הדבר יזיק לשם האדון הרבה יותר

גם בפורייה עלית לפני כ-10 שנים היו מאמינים ש'רצו' למועצה המקומית ונבחרו למועצה של הקיבוצים. היו גם הצלחות במקום הזה כשכולם ידעו שהם יהודים משיחיים, והם יכלו להעיד במקום שבו הם נמצאו והפרי היה לרוב. אם אנו נקראים להיות אזרחים נאמנים, לשמור את החוקים, אנו חייבים להשפיע שהחוקים האלה יהיו מוסריים. אני אישית התפקדתי למפלגה מסוימת לפני כ-11 שנה, וכך יכולתי להשפיע עוד יותר בתוך המערכת המפלגתית המקומית.

אני חושב שכיום אין לנו יכולות להקים מפלגה של יהודים משיחים או של משיחיים באופן כללי, אבל אנו כן נקראים לעשייה. אם יינתן ואנשים מהקהילות שלנו ייבחרו לתפקידים, לא במישור הכנסת אלא במישורים אחרים שבהם נבחרו כבר מאמינים, נוכל רק להודות על כך. אני חושב שיהיו מגבלות מסוימות בנוגע לפעילות בתוך מפלגות רחבות. יש מצבים של אחריות מפלגתית, ויהיה צורך לבחור בנושאים שלא תמיד נסכים להם. אולי ברבות הימים - אם ישוע עדיין לא יחזור - כמות המאמינים תהיה רבה ויוכלו להקים מפלגה משיחית שתכלול בתוכה חופש הצבעה בנושאים מסוימים, דבר שכן יאפשר את הגיוון אבל גם ידבר על האחדות שיש לנו בנוגע לערכים מוסריים ותנ"כיים שונים. אבל אנו צריכים לחשוב על הדרך להצליח להעיד בכל מקום, ובתקווה להגיע למקומות הגבוהים יותר. אם יש לנו עורכי דין, למשל, אי אפשר לחשוב שאם הם ייבחרו לשופטים הם לא יוכלו להשפיע. אנו חייבים להיות פרקטיים ולדעת שבצורות מסוימות יש פוליטיקה בתוך כל משפחה ובכל קהילה. עלינו רק לדאוג שמהצד שלנו ההתנהלות הפוליטית תהיה לפי ערכי המשיח.

דוד וייסקופ

(דיבר באנגלית. להלן תרגום דבריו בקצרה לעברית):

אני מסכים עם דבריו של כלב שעלינו להיות מלח הארץ ולהשתלב במערכות הקיימות בישראל. אם נבחן את הדוגמאות של אסתר ודניאל, שהיו אף הם צעירים ומעורבים בפוליטיקה, הם לא היו לבד. הם תמיד דאגו להתייעץ עם אנשים בוגרים שעזרו להם בתפקידם. לאסתר היה את מרדכי, ולדניאל היו שדרך, מישך ועבד-נגו, וקרוב לוודאי שהיו עוד אחרים. הייתי רוצה לעודד באופן מיוחד את כלב ועוד אנשים שמעורבים בחוגים כאלה, שיקפידו להתייעץ עם זקני הקהילה אשר יכולים לעזור להם ולתרום מחוכמתם. יש חשיבות רבה להיותנו מעורבים בפוליטיקה, שיהיה לנו ועד זקנים שייעץ ויכוון אותנו בפעולות אלה. אם מישהו מאיתנו יגיע לכנסת ויהיה אמור להציג את אמונתנו לפני חברי הכנסת, חשוב שהדבר יהיה בהסכמה ובתמיכה של זקני הקהילה.

שלומי אברמוב,

קהילת 'ים אהבתו', בת - ים:

אני חושב שמאחר שאנו חיים במדינת ישראל, עלינו להיות מעורבים בפוליטיקה. הצברים שחיים בארץ היו חלק מהמדינה הזאת ומהעם הזה עוד לפני שהפכו להיות

תלמידי ישוע. אני חושב שמאחר שאנחנו מלח הארץ, ומלח הוא תבלין, אנו צריכים לתת את התבלין של אהבת אלוהים בתוך הפוליטיקה בארץ. אנו חיים פה, אנו צריכים לעמוד על זכויות האזרח, ומי אם לא אנחנו נעלה את הדברים האלה?

בעניין מפלגה משיחית: בשחר אמונתי התלהבתי מענייני פוליטיקה. במשך הזמן התבגרתי באמונתי ושיניתי את כיוון הראייה שלי לגבי הפוליטיקה. מאחר שאנו ילדי אלוהים, אנו צריכים לשלב את הכוחות כדי להשפיע על הפוליטיקה בארץ. אני בעד מפלגה, אבל כמו שנאמר פה, עדיין לא בשל הזמן למפלגה.

מרווין קרמר,

קהילת 'בית חסדא', חיפה:

אני עורך דין כבר 35 שנים, עבדתי כעורך דין בארצות הברית וגם בארץ. באופן אישי לא הייתי מעורב בפוליטיקה. היו לי הזדמנויות להיות מעורב, אבל דחיתי אותן. כשהייתי בארצות הברית הציעו לי פעם להיות שופט בתנאי שאעבוד בעבור מפלגה מסוימת. דחיתי, סירבתי לעשות זאת בגלל ה'לכלוך' שהיה במפלגה. לא רק במפלגה הזאת אלא בכל המפלגות. לפני כ - 8 שנים הציע לי שופט בחיפה להיות שופט. התפללתי וביקשתי עצה, וגם הפעם סירבתי להיות שופט כי הייתי צריך לוותר על משהו. כל אחד צריך לבחון את המצב האישי שלו.

לדעתי פוליטיקה היא לא המקום לשאוף אליו, לרצות להיות מעורב בו.

לדעתי פוליטיקה היא לא המקום לשאוף אליו, לרצות להיות מעורב בו. נתנו פה דוגמאות של דניאל, יוסף ואסתר. אני לא זוכר שקראתי באיזשהו מקום שהם היו במרוץ להיות עסקנים בפוליטיקה. כל אחד מהם נבחר. לא הייתה להם ברירה אלא לעשות מה שנקראו לעשות. הם היו עבדים. העם נלקח לגלות, אמרו להם מה לעשות, והם היו צריכים לעשות זאת למען אלוהים.

לכל אחד ואחד מאיתנו יש תפקיד בגוף המשיח. אנו צריכים להיות אור ומלח, ולעשות את מה שאלוהים קרא לנו לעשות בצורה הטובה ביותר שנוכל לעשות אותו. ולא לרצות להיות מעורבים בתחום שאנו יודעים מראש שאיננו מקובלים בו כמשיחיים. אולי יבוא יום שנהיה יותר מקובלים בחברה הישראלית, אבל לא צריכים להיות פוליטיקאים כדי לשנות דברים. אם יש חוק לא טוב, לא צריך ליזום חוק אחר. בשביל זה קיימים בתי משפט. ניתן לפנות לבג"ץ אם משהו לא נראה לנו. אבל נוכל להשפיע על החברה במה שאנחנו ובמי שאנחנו ובמי שאנו מייצגים. אנו מייצגים את מלך המלכים, ועלינו לעשות זאת בצורה הטובה ביותר שנוכל לעשות. כפי שגרשון אמר, הזמן קצר. אנו עומדים לפני בואו של האדון. זה יהיה מהר. אני באופן אישי מחכה שזה יהיה עוד היום. אבל לבזבז זמן ולחשוב שנוכל להיות השפעה גדולה כאשר אנו טיפה במים מלוכלכים - אני חושב שזאת טעות גדולה במחשבותינו.

סלו קפוסטה,

יד השמונה:

אני חושב שכל אחד מאיתנו משפיע בצורה פוליטית על אנשים אחרים. אני לא מאמין בפוליטיקה, בנושא של

מפלגתיות בצורה מאורגנת. אני מאמין בידידות, בקשר אישי. לדוגמה יישוב יד השמונה - מוכרז בכניסה ליישוב שזהו יישוב משיחי, ולמרות זאת אנו מקבלים חותמת של כשרות. הרבה גורמים דתיים מתנגדים לנו בכל מאודם. אנחנו לא עושים את המלחמות, הרבנות נלחמת בעבורנו. זה לא יאומן... הם רוצים להראות שאנו חלק מן העם, שאין ממש בכל מה שמדברים עלינו. אני מאמין שהגענו לזאת בזכות העדות שבהתנהגותנו. כל אחד מאיתנו צריך לתת עדות של יושר, של אהבה, של קשר לעם, של אהבה לעם בכל מאודנו. אישית אני לא מאמין במעורבות במפלגות שבסופו של דבר יעשו לנו סטיגמה: אתם מאמינים בזה או בזה. שכל אחד באמונתו יעשה. כלב מאמין בדרך שלו - שיעשה באמונה ובדרכו, וכל אחד כפוליטיקאי אישי יעשה באמונתו את מה שהוא צריך לעשות.

ברילה בלאי,

קהילת 'לפיד גדעון', ירושלים:

אני גדלתי באפריקה, באתיופיה. לפני 20 שנה היה שם שלטון קומוניסטי. היה קשה מאוד, רדפו את המאמינים ולא היה להם מקום. אבל דבר זה גרם למאמינים להיות יותר חזקים באמונה. הכי חשוב זה להתמיד בדרך אלוהים ולבקש את רצון אלוהים. בזמן השלטון הקומוניסטי המאמינים היו יותר חזקים, יותר קהילות קמו ובכל בית

הייתה קהילה. אחרי שהקומוניזם נפל כל המאמינים היו דוקטורים, מלומדים, חכמים, עורכי דין. כשהשלטון החדש בא הוא ביקש מהמאמינים שיהיו בשלטון. כל השופטים בבית המשפט העליון מאמינים. גם החברים שלי שופטים גדולים. הם שופטים בצדק לפי דבר אלוהים. אלוהים פתח דרך למאמינים בגלל שהם חיכו והתפללו חזק שיהיה להם מקום.

אני חושב שעכשיו לא הזמן להקים מפלגה. אבל יבוא הזמן להקים מפלגה. כולנו מאמינים שכל העם היהודי יקבל את ישועתו, את ישוע. זאת תפילתנו. ואם אנו רוצים בזה, איך אנחנו יכולים לא להיות מעורבים כדי לקחת ולהדריך את השלטון? אם אנחנו אופטימיים ומתפללים לטווח הארוך, האדון יכול לשנות הכול ולתת את המקום למאמינים.

מייק דקר,
קהילת 'שמן ששון', ירושלים:
לפני שבוע סיימתי את הלימודים האקדמיים במשפטים. אני עושה עבודה סמינריונית על קבוצות מיעוט, וקבוצת המיעוט שבחרתי זה היהודים המשיחיים, כי אני חלק מהקהילה היהודית משיחית בישראל. בשיעור האחרון של הלימודים עמדתי מול כיתה של 20 תלמידים, ודיברתי על קבוצת המיעוט של היהודים המשיחיים בישראל.

יש הרבה שחיתות במדינה הזאת נגד הקהילה היהודית משיחית. אחינו גרשון נראל הסכים שמותר לנו להילחם בעד חוקים שכבר קיימים בעדנו, ושלא מקיימים אותם. גם כלב הזכיר שהיו כמה פסיקות אחרונות של בתי משפט שהיו מאוד חיוביות כלפי יהודים משיחיים. כולנו מכירים את המקרה בערד ש-700 חרדים רצו להפגין מחוץ לבית של אנשים פרטיים. במקרה הזה פנו החרדים לבג"ץ אבל בג"ץ פסל את זכותם להפגין. ואנו יודעים על אחינו ברוך מעוז, שלא רצו לאשר היתר בנייה לקהילה שלו ופנו נגד

כאזרחים של המדינה אנו צריכים לדאוג לכך שיהיה מינהל תקין, לדאוג ש'יד-לאחים' לא יכתבו מכתבים למשרד הפנים, כי זה דבר לא חוקי שישתפו פעולה עם ארגונים כאלה או שהממשלה תממן ארגונים כאלה

הקהילה לבית משפט לעניינים מנהליים, וגם הפעם בית המשפט נעתר בעדנו.

סיפרתי כל זאת לכיתה, וכולם ממש התרגשו והיו מאוד חיוביים כלפי המעמד שלנו בארץ כאזרחים מן השורה. כאזרחים של המדינה אנו צריכים לדאוג לכך שיהיה מינהל תקין, לדאוג ש'יד-לאחים' לא יכתבו מכתבים למשרד הפנים, כי זה דבר לא חוקי שישתפו פעולה עם ארגונים כאלה או שהממשלה תממן ארגונים כאלה. כמאמינים שחיים בישראל אני חושב שעלינו לוודא שאנשים ישמרו את החוק. עלינו לנסות להילחם בעד זה בדרך שאנו יכולים לעשות זאת. ואני חושב שרוב הקהל בישראל מסכים לכך. וכשדיברתי עם הכיתה כולם מחאו כפיים וכולם התרגשו, ואני חושב שיש מקום להשפיע בתחומים האלה באופן כללי.

חנן לוקץ:
היה דבר אחד בדבריו של ברוך מעוז שאני מסתייג ממנו. קשה לי עם המילים החריפות האלה ש"מאמין שמסתגר בדלת אמותיו הוא בוגד בקריאתו". אני חושב שזה קצת חריף מדי. אני חושב שיש הרבה מאמינים טובים ויקרים שהקריאה שלהם היא באמת להתפלל, ואין להם אפשרות לצאת ולהיות פעילים במסגרות שונות. אי אפשר להגיד שהם בוגדים. Ω

נושא שני: ארץ ישראל השלמה

דוד לודן

אחים ואחיות שלי במשיח ישוע, שלום. 'ארץ ישראל השלמה' - אני שמח שבחרנו בנושא שכולנו יכולים להסכים עליו. אני רוצה להביא שלוש נקודות עיקריות:

1. הקונספט עצמו - הרעיון של ארץ ישראל השלמה מהתנ"ך.
2. התגובה או התגובות שלנו לעובדה הזאת, וההבנה שלנו בעניין הזה.
3. השימוש בקטעי הנביאים בתנ"ך כדי לתמוך בעמדות הספציפיות שלנו בשאלה.

1. בנוגע לקונספט - אני לא חושב שיש לנו הרבה אי - הבנות על כך שהרעיון של ארץ ישראל השלמה הוא מכתבי הקודש ומבוטא בהם בצורה חזקה מאוד. אנו יכולים להאמין שזהו דבר שיתקיים. אנחנו רואים את זה בבראשית פרק ט"ו בברית עם אברהם; בחלק השני של ספר יהושע; בקשר למלכות דוד ושלמה המלך; ובספר יחזקאל פרקים מ"ו, מ"ז. אנו רואים שהרעיון מופיע בכמה היבטים. מה שחשוב לי, אם אני מתרכז בבראשית פרק ט"ו, הוא שזה חלק מן הברית של אברהם. הברית כוללת ארבעה דברים: 1) היחס האינטימי האישי עם האלוהים - ההבטחה ניתנה לאברהם; 2) הזרע, הצאצאים; 3) הצדקה שהייתה לאברהם על סמך זה שהאמין באלוהים ולא בדבר אחר; 4) ארץ ישראל השלמה.

אם אנו לוקחים את ארץ ישראל השלמה כמו שהיא מתוארת בפרק הזה, אנו רואים שהיא כוללת את ישראל של היום, וגם את עזה, הגדה המערבית, הגולן, ירדן, לבנון, חלקים של סוריה וטורקיה, עיראק וכוויית, סעודיה ומצרים. וואו! אז הבה ניכנס למקומות האלה וניקח! (בצחוק.) אבל אני בטוח במאה אחוז שעוד נראה את זה - אם לא בעיניים הגשמיות שלנו אז בעתיד. אלוהים יעשה את הדבר. זאת העבודה שלו, לקיים את כל דברו. האם ההבטחה הזאת של ארץ ישראל השלמה היא בתנאים או בלי תנאים? מצד אחד זה בלי תנאים: אלוהים אמר שהוא יעשה את זה ואין צל של ספק שהוא יעשה. מצד שני יש תנאים: יש דברים שחייבים להתקיים לפני שהוא יעשה. לדעתי יש שני דברים שאנו חייבים להכיר היטב. קודם כול הוא חייב לראות את היורש, את המוסמך לקבל את מילוי ההבטחה, והדבר השני: עת רצון לה' - מתי הוא יבחר שנראה את זה.

אלוהים דיבר לאברהם. הוא אמר: "לזרעך" היורש המוסמך. אנו חייבים לפחות להתרכז בשתי עובדות: האחת - שאנחנו רואים את הזרע. אם אנו רואים אותו כמו פולוס, פולוס רואה את הזרע כישוע המשיח ואלה שנמצאים בו. העובדה השנייה - שבתורה הברית נחתמה בדם, והאות של הברית היא לא רק המילה שבבשר אלא המילה שבלב. בדברים פרק

י' ופרק ל' אלוהים אומר שני דברים: הדבר האחד כמצווה: "ומלתם את ערלת לבבכם", והדבר השני: "אני אעשה את זה". זאת אומרת שזהו חלק בלתי נפרד מהתהליך של חזרה בתשובה של עמנו. כדי להיכנס לברית אנו חייבים להיות אנשי אלוהים.

מי הוא אם כן היורש המוסמך? אם אנו קוראים למשל בבשורת יוחנן פרק ח', אנו רואים את השיחה של ישוע עם הפרושים שחשבו שכולם בני אברהם וכולם בני אלוהים. אבל ישוע יוצא נגד העמדה הזאת. וגם פולוס אומר אותו הדבר באיגרת אל הרומים ט': לא כל אחד שחושב עצמו לישראל, ישראל הוא. לא כל אחד שחושב שהוא בן אברהם הוא בן אברהם. אם כן, אלוהים בעצמו הגדיר מיהו היורש המוסמך של ארץ ישראל השלמה. זהו הגוף שבלב שלם ישרת את אלוהים, יאהב אותו בכל לבו, בכל נפשו ובכל כוחו. זאת אומרת שאנו מדברים על ישראל שמחודשת ברוח.

אלוהים בעצמו הגדיר מיהו היורש המוסמך של ארץ ישראל השלמה. זהו הגוף שבלב שלם ישרת את אלוהים, יאהב אותו בכל לבו, בכל נפשו ובכל כוחו.

מהדבר הזה נובע התנאי השני שחייב להתקיים: עת רצון לה'. מתי יהיה היורש מוכן? מתי הוא יופיע? מתי יכול אלוהים בעצם לקבץ ולעשות את ארץ ישראל השלמה ולמסור אותה ליורש? אם אנו מבינים נכון, לפי פולוס כל עם ישראל יוושע. מתי? אנו מדברים על העת של תום החסד לגויים. אלוהים יקבץ ויכנס את כל הגויים שהיו אמורים לשרת אותו ולהיות אנשיו. דבר אחד ברור: יש נקודה ספציפית בזמן ובהיסטוריה שתהיה הזמן הנכון. כמו ביאת המשיח. זה אותו הדבר. זה בידיים של האב, לא בידיים שלנו. ואם אנו רוצים לעשות משהו בכוחות עצמנו כדי לקדם את זה, לא נוכל. שני דברים אלה - היורש המוסמך ועת רצון - אלה דברים שחייבים לראות אותם מתקיימים, ואז אלוהים ימלא בשמחה את ההבטחה הזאת.

2. יותר מעניין אותי לבחון איך אנו מגיבים לנושא זה. כיצד אנו מנהלים את החיים שלנו? ישנן שתי דרכים:

הדרך האחת היא מה שאני מכנה דרך הטבע, דרך הבשר או דרך העולם - התגובה הטבעית. כשהייתי ילד קטן אמי הייתה אופה עוגיות עם פתיתי שוקולד. כמה שאהבתי אותן! אחרי שסיימה לאפות היא נהגה לשים את העוגיות בצד בשביל בנה האהוב ובשביל האורחים. אבל דוד לודן אהב אותן חמות ולעיסות. אז שמתי לב איפה היא שמה אותן, הושטתי את היד ולקחתי... למה לא? הרי הן בשבילי! אני יודע שאקבל בכל מקרה, אז למה לא כשהן חמות, כמו

שצריך? ולמרבה הפליאה, הבת שלי נאווה מתנהגת באותה צורה. היה לנו עץ שסק בגינה. לפעמים היינו יוצאים החוצה ומחפשים את נאווה ולא מוצאים אותה. אבל כשנשאנו עינינו למעלה, ראינו אותה על עץ השסק, קוטפת מהפירות עוד בטרם הבשילו ואוכלת אותם.

אני רואה שזוהי דרך הטבע. האם אנו מושיטים את היד לדברים שאינם מוכנים ואינם שלנו כדי לקחת ברגע זה?! בשני מקרים, האחד בספר במדבר והשני בספר יהושע, עם ישראל רצה ברוב התרגשות וחזרה בתשובה לא כל כך אמיתית ללכת ולקחת ו'לעשות את רצון אלוהים' - בלי שאלוהים הדריך אותו. דברים כאלה תמיד הסתיימו בכישלון ובייאוש. אנחנו נגרום נזק לעדות שלנו כמאמינים בצורה כזאת. למה אנו עדיין, כבני האור, פועלים או משתפים פעולה עם בני החושך, אפילו שהם בני עמנו שאנו אוהבים אותם? לקחת עוגיות שאינן מותרות בצורה כזאת עכשיו! זה לא העיתוי ולא הדבר הנכון לעשותו.

הדרך השנייה היא דרך יעקב השליח. באיגרת יעקב מופיע הפתרון לבעיה הזאת. אנחנו לא אוהבים את העולם הזה, אנחנו לא אוהבים את החיים שלנו, הכול לא צודק... מה לעשות? יעקב אומר דבר אחד פשוט מאוד: לחכות. וזה מה שאנו באמת מנסים ללמד את הילדים שלנו. לחכות עד שהדבר מוכן. לחכות לרגע הנכון. יכול להיות שזה כואב. אולי זה לא יהיה בדור שלי או בדור של הילדים שלי, מי יודע? מה שאנו חייבים לעשות הוא לחיות בהתמדה ובאורך רוח כאנשים עם חיים שקטים, חיים של יושר, משפט וצדק, ולעשות את העבודה שלנו. אחרת אנו עושים נזק לבשורת ישוע המשיח. אז האם אנו רוצים את העוגיות עכשיו, או שאנו מוכנים לחכות ולעשות את התפקיד שלנו?

3. דבר זה מביא אותי לנקודה האחרונה: השימוש בדברי

הנביאים כדי להצדיק את העמדות שלנו. יש לדברי הנביאים שימוש רב בחיים שלנו כקהילות וכפרט. דבר ראשון הם חינוכיים, דבר שני הם תרופתיים, דבר שלישי הם התגלותיים. אנו חייבים לראות שהם מלמדים אותנו דברים בקשר לאלוהים - מיהו, מה האופי שלו וכו'; הם מלמדים אותנו בקשר לבן אדם - מיהו, מיהו לא, ועל היחסים בין אלוהים לאדם ואיך היחסים האלה חייבים להיות. המסר של הנביאים הוא תמיד מסר של אתיקה, של מוסר. זה בעצם מה שתמיד הם עושים: קוראים לנו חזרה לחשוב על הדברים האלה, כיצד אנו חייבים לחיות ולהיות. ויותר מזה, כיצד אנו חייבים לחיות ולהיות בארץ הזאת. הנביאים גם תמיד מזכירים לנו שאנו כושלים, שאנו לא משיגים את המטרות

אני מאמין באמונה שלמה שכאשר אנו מעיזים לנסות לעשות את התפקיד של אלוהים במקומו, ו'מנהלים' את אלוהים, אנו ניכשל, נסבול הפסד ונגרום נזק לבשורה

האלה כמו שצריך. ולכן הם גם חייבים להביא את המסר התרופתי, זאת אומרת, מה נוכל לעשות כדי להבריא. הם קוראים לנו לתיקון, לחזרה בתשובה. אם אנו בוחנים את כל הכתובים והנביאים שמתעסקים בנושא הזה, אנו רואים שעל פי רוב הם קוראים לנו לתשובה, או קוראים לנו כמאמינים לקרוא לעם שלנו ולהביא אותו ככל האפשר לתהליך של חזרה בתשובה. וזאת כדי להיות בסופו של דבר, בעזרת השם, היורש המוסמך.

אני אסיים בשלוש נקודות קטנות: ראשית, אני מאמין באמונה שלמה שאלוהים אומר באופן ברור מה הוא יעשה, ואני מאמין בכל לבי שהוא מסוגל לעשות את זה. שנית, אני מאמין באמונה שלמה שאלוהים אומר בדיוק מה אנו צריכים לעשות, כל עוד הרגליים הבשריות שלנו דורכות על האדמה הזאת: איך אנו חייבים לחיות, איך אנו חייבים לעמוד מול העולם הזה, ולמען העולם והעם שלנו. והוא ייתן לנו גם את היכולת לעשות זאת, כפי שאתם יודעים. שלישית, אני מאמין באמונה שלמה שכאשר אנו מעיזים לנסות לעשות את התפקיד של אלוהים במקומו, ו'מנהלים' את אלוהים, אנו ניכשל, נסבול הפסד ונגרום נזק לבשורה. על כן אני חושב שאל לנו לבלבל בין תפקידו של אלוהים לתפקידנו. אל לנו לקחת את קטעי הנביאים שמתייחסים למה שהוא יעשה ולהשתמש בהם כמנדט 'ללכת ולקחת את העוגיות שעוד לא מוכנות'. מה שאלוהים אומר שהוא יעשה - הוא יעשה. מה שהוא אומר שאנו חייבים לעשות - הוא מצפה שאנו נעשה. אנו חייבים ללמד את עמנו, לבשר את הבשורה, להכין אותו ולחכות בסבלנות ובאורך רוח לאלוהים שיעשה את כל מה שהוא עומד לעשות. הוא יהפוך את ארץ ישראל השלמה לעובדה בדרך שלו, בזמן שלו, וליורש הנכון והמוסמך. יש לנו חלק בזה. יכול להיות שכשההבטחה תתקיים והרגע יגיע, כן יהיה לנו משהו משמעותי לעשות בקשר לזה. בינתיים זו תקופת הכנה. הכנה לא של אדמה, הכנה של העם שלנו. זו הקריאה שלנו. לחיות בתוך העם ולעשות זאת. אנו חייבים לחיות את הבשורה שלנו בצורה כזאת שלא תביא חרפה ולא בלבול. ושכולם ידעו שאנו מחכים לפעולת אלוהים. הוא יעשה זאת, לא לדאוג. Ω

עופר אמיתי

נקרא כמה פסוקים מבשורת לוקס פרק א': "והנך הרה ויולדת בן וקראת את שמו ישוע, והוא גדול יהיה ובן עליון ייקרא, וה' אלוהים ייתן לו את כיסא דוד אביו, ועל בית יעקב ימלוך לעולם ועד, ולמלכותו אין קץ" (31-33); "תמך בישראל עבדו לזכור את רחמיו, כאשר דיבר אל אבותינו, לאברהם ולזרעו עד עולם" (54-55); "ברוך ה' אלוהי ישראל כי פקד את עמו וישלח לו פדות, וירם לנו קרן ישועה בבית דוד עבדו, כאשר דיבר בפי נביאיו הקדושים אשר מעולם, ישועה מאויבינו ומיד כל שונאינו, לעשות חסד עם אבותינו ולזכור את ברית קודשו, את השבועה אשר נשבע לאברהם אבינו להצילנו מיד אויבינו ולתיתנו לעובדו בלי פחד בתמים ובצדקה לפניו, כל ימי חיינו" (68-75). וממעשי השליחים ג', 21: "אשר צריך כי יקבלוהו השמים עד ימי שוב כל הדברים לתיקונם, אשר דיבר עליהם האלוהים בפי נביאיו הקדושים מימי עולם".

קראתי כאן מדברי מרים, אם ישוע, מדברי זכריה אביו של יוחנן ומדבריו של המלאך גבריאל עצמו. מדבריהם של שלושת הדוברים האלה שציפו לביאת המשיח והיו מעורבים בביאתו של המשיח בפעם הראשונה, אנו יכולים להסיק ולהבין את מה שהם הבינו וציפו לו בנוגע לביאתו של המשיח. רוח הקודש שדיברה דרך זכריה אומרת שהמשיח מבית דוד נשלח לפדות אותנו, כלומר להושיע אותנו. "אשר דיבר בפי הנביאים הקדושים אשר מעולם" - אלה הנביאים גם של הברית החדשה וגם של התנ"ך עצמו. והפדות הזאת, לפי זכריה, היא "ישועה מאויבינו ומכל שונאינו". הוא אומר זאת פעמיים. בקטע השני הוא אומר שאלוהים הבטיח את ישוע כדי "לעשות חסד עם אבותינו לזכור את ברית קודשו". ומהי? הוא ממשיך ואומר: "השבועה שנשבע לאברהם אבינו". ומהי השבועה הזאת? "להצילנו מיד אויבינו, ולתיתנו לעובדו בלי פחד בתמים ובצדקה לפניו כל ימי חיינו".

מדברי מרים אנו רואים שאלוהים שלח את ישוע המשיח כי הוא "תמך בישראל עבדו, לזכור את רחמיו. כאשר דיבר אל אבותינו, אברהם וזרעו עד עולם" (דיבר - הכוונה הבטיח). וגם גבריאל, כאשר דיבר למרים הבטיח ואמר שכוונת אלוהים היא לתת למשיח "את כסא דוד אביו, והוא ימלוך על בית יעקב לעולם ועד, ולמלכותו אין קץ".

הדברים הנפלאים האלה מורים בבירור: בעוד שיש אנשים שאומרים שישראל לא מופיע בברית החדשה וכן הבטחת ארץ ישראל, קראתי כאן משלושה עדים שלא רק קשרו את ביאתו של המשיח בישועה רוחנית שהיא כמובן חשובה, אלא אומרים שאלוהים שלח את המשיח, למשל מדברי גבריאל, כדי שהוא "ימלוך על בית יעקב לעולם ועד, ולמלכותו אין קץ". ברצוני להגיד שישוע, אף על פי שהוא יושב היום על כס אביו שבשמים, מעולם לא ישב על כס דוד אביו ומלך על בית יעקב. זוהי נבואה שתתגשם, וזו הייתה הכוונה בהבאת המשיח. כמה זמן הוא ימלוך עלינו? לעולם ועד.

נקרא מהקטע הנפלא שבו דוד יושב לפני אלוהים לאחר שעלה על לבו לבנות בית לאלוהים, ואלוהים שולח את הנביא חזרה ואומר לו: "אני רוצה להגיד לך משהו, דוד, אתה לא תבנה לי בית. אני אבנה לך בית". ובעצם כאן נמצאת ההבטחה לבחור בזרע דוד להיות לפני אלוהים. זה המקום שבו מבטיח אלוהים להתאחד עם המין האנושי, לבוא כאדם, דרך ישראל, וספציפית דרך בית דוד. וההבטחה הזאת, בשמואל ב' פרק ז' 10, קשורה גם היא בארץ ישראל: "ושמתי מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד, ולא יוסיפו בני עוולה לענותו כאשר בראשונה". ואם מדובר פה

אם אנו מאמינים שהישועה היא הברכה שבאה דרך אברהם וגם טבילת רוח הקודש, ואנו מאמינים שהדברים האלה תקפים לאברהם, אנו לא יכולים להפריד אותם מארץ ישראל ועם ישראל

במשיח, מובן שאלוהים לא התעלם מגירוש מארץ ישראל פעמיים, אלא הוא מדבר על אחרית הימים שבהם "נטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד". ההבטחה למשיח קשורה בעצמה בארץ, במקום, "ושמתי מקום לעמי לישראל", ואנחנו כמובן יושבים בו היום.

גם מרים וגם זכריה מזכירים שתי נקודות חשובות שאנו לא יכולים להתעלם מהן, בנוגע להתמלאות דברי המשיח

ובנוגע לאחרית הימים שבהם אנו חיים. הם קשרו את ביאתו של המשיח ואת מילוי תפקידו גם בדברי הנביאים וגם בהבטחות שלו לאברהם עצמו. אני רוצה לקרוא בקצרה את ההבטחות: בראשית י"ב 1-3: "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. ואברכה מברכיך ומקללך אאור, ונברכו בך כל משפחות האדמה". וכן בראשית ט"ו 18-19: "ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמור לזרעך נתתי את הארץ הזאת", והוא מגדיר מהי: "מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת. את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני ואת החיתי ואת הפריזי ואת הרפאים ואת האמורי ואת הכנעני ואת הגירגשי ואת היבוסי". זוהי ברית חד - צדדית עם אברהם ובה הבטחה לארץ כנען. בבראשית י"ז פסוק 8 ישנה ברית נוספת - ברית המילה. (ברית המילה, אגב, היא לא מהתורה אלא באה לפניה.) ואנחנו רואים שגם ברית המילה עצמה קשורה בהבטחה לארץ ישראל: "ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך, את כל ארץ כנען לאחוזת עולם. והייתי להם לאלוהים".

אני רוצה לחזור לעניין "אברכה מברכיך ומקלליך אאור, ונברכו בך כל משפחות האדמה". אנו יכולים להגיד הרבה דברים על כך, אבל מוטב להישאר עם הכתובים הפשוטים ולראות מה כוללת הברכה הזאת. ותודה לאל, הפסוק הזה מופיע בספר הברית החדשה. במעשי השליחים ג', 25, אנו רואים שפטרוס מזכיר את המילים האלה באומרו: "אתם בני הנביאים ובני הברית אשר כרת האלוהים עם אבותינו באומרו אל אברהם 'ונברכו בזרעך כל משפחות האדמה'. לכם בראשונה העמיד האלוהים את עבדו ישוע וישלחהו לברך אתכם בשובכם כל איש מרוע מעלליכם". ובפסוק 19 כתוב: "לכן הינחמו ושובו ויימחו חטאיכם". אפשר להגיד שהברכה לאברהם הייתה הבטחת הישועה דרך המשיח. לא רק ליהודים... "ונברכו בך כל משפחות האדמה". הישועה הייתה הבטחת המשיח עוד לאברהם עצמו. באיגרת אל הגלטים ג' 8-9 כתוב: "והמקרא בראותו מראש כי האלוהים יצדיק את הגויים מתוך אמונה קידם לבשר את אברהם לאמור: 'ונברכו בך כל הגויים'. על כן בני האמונה יתברכו עם אברהם המאמין". ופסוק 14: "למען אשר תבוא ברכת אברהם במשיח ישוע על הגויים למען אשר נשא את הבטחת הרוח על ידי האמונה".

שני דברים ספציפיים לפחות אפשר להגיד כאן: א. הישועה הובטחה להיות ברכה דרך אברהם לכל משפחות האדמה; ב. טבילת רוח הקודש הובטחה גם היא להיות נחלת כל אדם שמאמין. וספציפית כאן מדובר בכך שהגויים יירשו את ההבטחה הזאת דרך האמונה.

אם אנו מאמינים שהישועה היא הברכה שבאה דרך אברהם וגם טבילת רוח הקודש, ואנו מאמינים שהדברים האלה תקפים לאברהם, אנו לא יכולים להפריד אותם מארץ ישראל ועם ישראל. כי אלוהים באותו משפט, באותה הזדמנות, הבטיח את הארץ לעמו, אבל גם ישועה לגויים ואת רוח הקודש. אי אפשר לקחת רק 50 אחוז. או שאנו לוקחים את הכול או שאנו מוצאים משהו אחר. אני גם מסיק מכך שעם ישראל נועד להיות ברכה לגויים בכל העולם, ובייחוד לעמים שיושבים סביבנו.

שיבת עם ישראל לארץ ישראל ולאלוהי ישראל היא תקומה מן המתים גם לקהילת הגויים

גם מדברי הנביאים אנו לא יכולים להתעלם. כי אלה שקיבלו את ישוע - מרים עצמה, זכריה ואפילו גבריאל - קישרו את הישועה ואת ביאת המשיח אל הנביאים עצמם, כפי שכבר קראתי. ובמעשי השליחים ג' 21 כתוב על ישוע: "אשר צריך כי יקבלוהו השמים..." איפה ישוע יושב היום? בשמים! "עד ימי שוב כל הדברים לתיקונם, אשר דיבר עליהם האלוהים בפי נביאיו הקדושים". ועל כך דיברו הנביאים בראותם את ימי התיקון ואחרית הימים שבהם אנו חיים. לפי יחזקאל ל"ו ימי התיקון הם הימים שבהם אלוהים מקבץ את עמו החוטא חזרה לארץ ישראל לפני שהוא מכיר אותו. הוא מקבץ את עמו המפוזר בגולה, מביא אותו לארץ ישראל, שופך עליו את רוח הקודש לתת לו לב חדש, לאחד אותו תחת מלכנו ישוע (לפי יחזקאל ל"ז) ולכבד את שמו בעמו ולהראות את גדולתו וכוחו, את כוח ישועתו. לפי יחזקאל ל"ט כאשר אלוהים שופך את הרוח הזאת על עם ישראל בארץ ישראל, הוא מחזיר את נוכחותו ומראה את פניו. והוא נמצא בינינו. לפי זכריה י"ב שפיכת רוח הקודש הזאת היא שפיכת רוח חן ותחנונים על עמו, כאשר המסווה יוסר בראות העם את ישוע שנצלב: "והביטו אליי את אשר דקרו". וכל זאת בזמן שעמים סביבנו צרים עלינו.

בישעיהו ב' אנו רואים את עם ישראל משוקם בארצו וכתוב שבאחרית הימים אלוהים ירומם את ירושלים, את ארץ ישראל, וקורה משהו נפלא: דבר ה' יוצא מירושלים והעמים נוהרים לירושלים. למה? לשמוע רק דברים נחמדים וטובים? לא. כתוב שם שאלוהים ישפוט בין הגויים ויוכיח לעמים רבים, וסוף-סוף הוא משבית מלחמות וכלי מלחמה. "ושפט בצדק דלים", הוא שופט משפט צדק, לפי ישעיהו י"א. אנו רואים את משפט האלוהים בין העמים, כלומר כאשר רוח הקודש נשפכת. הוא שופט את עמו בצלב ומביא אותו לישועה. אבל יש גם את משפט העמים שיוצא מירושלים, והתוצאה של המשפט הזה היא "וכיתתו חרבותם לאִתים". משפט האלוהים שיוצא מהעיר הזאת, על ידי שיקום עמו, מביא את השלום שרק כך יכול לבוא.

בישעיהו י"א אנו רואים שהרוח שנשפכת על עם ישראל היא גם הרוח שישוע פעל בה, כי כתוב: "ושפט בצדק דלים

והוכיח במישור לענווי ארץ, והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע. והיה צדק אזור מותניו והאמונה אזור חלציו [...] והיה ביום ההוא שורש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גויים ידרושו והייתה מנוחתו כבוד". משפט צדק יבוא כאשר ישוע עצמו יתגלה בתוך עמו.

לפי ישעיהו כ"ה התגלות פני המשיח לעמו גם מסירה את המסווה ואת הלוט מעל פני כל העמים: "והמסכה הנסוכה על כל הגויים" (פס' 7). זו תהיה הנחמה הגדולה כפי שכתוב (פס' 8): "ומחה ה' אלוהים דמעה מעל כל פנים, וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ". הדברים האלה קשורים קשר עז והדוק לברית החדשה, מכיוון שכששאול רואה את הימים האחרונים האלה, כפי שאנו קוראים באיגרת אל הרומים ט - יא, הוא אומר ששיקום עם ישראל הוא מילוי כל דברי הנביאים. שיבת עם ישראל לארץ ישראל ולאלוהי ישראל היא תקומה מן המתים גם לקהילת הגויים, והיא גדולה מן הברכה הראשונה שבנפילה שלנו באה ישועה לכל העולם.

בתחילת פרק ט' באיגרת אל הרומים שאול אומר: "אני קורא לרוח הקודש להיות עֵד כי מה שאני אומר הוא לא שקר. ורוח הקודש יעיד שאני מוכן להיות חתוך מן המשיח (בעצם להימחות מספר החיים) כדי שעמי יוושע". למה? הרי שאול היה שליח לגויים. אבל הוא ראה את ברכת האלוהים בשיקום עם ישראל, שאי אפשר להפריד אותו מארץ ישראל ומהתגשמות תוכנית האלוהים. הוא ראה את זה, ולשם כך היה מוכן אפילו להיות מפורד מן המשיח. והדבר הנפלא הוא שהוא קורא לנו להשתתף בדברים האלה, כאשר בפרק י"ב הוא אומר: "הקריבו את גופכם קרבן חי, קדוש ורצוי לאלוהים".

לא באתי לפתור את בעיות המזרח התיכון ואפילו לא לדבר כרגע על עניין הפלשתינים או עניין הערבים עצמם, אלא לומר שעלינו כמאמינים לדעת מה אלוהים קורא אותנו לעשות. אני חושב שאחד הדברים שנובעים מהשותפות ברוח הזאת - ששאול בעצם קורא לקהילה להשתתף בה ביחד איתו - הוא שעלינו להאמין בכל לבנו בשיקום עם ישראל בארץ ישראל השלמה. האם זה אומר שהייתי הולך מחר לערב הסעודית, אילו הייתי ראש חיל האוויר, ומפציץ אותה או כל מקום אחר? לא! אבל אחים ואחיות, להאמין שאלוהים רוצה לתת את ארץ ישראל לעם ישראל זה לא מספיק, כי גם השדים מאמינים שישוע הוא המשיח ורועדים. עלינו לעמוד ככוהנים וכאנשי תפילה. אני מאמין שאחד הדברים שאנו הכי לא יודעים את כוחו, הוא עניין התפילה. תפילה היא משהו שאנו נושאים בכל מיני מקומות כשיש לנו זמן. בעוד שהקריאה של עמנו, ואפילו של קהילת הגויים, קהילה אחת, היא להיות עם של כוהנים. עלינו להאמין ולהתפלל, לדרוש את פני אלוהינו ולמלא את כל רצונו באופן אקטיבי - את תוכניותיו והבטחותיו.

אנחנו נמצאים באמצע מלחמה אדירה. אי אפשר להתעלם מכך שיש תוכנית שבאה להשמיד את עם ישראל. עלינו להתחנן לפני אלוהים, לא רק שהוא יושיע את עמנו אלא כפי שמרים ראתה וזכריה דיבר - שהוא יושיענו מאויבינו. אתם יכולים להאמין שזה כתוב בברית החדשה? כמובן! שורש ההתנגדות לנו הוא רוחני. ומכיוון שזו מהות ההתנגדות, היא לא תתפשר עמנו. לא משנה כמה אדמות נחזיר חזרה. הפתרון היחיד לעניין ארץ ישראל הוא קבלת תוכנית אלוהים במלואה על ידי כל הצדדים. איך זה יסתדר? אין לי מושג. אני לא מאמין שירושלים שייכת לשלוש דתות. היא עירו של מלך ישראל, בן דוד, שגבריאל אמר עליו שימלוך על בית יעקב לעולם.

הייתי רוצה לקרוא לכם (אני מצטער שהדברים באנגלית) חלק מעלון - חדשות שכתבנו, אשתי ואני, אחרי שחזרנו מעמאן מכנס עם אחים יהודים וערבים, שבו עמדנו ארבעה ימים ביחד בתפילה:

תקציר הדברים בעברית:

פגישה זו הייתה שונה באופן קיצוני מפגישות קודמות. דבר אלוהים היה מעל לכל שיקול אחר. ישבנו והקשבנו לאחים ערבים שהצהירו לאחיהם במשיח, היהודים מישראל, שארץ ישראל היא אדמתם וירושתם הנצחית, שהם עם אלוהים המבורך על ידי אלוהים. האחים הערבים האלה הם יותר חזקים ובהרבה מובנים יותר ברורים בקנאתם ובציונות התנ"כית שלהם מאשר הישראלים שמנגד. שמענו גם עדויות על פעילות אלוהים בארצות ערב. למשל, ב - 15 השנים האחרונות באו לאמונה יותר ממיליון איש באלג'יר. אחים סיפרו על התעוררות רוחנית שבעקבותיה גדלה אצלם ההבנה של תוכנית אלוהים לעם ישראל ואהבתו לעם היהודי. נדהמנו יותר מפעם לשמוע מפי המדברים את השאלה הרטורית הזאת: מאין אתם חושבים הגיעה אלינו, לארצות ערב, 'תיאולוגיית ההחלפה'? והתשובה הייתה: המיסיונרים שהגיעו מהמערב הביאו את זה איתם!

אחים ואחיות, התפקיד שלנו הוא להיות כוהנים ולעמוד לפני אלוהים בעד עם חוטא שאינו יודע אותו, כדי שאלוהים יוכל לפעול ולמלא את כל רצונו ולעשות את ישראל עם לא רק מבורך אלא עם מברך; ולהביא ברכה לעולם כאשר עם ישראל וארץ ישראל השלמה מתקיימים תחת בן דוד שימלוך עליו לעולם ועד. אמן. Ω

תגובות

הווארד בס,
קהילת נחלת ישוע, באר שבע:
אנו מסכימים עם הדברים שאמרו דוד ועופר על ארץ ישראל השלמה שתבוא בזמן הנכון ובדרך הצדק של אלוהים. כשהתחלתי להאמין חשבתי שאלוהים יקיים את כל הבטחותיו לפני שישוע יחזור: כל היהודים יהיו בארץ, כל הארץ תהיה שלנו, אפילו אם זה יהיה לזמן קצר, ואז יבוא ישוע ויסדר הכול בצורה יותר טובה. אחר כך כשקראתי בכתובים ראיתי שזה לא בדיוק כך. אני חושב באמונה שלמה שהדבר יתקיים אחרי שישוע יחזור. וזאת עוד סיבה לרצות שהוא יבוא, כדי להגשים את כל ההבטחות הנפלאות האלו. כי עד אז נהיה עדיין במלחמות.

יש לנו מסר עיקרי אחד והוא הבשורה. להסביר, לזרוע את דבר אלוהים, לעמוד על האמת של הבשורה, כי אלוהים כן יעשה זאת. אני לא מסכים עם אלה שלא מקבלים את תוכנית אלוהים בנוגע לישועה. זה כל כך ברור בתנ"ך ובברית החדשה! יש כאלה שלא רוצים לראות, אבל אלוהים יפעל. אך להגיד 'שלום' או לעבוד עם אלה שלא מסכימים, זהו אתגר. לדוגמה, אח אחד מהשטחים שאינו מסכים עם דעתי על עם ישראל והיהודים, ענה לי פעם במילים מאוד חריפות. הגעתי לשלב שחשבתי "לא משנה מה הוא חושב". הבנתי מה הוא מרגיש ושיש לו סיבות משלו. אבל אני לא חייב לקחת את זה אישית. אלוהים יעשה. אני רק צריך לעמוד על האמת. אם אני יודע את האמת, אני חופשי. אני משוחרר מלהתווכח כל הזמן ולהוכיח מישהו שלא מסכים איתי. אני יכול לעמוד ולהגיד: "תודה אלוהים, נתת לי שלום, אני יכול לחיות בשלום גם עם אלה שלא מסכימים איתי". אלוהים יַראה את האמת לכל אחד שבאמת אוהב את ישוע, או עכשיו או אחר כך. בינתיים המסר העיקרי לערבים הוא שאין להם זכות ריבונית לשלוט כאן. אלוהים מבטיח להם הרבה יותר דרך הברית החדשה. לישראלים אני יכול להגיד: קיבלנו את הכול, אבל בלי ישוע אין לנו ברכה, אין לנו שלום ואין צדק. אז תודה לאל, הוא יעשה. בינתיים יש עבודה לעשות; כל אחד יעשה לפי קריאתו.

ארתור גולדברג,
מודיעין:
אני מאמין שלא כיסינו את המטרה שלנו, כי קצת נגענו בעניין אבל לא כמו שרצינו. אני חושב שכשאנו מדברים על ארץ ישראל השלמה, השאלה היא - עד איפה? וכמה אנו צריכים לשלם ולהילחם בדור שלנו? לאן לשלוח את ילדינו? ואם מחר הממשלה תחליט שארץ ישראל השלמה כוללת גם את ירדן וגם חלק של עיראק, לבנון וכו', ויגידו לנו: "צאו לדרך, חבר'ה, תכבשו גם את המדינות האלה", מה נעשה? זאת השאלה!

אני חושב, שישראל השלמה היא איפה שאלוהים הבטיח. אבל לא כתוב מתי זה יהיה, ואיזה חלק יש לנו, וכמה בנים שלנו צריכים למות בשביל להגיע לזה, וכו'. אלה השאלות. וכמו שאתה (דוד) אמרת, 'ניהול' של אלוהים... כמה עלינו לעזור לאלוהים לקיים את זה? כמה אנשים צריכים למות?... הוא יקיים את זה. הוא יעשה זאת. אני מאמין בכל הלב.

צבי רנדלמן,
ירושלים:
דוד דיבר על עיתוי. אני מסכים שיש עיתוי לתוכנית אלוהים. ועלינו, כפי שישוע אמר, להבחין בזמנים, להבחין מה אלוהים עושה בימינו. לפי הבנתי את הנביאים יחזקאל וירמיהו, בימים אלה אלוהים מקבץ את העם היהודי בחזרה לארץ ישראל. אני מקווה שאין הרבה חילוקי דעות בעניין הזה. ואנו מאמינים שכאן הוא ישפוך את רוחו ויושיע את עמו. השאלה, מה לגבי ארץ ישראל השלמה? יש ארץ שלמה הגדולה מאוד עד נחל פרת, אבל יש גם ארץ ישראל שלמה (לא בדיוק שלמה) עד לנחל הירדן. אני חושב שהשאלה כרגע היא מה לגבי השטחים האלה שכבר התיישבנו בהם, מה אנו עושים איתם? האם מותר לסגת מיהודה ושומרון, או מחבל עזה שכבר נסוגונו משם? דעתי היא שלא מתוך רצוננו אנו כבשנו את השטחים האלה ב - 1967. אני מקבל שזה היה

אני גם מתפלל שאלוהים ישחרר את העם הפלשתיני, את העם הערבי, מהרוח האכזרית של האיסלאם, ושהם יוכלו לקבל את הישועה באלוהינו

רצון אלוהים. אלוהים גרם לכך שחזרנו לחברון ולשכם, שהם בעצם הלב של ארץ ישראל, לא תל אביב ולא יפו. זה הלב. מה לעשות עם הנחלה הזאת? האם כדאי לשמור או לוותר על שטחים אלה למען שלום?

אני חושב שכמאמינים אל לנו לחיות באשליות. אנו חיים בתוך מציאות מסוימת. המציאות היא שרוח האיסלאם

פועלת בקרב הערבים, וגם הערבים הנוצרים מכירים את זה היטב. מלחמתנו היא לא נגד בשר ודם אלא נגד כוחות רוחניים. כל מקום שאנו מְפַנים - האיסלאם נכנס לשם חזק. אנו רואים את התוצאות בעזה: יורים קסאמים ועוד מעט אולי קטיושות מעזה כלפינו. ואם ניסוג מיהודה ושומרון נראה אותו דבר. ארתור, אתה דיברת עכשיו על חיי בנינו... אנו חייבים לקחת בחשבון שאם ניסוג משטחים אלה נראה קסאמים וטילים לכל אורך הגבול, כי לא תהיה לנו שליטה. חייבים לראות את המציאות.

מה שמניע אותי קודם כול הוא רצון אלוהים. מה כתוב בכתבי הקודש? אלוהים אמר: "אני הבטחתי את הארץ הזאת בברית עולם לעם ישראל". לכן אני מאמין שהשטחים האלה שייכים לנו. זה לא אומר שאני שם את הבשורה במקום השני. אני מאמין שהתקווה היחידה לעמנו היא ישוע המשיח הצלוב שקם מן המתים, ורק הוא יכול להושיע את עמנו. ואני מבשר. אני מאמין שהוא התשובה גם לערבים וגם ליהודים ולכל עם. אני מסכים שישוע צריך להיות המרכז, לא העניין של ארץ ישראל. ובכל זאת, אין זה אומר שאני צריך להתפשר ולהגיד "אני לא מקבל את העמדה של כתבי הקודש". אני מאמין בנביאי ישראל, בברית אברהם. אני מאמין שזה שייך לנו. אבל מהי המשמעות המעשית? יש עיתוי. קשה לי להאמין שעכשיו העיתוי של אלוהים "לקחת" את עיראק או לבנון או ירדן. מצד שני יש משהו שמתרחש ביהודה ושומרון. כיום יש קרוב ל - 300 אלף מתיישבים שחיים ביהודה ושומרון. אנו לא יכולים רק להאמין במשהו ולא לעשות. אלוהים יעשה זאת בזמן שלו ובדרך שלו, ומצד שני יש לנו אחריות להתפלל ולהפגיע שהוא יקים את דברו. אני חושב שהעבודה העיקרית שלנו היא להתפלל. אני מתפלל לישועת ישראל ואני גם מתפלל שאלוהים ישמור על היישובים ביהודה ובשומרון, כי הוא הבטיח לנו את זה. אני גם מתפלל שאלוהים ישחרר את העם הפלשתיני, את העם הערבי, מהרוח האכזרית של האיסלאם, ושהם יוכלו לקבל את הישועה באלוהינו.

קיבורק נלבנדיאן,
קהילת 'בית גאולה', ירושלים:

אני חושב שהשאלה שאנו צריכים לשאול את עצמנו היא לא 'ארץ ישראל השלמה' או 'הלא שלמה'. יש כמה דברים שאנו צריכים להגיע אליהם לפני השאלה הזאת. אנו מתעסקים בשני מישורים: הראשון - מצוות בין אדם לאלוהיו, והשני - המצוות בין אדם לחברו. כשעם ישראל נמצא היום בחושך רוחני התוצאה היא בהתאם. אז ננסה לקחת עוד מטר, או לסגת חצי מטר או לעלות למעלה או לרדת למטה - כל אלה הם פתרונות שאנחנו דרך העיניים העולמיות שלנו מנסים לפתור. ההנהגה היא לא רוחנית, ההחלטות הן לא רוחניות. הממסד והממשל לא רוחניים. כך גם התוצאות לא רוחניות. זה לא אומר שאלוהים לא יכול להשתמש בדברים לתפארת שמו, אבל הרוח השלטת היא הרוח של העולם וגם התוצאות יהיו בהתאם. קשה לנו בתור מאמינים להציע גם פתרונות, כי כל ה'מקלחת'

היא במים לא נקיים, בלשון המעטה.

דבר נוסף. אנו צריכים לדעת שהמדינה שלנו נמצאת במקום "נכבד מאוד" מבחינת רמיסה של זכויות האזרח. ובתור מאמינים על אחת כמה וכמה. הזכויות שלנו נרמסות כמו שרומסים זבובים על ימין ועל שמאל. בואו ניקח את הזכויות של העולם הרגיל. היה פוגרום לפני שנתיים בכפר מראר. הפוגרום שבוצע על ידי דרוזים כוון כלפי האוכלוסייה הנוצרית. המדינה לא הגישה כתבי אישום, המדינה עומדת מהצד, מתבוננת ושותקת. זהו תוצר לוואי של המצב הרוחני. מה שנוח למדינה - היא עושה. היא לא רוצה להכעיס את הדרוזי כי הוא משרת בצבא, אז נרמוס קצת את הנוצרי. זה לפי אינטרסים. אנו צריכים להיות כנים עם עצמנו ורק אז נוכל להתקדם. בלי להיות כנים עם עצמנו בתור מאמינים, קשה לנו למצוא את הפתרונות לפי רצון אלוהים. קשה גם לטאטא מתחת לשטיח כי לא נשאר שטיח לטאטא מתחתיו.

אני גם רוצה לעשות עימות עם עצמנו. זה קשה אולי. האפליה או הפגיעה או הרמיסה נמצאות גם אצלנו בתוך הקהילות. יהיו כאלה בתוך ההנהגה שיסברו לדעתם שאין מקום להנהגה מעורבת של יהודי וערבי באותה קהילה. לפני כמה שנים כתב על זה ברוך מעוז מאמר וכינה זאת בשם: 'גזענות מסוג אחר?' דברים אלה נמצאים אצלנו ואנחנו לא יכולים לטפל בארץ ישראל השלמה. קודם כול נפתור דברים יותר קטנים בתוכנו. אחר כך נצא החוצה.

אני בהחלט מסכים עם דבריו של צבי רנדלמן. האיסלאם מלפני 20 או 30 שנה הוא לא האיסלאם של היום. האיסלאם של היום הוא ענק מתעורר, בולע ימין ושמאל, רוצה להיות דומיננטי ושולט, ורק הוא והוא בלבד. הממסד

הישראלי אוטם את אוזניו ואת עיניו. זורק את האוכלוסיות הנוצריות הצידה, יוצר ברית עם הארצות השכנות, לפחות משתדל, אבל הוא בעצם לא ער למה שקורה, וגם זה חלק מהעיוורון הרוחני. כשאני שומע את השרים מדברים על שלום עם השכנים, לבנון וסוריה וכו', אני לא מאמין לדברים האלה, ואגיד למה: קשה ואף אי אפשר לעשות שלום עם ארצות שכנות אם בתוך המדינה שלך אין לך שלום בין התושבים והאזרחים: הערבי והיהודי, הדרוזי והנוצרי, הבהאי והארמני. בכל אלה הממסד צריך שיהיה לו שלום. ורק אז אפשר לצאת החוצה ולהושיט את היד. בלי לעשות סדר בית ו'נקיון פסח' - כדברי ירמיהו שאומר שגזלנו את הגר ואת האלמנה ואת הגוי, "גרים הייתם בארץ מצרים" - אנו חוזרים על אותן טעויות שנה אחרי שנה. והעגלה מתדרדרת, כל ההסכמים לא יעזרו. קודם כול פתרון רוחני בינינו, גם בתור מאמינים, וגם לאט-לאט להרחיב את המעגלים עד שזה יגיע לשלטון ולאחראים.

האסלאם של היום הוא ענק מתעורר, בולע ימין ושמאל, רוצה להיות דומיננטי ושולט, ורק הוא והוא בלבד

סת בן - חיים,
קהילת 'מלך המלכים', ירושלים:

הדברים האחרונים שקיבורק אמר נוגעים בצורה מאוד חזקה ללבנו. עם זאת אנו לא יכולים שלא להחזיק בתקווה בעזרת מה שכתוב במקומות רבים בכתובים, בין השאר ביחזקאל ל"ו, על סדר הדברים שייעשו. הכתוב מדבר שם על השיבה לציון, ההינטעות בציון ורק אז השינוי שקורה בקרב העם. אני מאוד מתנגד לתגובות על מה שקרה ב - 1967 שמדברות על כיבוש. לאמיתו של דבר זה מינימום שחרור, אם לא נס אלוהי, שאלוהים פתח את הדלת ונתן לנו את השטחים האלה. אם מסתכלים על המנהיגים של הימים ההם ועל מה שהם אמרו, זה היה הדבר האחרון שחלק מהם רצו שיקרה. אבל אלוהים הכריח שהדבר ייעשה. לכן אני חושב שאנחנו חייבים להאמין שאלוהים אשר החזיר אותנו לארץ הזאת ימשיך לקבץ אותנו וימשיך להפתיע את עמנו חסר האמונה בכמה יהודים באמת יעלו. לפני 15 שנה מי היה מאמין שהוא יקבץ כל כך הרבה מהארצות הצפוניות? אני מאמין בתקווה ובאמונה שלמה שהוא הולך לעשות זאת גם עם היהודים מארצות המערב.

לכן הרבה מהפחדים שיש לנו בגוף המשיח - מה יהיה? איך ניראה כמדינה? איך נוכל לתת את הזכויות למיעוטים בארץ בלי לאבד את הזהות שלנו? - אני אומר: אנו יכולים להושיט את היד עם זכויות למיעוטים בארץ, ואלוהים ידאג לכך שכשנעשה זאת בנאמנות גם גבולותינו ילכו ויתרחבו, וגם העם יחזור וישב בציון. כולנו צריכים לזכור שהארץ הזאת, שבסופו של דבר ניתנה במתנה, ניתנה בנאמנות. ואם אנו נאמנים ביחס לארץ, בוודאי שאיננו יכולים להרשות להוציא את ידינו מחלקים ממנה ולהשאיר שם תוהו ובוהו, כשההרס שנגרם שם רב יותר. אנו מקבלים קריאות מאנשים שיושבים בעזה שאומרים: "למה עשיתם לנו את זה? (הפינוי בשנת 2005) למה נתתם לתוהו ובוהו הזה לקרות?" תפילתי היא שנהיה מלאים באמונה שאלוהים ישחרר בזמנו הנכון וייתן לנו מקומות חדשים, אבל שבתוך המקום הזה נוכל להיות נאמנים לו. Ω

מטרותינו

- לשרת את הקהילות המשיחיות ואת המאמינים בישוע המשיח בארץ ישראל
- לתת ביטוי לזהותנו היהודית והישראלית כמאמינים בישוע המשיח
- לחזק ולתת ביטוי לאחדות ולקשר בין המאמינים המשיחיים בארץ
- להיות עדים חיים לאמת התנ"ך והברית החדשה
- לבנות ולחזק את הקשר עם מאמינים משיחיים ברחבי העולם

עורך ראשון:
מנחם בן חיים (1924 - 2004)

ועד האגודה:
חנן לוקץ, גרשון נראל, ארתור גולדברג, אשר אינטרטר
ברילי בלאי, צבי רנדלמן, דני סייג

• הדעות המובעות בחוברת זו הן על דעת כותביהן בלבד ואינן משקפות בהכרח את דעת האגודה

© כל הזכויות שמורות למחברים. אין להעתיק מאמרים אלה או חלקים מהם, ללא רשות בכתב ממערכת 'זאת הברית'.

•עורכים: גרשון נראל וחנן לוקץ •מרכזת ומגיהה: שרה נראל •עריכה לשונית: טל פסטמן •גרפיקה: ישי נראל
זאת הברית מופץ חינם

האגודה הארץ-ישראלית של היהודים המשיחיים
ת"ד 40192, מבשרת ציון 90805 • טל' 02-5791087 • פקס: 02-5349052
דואר אלקטרוני: mjai@netvision.net.il • באינטרנט: www.mjai.org